

Elżbieta Piskorz-Branekova

Tradycyjne stroje i zdobienia biłgorajskie

(w zbiorach Muzeum Ziemi Biłgorajskiej, Muzeum Lubelskiego w Lublinie,
Muzeum Wsi Lubelskiej i Muzeum Zamojskiego w Zamościu)

Zamość 2013

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Projekt pt. „Tradycyjne stroje i zdobienia z okolic Biłgoraja i Tarnobrodu”

Koordinacja projektu i redakcja naukowa
Piotr Kondraciuk

Opracowanie tekstów, noty katalogowe, rysunki haftów, wybór ilustracji
Elżbieta Piskorz-Branekova

Fotografie
Piotr Maciuk, Henryk Szkutnik

Recenzent
Małgorzata Kunecka

Ikonografia ze zbiorów
Muzeum Lubelskiego w Lublinie, Muzeum Ziemi Biłgorajskiej, Muzeum Zamojskiego w Zamościu
oraz osób prywatnych

Korekta
Magdalena Beńko

Projekt okładki, opracowanie DTP
Hanna Fijołek

© Copyright by Muzeum Zamojskie w Zamościu

ISBN 978-83-60893-48-7

ISBN 978-83-7548-163-1

Muzeum Zamojskie w Zamościu
22-400 Zamość, ul. Ormiańska 30
<http://muzeum-zamojskie.pl>

Druk i oprawa
Wydawnictwo „Gaudium”, 20-075 Lublin, ul. Ogrodowa 12
tel. 81 442 19 19, e-mail: wydawnictwo@gaudium.pl, www.gaudium.pl

Wstęp

Obszar, na którym noszono strój zwany biłgorajskim, a niekiedy także biłgorajsko-tarnogrodzkim, położony jest na Lubelszczyźnie. Nazwę biłgorajsko-tarnogrodzki wprowadziła po raz pierwszy do literatury przedmiotu Barbara Kaznowska-Jarecka¹ na określenie tak naprawdę dwóch ubiorów, które łączył głównie obszar występowania. Pierwszy człon tego określenia dotyczy odzieży noszonej przez ludność wiejską we wsiach leżących wokół Biłgoraja i Tarnobrodzkiego. Drugi – ubioru szczególnie mieszczek z tych miast², jako że tamtejsi mężczyźni przestali powszechnie używać tradycyjnej odzieży już w drugiej połowie XIX wieku. Fundamentalny wpływ na różnorodność tych ubiorów miał fakt, że mieszkańcy miast, szczególnie Biłgoraja, trudnili się dochodowym rzemiosłem – sitarstwem. Byli więc, w porównaniu z mieszkańcami wsi, bardzo zamożni co miało wielki wpływ na używaną przez nich odzież.

W niniejszym opracowaniu ograniczę się wyłącznie do omówienia ubioru noszonego przez ludność wiejską i będę stosowała konsekwentnie na jej określenie miana strój biłgorajski. W związku z tym założeniem w notkach katalogowych w sposób świadomy zostały pominięte gorsety i żupany zdobione galonami ze złotych nitek, czyli elementy reprezentatywne wyłącznie dla odzieży używanej w Biłgoraju i Tarnobrodzie.

Ubiór regionu biłgorajskiego został odkryty przez badaczy dosyć późno. Pierwsza i jak dotychczas największa publikacja, poświęcona tylko jemu, została wydana w 1958 roku w ramach Atlasu Polskich Strojów Ludowych, a jej autorką jest Barbara Kaznowska-Jarecka³. Przed nią pisali o nim krótko w 1954 roku Janusz Świeży⁴ i Janina Przeworska⁵. Ponadto Janusz Świeży poświęcił mu sporo uwagi w ramach opisu sposobu przystrajania głów na Lubelszczyźnie⁶. W publikacjach wydawanych później pisze się o nim jako o jednym ze strojów polskich⁷ lub lapidarnie się go omawia w przypadku opisu sztuki ludowej regionu biłgorajskiego⁸. Nie zamieszczano też, niestety, przedstawiającej go ikonografii w wydawnictwach XIX- i XX-wiecznych. Najstarsza, którą udało mi się odnaleźć, została opublikowana w 1906 roku⁹, a następna dopiero w 1938¹⁰. [Fot. 1-2]

¹ Kaznowska-Jarecka 1958.

² Ławicka, Tymochowicz 2005.

³ Kaznowska-Jarecka 1958.

⁴ Świeży 1954, s. 11-17.

⁵ Przeworska 1954, s. 59-66.

⁶ Świeży 1961, s. 392-407.

⁷ Piskorz-Branekova 2004, s. 96-104.

⁸ Sokal 1982, s. 30-31.

⁹ Majewski 1906, s. 60.

¹⁰ Moszyński 1938, Tabl. III.

Strój biłgorajski noszono na Równinie Biłgorajskiej, przez którą przepływają dwa dopływy Sanu – rzeki Bukowa i Tanew. Centralne miasto tego regionu to leżący nad Ładą (dopływem Tanwi) Biłgoraj. Po podziale administracyjnym z roku 1999 obszary te znajdują się w granicach dwóch województw: lubelskiego (pow. biłgorajski oraz pow. janowski) i podkarpackiego (pow. niżański). Ubiór ten jest blisko spokrewniony, niekiedy wręcz uważany za odmianę noszonego po drugiej stronie Sanu stroju lasowiackiego¹¹.

1. Typy włościan z dekanatu biłgorajskiego, F. Majewski, Wizyta pasterska jego Excellencji K. Franciszka Jaczewskiego Biskupa Lubelskiego odbyta w 1906 roku, Warszawa 1906

Sanu. Podstawą utrzymania ludności tego regionu było rolnictwo, mimo że przeznaczały tam gleby ubogie (rdzawe, bielcowe i bielice). Duże znaczenie ekonomiczne miała też hodowla (bydło, owce, nierogacizna), prace leśne oraz potajemnie uprawiane łowiectwo.

Przez tereny leżące w dorzeczu Tanwi prowadził kiedyś ważny szlak handlowy z Kijowa do Krakowa i Pragi, którego głównym grodem był Czerwień (obecnie wieś Czermino w pow. hrubieszowskim). Walczyli o nie Piastowie i książęta kijowscy Rurykowicze, ostatecznie przyłączył je do Polski Kazimierz Wielki (1310-1370). Ziemie te były wielokrotnie zasiedlane i pustoszone przez kolejne najazdy i wojny. Osadnicy przybywali na nie w dużym stopniu z północnego zachodu i z zachodu. Byli to Mazurzy oraz mieszkańcy przeludnionych ziem sandomierskich. Istniał także prowadzący na nie szlak osiedleńczy z południowego wschodu, skąd napływała ludność ruska i wołoska.

Strój biłgorajski uważany jest za jeden z najbardziej archaicznych nie tylko na Lubelszczyźnie, ale także w całej Polsce. Łatwo dopatrzeć się w nim analogii ze strojami lubelskimi, lasowiackimi oraz wpływów wołoskich i ruskich. Dotyczy to zarówno jego kroju, zdobnictwa, jak i użytych na wykonanie materii, czyli białych

Jeszcze w pierwszych dziesięcioleciach XX wieku noszony był on powszechnie we wsiach leżących głównie na terenach śródleśnych (Lasy Sieniawskie). Te kompleksy leśne przechodzą na południowym wschodzie w Puszcę Solską. Obszary nas interesujące położone są po obu stronach Tanwi (w jej górnym biegu). Na północy sięgają za Biłgoraj, na południowym wschodzie naturalną granicę stanowi Puszcza Solska, na zachodzie i południu nie dosięgają do

¹¹ Błachowski 2004, s. 56.

2. Wieśniak z biłgorajskiego, kobieta z Naklika, parobek spod Zamościa, K. Moszyński, Geograficzne zróżnicowanie odzieży ludowej w Polsce, *Kalendarz Ilustrowanego Kuriera Codziennego*, 1938. Tabl. III, mal. T. Korotkiewicz

Przepasywano ją skórzanym pasem z kieszenią przysłoniętą klapką, zapinanym na 2 do 4 sprzączek. Najpowszechniej noszono spodnie szyte ze zgrzebnego płótna lnianego, czasem konopnego, a niekiedy sukienne, wykonywane z tkaniny lniano-wełnianej w drobne białoczarne prążki. Okryciem wierzchnim była sukmana z ciemnobrązowego sukna, ozdobiona szamerunkiem i aplikacjami z niebieskiego sznurka i sukna, ponadto *płótnianka* i kożuch. Letnim nakryciem głowy były kapelusze słomiane i z trawy, tzw. psiarki, a w okresie chłodów sukienne czapki (*gamerki*, *huczmy*) zdobione niebieskim szamerunkiem i pomponami. Na stopy, owinięte lnianymi *onucami*, zakładano skórzane *chodaki* i *tyszowiaki*. Ważnym uzupełnieniem stroju była skórzana torba (*kalita*).

Odzież kobieca, składała się z nieco większej ilości elementów, a szczególnie skomplikowany był sposób przystrajania głowy przez kobiety zamężne. Nakrycie głowy tworzył składający się z dwóch części rodzaj czepka (o konstrukcji takiej jak tamborek do haftowania) zwany *hametką*. Najpierw mocowano do głowy pasmami włosów obręcz mniejszą z łubu, a potem zakładano na nią większą z tektu-

lnianych samodziałów i sukien w naturalnym kolorze runa owczego. W ubiorze męskim dominuje biel i brąz, a skromne elementy zdobnicze mają kolor niebiesko-granatowy. W kobiecym wiodącą barwą jest biel, a klasycznymi zdobieniami łańcuszkowe hafty o wolutowych (*spiralnych*) motywach wykonywanych najczęściej nicią czerwoną, niekiedy czarną, sporadycznie niebieską. Ubiór ten przestano powszechnie nosić już w okresie międzywojennym, a II wojna światowa spowodowała, że uległy zniszczeniu jego jeszcze zachowane elementy.

Na ubiór męski składała się noszona na „wypust” koszula z samodziału lnianego, pierwotnie bez ozdób, od początku XX wieku zdobiona z rzadka haftem krzyżykowym.

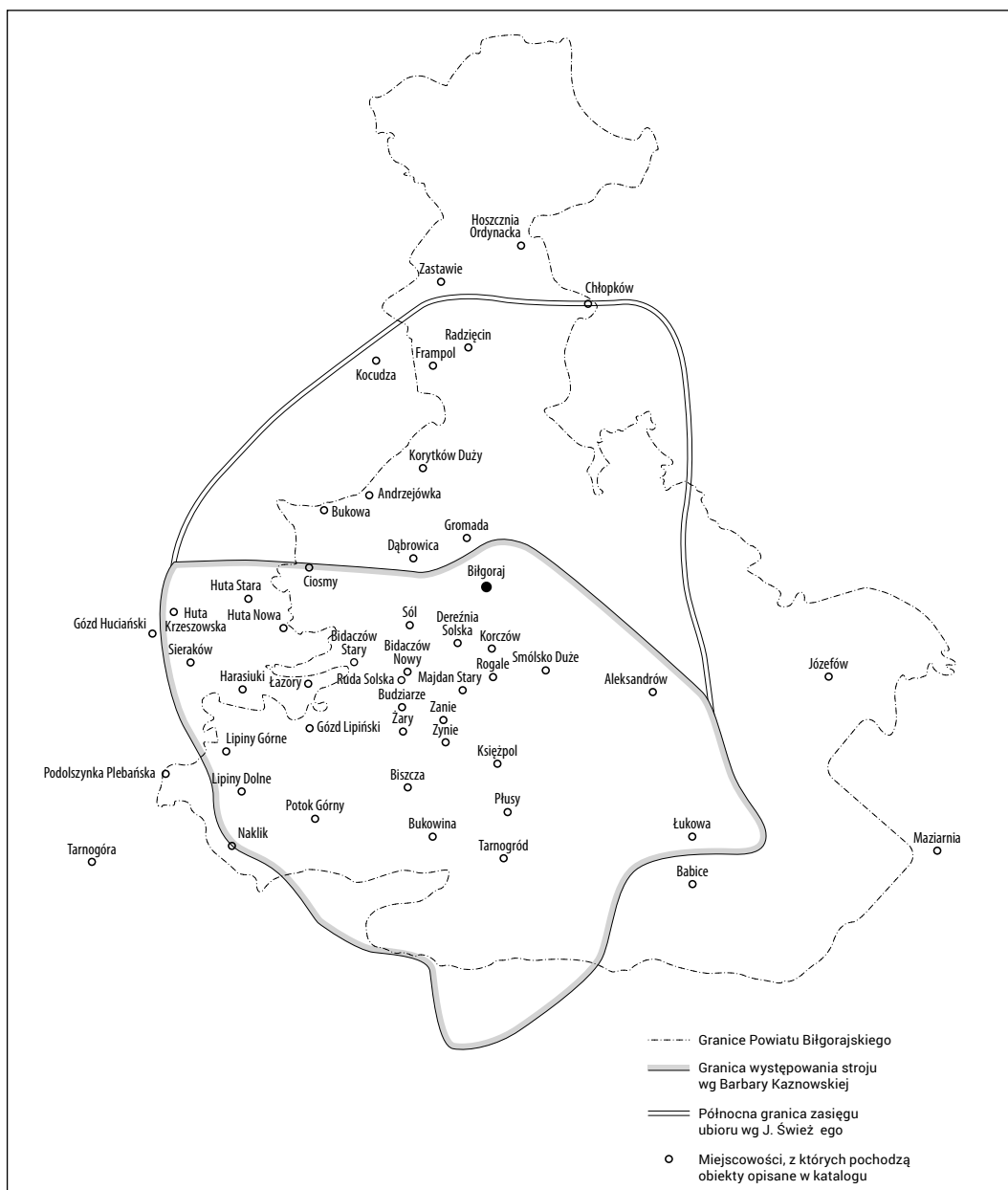
ry (okoloną tzw. zatyczką, czyli pasem płótna pokrytego czerwonym lub czarnym haftem). Na obręczy tej rozpinano ponadto siatkowy czepek. Dopiero na to kobieta narzucała długi, opadający aż do połowy ud płat tkaniny, gładki lub ozdobiony przy twarzy haftem czerwonym albo czarnym – tzw. zawicie bądź chustkę. Koszule kobiece szyto z tkanin lnianych i zdobiono czerwonym lub czarnym haftem liczonym. Spódnice najczęściej wykonane były: z białego samodziału (*fartuchy*), płótna drukowanego ręcznie (*malowanki*) lub lniano-wełnianej tkaniny w drobne czarno-białe prążki (*burki*). W ostatniej fazie noszenia tego ubioru ich miejsce zajęły spódnice z tkanin fabrycznych. Z przodu i po bokach spódnice starszego typu przysłaniała biała płócienna zapaska, gładka lub ozdobiona szlakami czerwonego haftu. Te o nowszej proveniencji szyto z materiałów fabrycznych. Pierwotnie kobiety nosiły takie same sukmany i kożuchy jak mężczyźni. W drugiej połowie XIX wieku, szczególnie do stroju ślubnego, zaczęły używać niebieskich *żupanów*¹². Ubiór uzupełniały *chodaki* takie jak męskie lub zakładane do stroju odświętnego sznurowane buty z cholewką oraz naszyjniki z koralami prawdziwych, przystrajane dodatkowo zawieszkami z monet.

Omówienie kolekcji

Niniejsza praca jest nie tylko próbą opisanego stroju biłgorajskiego noszonego we wsiach okalających Biłgoraj i Tarnogród, ale także, a może przede wszystkim prezentacją jego 576 elementów, które znajdują się w czterech placówkach muzealnych: Muzeum Ziemi Biłgorajskiej w Biłgoraju, Muzeum Lubelskim w Lublinie, Muzeum Wsi Lubelskiej i Muzeum Zamojskim w Zamościu. Największą kolekcję, bo aż 273 obiekty (poz. kat. 1–273) zgromadziło muzeum w Biłgoraju. Następne co do wielkości zbiory znajdują się w Muzeum Lubelskim w Lublinie: 132 (poz. kat. 274–405), w Muzeum Wsi Lubelskiej – 112 (poz. kat. 406–517) i w Muzeum Zamojskim w Zamościu – 59 (poz. kat. 518–576). Obiekty pochodzą z 49 wsi, w większości położonych w woj. lubelskim. W pow. biłgorajskim: Aleksandrów, Andrzejówka, Babice, Bidaczów Nowy, Bidaczów Stary, Biszczka, Budziarze, Bukowa, Bukowina, Chłopków, Ciosmy, Dąbrowica, Dereźnia Solska, Frampol, Gózd Huciański, Gózd Lipiński, Gromada, Hoszcznia Ordynacka, Huta Stara, Józefów, Korczów, Korytków Duży, Księżpol, Lipiny Dolne, Lipiny Górne, Łukowa, Majdan Stary, Maziarnia, Naklik, Płusy, Podolszynka Plebańska, Potok Górny, Radzięcin, Rogale, Ruda Solska, Smólsko Duże, Sól, Tarnogóra, Tarnogród, Zanie, Zastawie,

¹² Kaznowska-Jarecka 1958, s.34.

Zynie, Żary – w sumie 509 eksponatów. W pow. janowskim tylko 1 wieś: Kocudza – 8 eksponatów. Natomiast 4 wsie leżą w woj. podkarpackim w pow. niżańskim: Harasiuki, Huta Krzeszowska, Łazory, Sieraków – 59 eksponatów. Wszystkie te miejscowości są zaznaczone na mapie w granicach pow. biłgorajskiego i okolicznych obszarów. Ponadto na mapę naniesione są linie zasięgów występowania stroju biłgorajskiego wyznaczone przez Barbarę Kaznowską-Jarecką i Janusza Świeżego¹³.

Orientacyjny zasięg używania stroju biłgorajskiego.

Opracowanie merytoryczne E. Piskorz-Branekova, opracowanie graficzne K. Tużylak

¹³ Kaznowska-Jarecka 1958, ryc. 58.

Muzeum Ziemi Biłgorajskiej w Biłgoraju

Powstało w 1966 roku, pierwotnie funkcjonowało pod nazwą Muzeum Regionalne w Biłgoraju, jako oddział Muzeum Okręgowego w Lublinie. Swą aktywną działalność rozpoczęło w 1967 roku otwarciem ekspozycji stałej. Utworzenie Muzeum poprzedziła rozległa działalność zbieracka znanego kolekcjonera, regionalisty, miłośnika archeologii i etnografii, nauczyciela Michała Pękalskiego. W 1956 roku jego kolekcję odkupiła Włosiankarska Spółdzielnia Pracy w Biłgoraju, tworząc na jej bazie udostępniony dla zwiedzających punkt muzealny. W 1966 roku instytucja ta przekazała eksponaty nowo powstającej placówce muzealnej. Muzeum otrzymało jako siedzibę część pomieszczeń stanowiących podpiwniczenie nowego budynku Prezydium Miejskiej Rady Narodowej (ratusza). W 1976 roku ta placówka muzealna wzbogaciła się o Zagrodę Sitarską – zespół drewnianych zabudowań, tworzących zwartą całość i będących typowym przykładem dawnej, XIX-wiecznej zabudowy Biłgoraja. W tym też roku, pod zmienioną nazwą Muzeum Rzemiosł Ludowych, stała się oddziałem Muzeum Okręgowego w Zamościu, w którego strukturach pozostawała do roku 1999. Obecnie jest samorządową instytucją kultury powiatu biłgorajskiego. Aktualnie muzeum jest w trakcie przeprowadzki do innego lokalu, w którym otwarciu nowych ekspozycji jest przewidziane na rok 2014. W czasie swej działalności instytucja ta zgromadziła ponad 10 000 zabytków w działach: archeologia, etnografia, historia, militaria i sztuka. Posiada też sporą kolekcję archiwaliów.

W zbiorach muzeum znajduje się 273 (poz. kat. 1–273) elementy stroju z omawianego terenu. Eksponaty tworzące ten zbiór nabyto w przeważającej części w latach 60. i 70. XX wieku. W sześćdziesiątych – 88 obiektów (1966 – 41, 1967 – 21, 1968 – 24, 1969 – 2), w siedemdziesiątych – 99 (1970 – 15, 1971 – 40, 1973 – 5, 1974 – 10, 1975 – 1, 1976 – 8, 1977 – 7, 1978 – 7, 1979 – 6). Pozostałe pochodzą z lat osiemdziesiątych (1980 – 3, 1981 – 2, 1982, 1983, 1984, 1985 – po 1 obiekcie, 1986 – 5, 1987 – 2, 1988 – 1), dalej dziewięćdziesiątych (1991 – 2, 1992 – 52, 1995 – 1) i później już z wieku XXI, kiedy w roku 2003 zakupiono – 16 eksponatów.

Obiekty pochodzą w przeważającej mierze z powiatu biłgorajskiego – 270, a konkretnie z miejscowości: Aleksandrów – 1, Andrzejówka – 16, Bidaczów Stary – 14, Biszczka – 1, Budziarze – 6, Bukowa – 4, Bukowina – 8, Ciosmy – 32, Dąbrowica – 4, Dereźnia Solska – 1, Gózd Huciański – 7, Gromada – 6, Kraczków – 4, Lipiny Dolne – 15, Lipiny Górne – 6, Łazory – 17, Maziarnia – 1, Podolszynka Plebańska – 1, Potok Górny – 8, Radzięcín – 4, Rogale – 1, Ruda Solska – 1, Sól – 4, Tarnogród – 3, Zastawie – 1, Zynie – 5, w wypadku 37 obiektów jako miejsce pochodzenia podany jest Biłgoraj, a w 24 przypadkach pow. biłgorajski. Pozostałe 41 pozyskano w powiecie niżańskim – 38 w Harasiukach i 2 w miejscowości Sieraków, oraz 1 w powiecie janowskim – w Kocudzy.

Dary-przekazy to 35 z nich (18 od Włosiankarskiej Spółdzielni Pracy w Biłgoraju, 16 od Szkolnego Koła Turystyczno-Krajoznawczego Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, 1 od Beaty Złotkiewicz). Zakupiono 238. Ich ostatnimi właścicielami byli: w roku 1966 Stanisław Krosowski – 1, Adolf Halista – 2, Adam Mazurek – 2,

Katarzyna Mucha – 1, Ewa Magolan – 4, Michał Wołoszyn – 1, Aniela Przytuła – 16, Katarzyna Schab – 2, Franciszek Mamot – 1, Katarzyna Sobaszek – 2, Marianna Saj – 3, Rozalia Sral – 2, Zofia Sobasek – 1, Julia Małek – 13; w roku 1967 Antoni Zajac – 1, Aniela Przytuła – 2, Rozalia Bucior – 1, Julia Małek – 6, Maria Blacha – 1, Maria Wróbel – 1, Wojciech Rębacz – 5, Maria Muzyka – 1, Jan Pędziwiatr – 2, Weronika Kłupeć – 1; w roku 1968 Józef Szymaniak – 2, Julia Małek – 10, Stefania Pękalska – 1, Anastazja Laszko – 3, Wojciech Rębacz – 8; w roku 1969 Antoni Kaczor – 2; w roku 1970 Aniela Przytuła – 8, Anna Dropeć – 2, Michał Bucior – 1, Maria Buczek – 3, Marianna Grabias – 1; w roku 1971 Aniela Koziara – 12, Michał Pintal – 1, Piotr Farion – 1, Aniela Koziarz – 1, Zofia Pintal – 1, Karolina Łokaj – 1, Franciszek Tutka – 1, Anastazja Leszko – 1, Katarzyna Kaczor – 10, Karolina Brzozowska – 1, Adam Łokaj – 1, Helena Kida – 1, Stefan Dziwiewa – 1, Jan Bochniak – 1, Maria Łazorko – 3, Krystyna Kusz – 3; w roku 1973 Katarzyna Kaczor – 4, Jan Grelak – 1; w roku 1974 Anna Olszówka – 8, Maria Lipiec – 1, Stanisław Omiotek – 1; w roku 1975 Janina Kuna – 1; w roku 1976 Józef Wróbel – 1, Jan Welc – 3, Jan Markiewicz – 2, Wojciech Rębacz – 2; w roku 1977 Katarzyna Blicharz – 1, Aniela Książdz – 4, Ewa Fusiarz – 1, Maria Pintel – 1; w roku 1978 Władysława Głodowska – 1, Katarzyna Kaczor – 5, Jan Przytuła – 1; w roku 1979 Julia Gustaw – 3, Katarzyna Kaczor – 1, Anastazja Laszko – 2; w roku 1980 Józef Banach – 1, Julia Małek – 2; w roku 1981 Waleria Małysza – 2; w roku 1982 Anastazja Laszko – 1; w roku 1983 Marianna Kulnianin – 1; w roku 1984 Katarzyna Piskorska – 1, Anna Gdyra – 1; w roku 1985 Ryszard Brzuch – 1; w roku 1986 Katarzyna Piskorska – 2, Maria Blacha – 2, Katarzyna Poszyna – 1; w roku 1987 Bronisława Malinowska – 1, Wiesława Kłosek – 1; w roku 1988 Halina Staszak – 1; w roku 1991 Stanisław Buszkowski – 2; w roku 1992 Agnieszka Skromak – 5; w roku 1995 Józefa Wlizio – 1; w roku 2003 Danuta Tokarz – 15, Teresa Jęczmionka – 1.

Muzeum Lubelskie w Lublinie

Jest jedną z najstarszych placówek muzealnych w Polsce. Jego powstanie związane było między innymi z Wystawą Rolniczo-Przemysłową w 1901 roku. Obiekty na niej prezentowane stały się zaczątkiem kolekcji muzealnej, utworzonej przy Lubelskim Towarzystwie Rolniczym. Kolejnym etapem było powstanie w 1914 roku wyodrębnionej już placówki pod nazwą Muzeum Lubelskie. Posiadała ona własną siedzibę i ciągle powiększającą się kolekcję, która przed wrześniem 1939 roku liczyła już ok. 14 000 eksponatów. Niestety, po 1944 roku ocalało zaledwie 3000 obiektów. W roku 1950 placówka ta zmieniła nazwę na Muzeum Okręgowe, ale w 1987 powrócono do starej nazwy – Muzeum Lubelskie. Od 1957 roku główną siedzibą muzeum stał się Zamek Lubelski. Muzeum to zawsze było instytucją wielodziałową. Obecnie posiada 9 działów, a w zbiorach ok. 157 000 obiektów oraz dużą kolekcję archiwaliów i bogatą bibliotekę. Zbiory Działu Etnograficznego liczą ponad 17 000 eksponatów.

W kolekcji tej placówki znajduje się 132 (poz. kat. 274–405) elementy stroju z omawianego terenu. W okresie II wojny światowej i okupacji kolekcja Muzeum Lubelskiego uległa rozproszeniu i w części zniszczeniu. Po 1945 roku od-

najdywane obiekty wpisywano sukcesywnie do nowych ksiąg inwentarzowych. Dokonywane wtedy wpisy są niepełne, niekiedy informują o prawdziwej dacie pozyskania, ale bardzo często jedynie podają datę nowej inwentaryzacji. Z rzadka wymieniona jest nazwa miejscowości, sporadycznie dane ostatniego właściciela, czasem jedynie pojawia się informacja o sposobie pozyskania oraz wzmianka: „Zakupu dokonał Janusz Świeży”. Takich obiektów jest w sumie 50 z datą: rok 1937 – 2, 1938 – 29, 1947 – 1, 1950 – 18. Potem pojawia się partia 21 obiektów będących darami z roku 1952, z których 20 jest przekazem Wydziału Kultury i Sztuki WRN w Lublinie. Od 1955 roku wpisy są pełniejsze: 1955 – 30, 1958 – 1. Pozostałe eksponaty pochodzą w większości z lat 60. i 70. XX wieku z niewielkim zakupem w roku 1987. W latach sześćdziesiątych pozyskano: w 1962 – 1, 1965 – 1, 1967 – 5; w siedemdziesiątych (1970 – 16, 1971 – 3), a w 1987 – 4.

Obiekty pochodzą w przeważającej mierze z powiatu biłgorajskiego – 127, a konkretnie z miejscowości: Andrzejówka – 3, Bidaczów Nowy – 4, Bidaczów Stary – 3, Bukowa – 3, Ciosmy – 9, Dąbrowica – 3, Józefów – 2, Lipiny Dolne – 16, Lipiny Górne – 12, Łukowa – 5, Płusy – 2, Potok Górny – 2, Radzięcin – 2, Rogale – 1, Sól – 4, Tarnogród – 3, Zanie – 4. W 49 przypadkach jest tylko wpis: pow. biłgorajski. Pozostałe 5 eksponatów pozyskano w powiecie niżańskim – 2 w Hucie Krzeszowskiej, 3 w miejscowości Łazory.

Dary-przekazy to 27 obiektów (20 – Wydziału Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, 4 – Wydziału Powiatowego w Biłgoraju, 2 – Jana Branta, 1 – Wiktora Ziółkowskiego). W 47 przypadkach brak informacji co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela. W 8 brak informacji co do ostatniego właściciela, ale jest wpis: „Zakup dokonany przez Janusza Świeżego”, przy 3 obiektach brak informacji co do osoby ostatniego właściciela, ale wiadomo, że jest to zakup. W przypadku 47 eksponatów jest informacja, że zostały zakupione, a ich ostatnimi właścicielami byli: w roku 1938 Kazimiera Nowakowska – 1; w 1955 Anna Małek – 1, Aniela Jacharz – 1, Jan Baryła – 1, Maria Grab – 1, Franciszek Sokal – 1, Jan Głowa – 1, Franciszka Jagieła – 1, A. Małek – 1, Józef Dziaduch – 1, M. Myciuk – 1, Maria Furmanek – 1, Małgorzata Książek – 1, A. Budryń – 1, Maria Koza – 1, Zofia Świeża – 1; w 1958 Ewa Małysz – 1; w 1962 Agnieszka Kleban – 1; w 1965 Zofia Świeża – 1; w 1967 Julia Małek – 4, Maria Skubisz – 1; w 1970 Maria Welc – 2, Piotr Czechyna – 1, Józef Dudek – 1, Genowefa Bucior – 2, Janina Dec – 2, Jan Dec – 2, Katarzyna Dec – 1, Katarzyna Łośno – 2, Edward Bucior – 1, Władysław Tutka – 1, Franciszek Dzido – 1; w 1971 Edward Szek – 1, Anna Powęska – 1, Katarzyna Grab – 1; w 1987 Julia Małek – 4.

Muzeum Wsi Lubelskiej

Wieloletnia idea utworzenia muzeum typu skansenowskiego, prezentującego budownictwo i kulturę Lubelszczyzny zaowocowała w 1960 roku utworzeniem w Muzeum Okręgowym w Lublinie Oddziału Budownictwa Ludowego. W 1970 roku został on przekształcony w autonomiczne Muzeum Wsi Lubelskiej. W 1975 roku placówka ta otrzymała tereny o powierzchni ok. 25 ha, położone w lubelskiej dzielnicy Sławin przy trasie Lublin – Warszawa. Pierwsze lata pracy tej placówki poświęcone były pozyskiwaniu eksponatów i poszukiwaniu budowli, które

można by przenieść do skansenu. W 1976 roku rozpoczęto prace przy pierwszym przeniesionym obiekcie, którym był wiatrak z Zygmuntowa. W 1979 udostępniono dla zwiedzających sektor prezentujący kulturę Wyżyny Lubelskiej. Obecnie takich sektorów jest 7: Wyżyny Lubelskiej, Roztocza, Powiśla Lubelskiego, Podlasia, Nadbuża oraz dworski i małomiasteczkowy. Znajdujące się w nich zabudowania mieszkalne, gospodarcze i przemysłowe są w pełni wyposażone i w sposób obrazowy pokazują tradycyjną kulturę poszczególnych regionów.

W kolekcji tej placówki znajduje się 112 (poz. kat. 406–517) elementów stroju z omawianego terenu. Ekspozyty tworzące ten zbiór nabyto w przeważającej części w latach 70. XX wieku – 97 (1970 – 15, 1971 – 73, 1972 – 4, 1973 – 3, 1974 – 2). Pozostałe pochodzą z lat osiemdziesiątych (1981 – 7, 1982 – 1) oraz dziewięćdziesiątych (1993 – 4, 1994 – 3).

Obiekty pochodzą w przeważającej mierze z powiatu biłgorajskiego – 105, a konkretnie z miejscowości: Babice – 1, Bidaczów Stary – 4, Bukowa – 24, Ciosmy – 7, Gózd Lipiński – 12, Huta Nowa – 1, Huta Stara – 7, Korytków Duży – 4, Lipiny Dolne – 36, Naklik – 6, Radzięcín – 1, Żary – 2. Pozostałe 7 pozyskano w powiecie janowskim – w Kocudzy.

Wszystkie obiekty (112) zostały zakupione, a ich ostatnimi właścicielami byli: w roku 1970 Zofia Matuszak – 8, Maria Łukasik – 7; w 1971 Adam Grabarz – 1, Jan Bednarz – 1, Maria Bryła – 1, Weronika Głaz – 6, Karolina Dziaduch – 1, Anna Jagieło – 1, Balbina Ostrowska – 1, Anna Szyszka – 2, Wawrzyniec Walk – 1, Józef Galik – 1, Janina Powroźnik – 1, Katarzyna Paluch – 1, Anna Socha – 4, Maria Matuszak – 3, Zofia Matuszak – 12, Maria Fusiarz – 2, Katarzyna Psiuk – 4, Zdzisława Pycha – 2, Antonina Tutka – 3, Małgorzata Sarzyńska – 1, Agnieszka Kowol – 2, Ewa Głowa – 1, Rozalia Małek – 1, Aniela Bednarz – 1, Jan Mazurek – 2, Lonka Szabat – 1, Wawrzyniec Dziura – 3, Andrzej Tryka – 1, Janusz Zygmunt – 12; w 1972 Julia Małek – 4; w 1973 Katarzyna Lewkowicz – 3; w 1974 Anna Wilkos – 2; w 1981 Karolina Pycha – 5, Wojciech Malec – 2; w 1982 Roman Sokal – 1; w 1993 Władysław Małek – 1, Zdzisława Głaz – 1, Władysław Małek – 2, Leonarda Jagieło – 3.

Muzeum Zamojskie w Zamościu

Powstało w 1926 roku z inicjatywy lokalnych środowisk intelektualnych. Początkowo do 1933 roku, kiedy to zostało zlikwidowane, mieściło się w jednej z sal Sejmikowego Domu Ludowego w budynku dawnego kościoła Franciszkanów, zaadaptowanego na cele publiczne. Wznowiło działalność w roku 1936, w ramach struktur Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Zlokalizowano je wówczas w pomieszczeniach ratusza zamojskiego. W czasie okupacji hitlerowskiej na siedzibę muzeum przeznaczono XVII-wieczną kamienicę mieszczańską w Rynku. Obecnie Muzeum Zamojskie zajmuje najatrakcyjniejszą część północno-wschodniej pierzei Rynku, tzw. kamienice ormiańskie, które stanowią niepowtarzalny w skali kraju zabytek manierystyczno-barokowej architektury o silnie zaakcentowanym orientalnym charakterze wystroju wnętrz i elewacji.

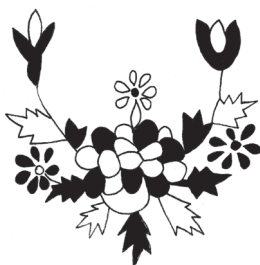
Gromadzone od lat 30. XX wieku zbiory tego muzeum liczą obecnie przeszło 33000 eksponatów z dziedziny archeologii, etnografii, sztuki, archiwaliów i mili-

tariów. Muzeum posiada także wyodrębnione zbiory biblioteczne z bogatą kolekcją starodruków, wśród których przeważają te wydawane w drukarni Akademii Zamojskiej. Zbiory etnograficzne Muzeum Zamojskiego liczą ok. 2400 eksponatów.

W kolekcji tej placówki znajduje się 59 (poz. kat. 518–576) elementów stroju z omawianego terenu. W przypadku 10 brak daty ich pozyskania. Inne nabywano w latach: 1937 – 6, 1938 – 1, 1939 – 1, 1944 – 3, 1950 – 3, 1952 – 2. Większość pochodzi z lat sześćdziesiątych XX wieku (1964 – 27, 1969 – 2), ostatnie zostały pozyskane w 1973 – 4.

Obiekty pochodzą w przeważającej mierze z powiatu biłgorajskiego – 53, a konkretnie z miejscowości: Andrzejówka – 3, Biszczka – 2, Bukowina – 2, Chłopków – 1, Dąbrowica – 16, Frampol – 1, Gózd Lipiński – 2, Hoszcznia Ordynacka – 1, Huta Stara – 2, Księżpol – 1, Łukowa – 1, Majdan Stary – 1, Płusy – 1, Smólsko Duże – 2, Sól – 3, Tarnogóra – 1, Tarnogród – 10, pow. biłgorajski – 3. Pozostałe 6 pozyskano w powiecie niżańskim – 1 w Hucie Krzeszowskiej, 5 w miejscowości Harasiuki.

W kolekcji Muzeum Zamojskiego tylko 5 obiektów jest darami (od Markowskiej, Pietrzakowej, Pietrzaka, Tasiewiczza, Janiny Telko), natomiast pozostałe to zakupy. W przypadku 3 nie ma daty zakupu, a przy 7 informacji co do sposobu pozyskania. Zakupy dokonywane były: w roku 1937 brak informacji o ostatnim właścicielu – 1, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze – 1, Anna Chwiejdzianka – 1; w 1944 brak informacji o ostatnim właścicielu – 3; w 1950 brak informacji o ostatnim właścicielu – 2, Zofia Siembida – 1; w 1952 brak informacji o ostatnim właścicielu – 2; w 1964 Aniela Brochol – 2, Józef Brochiak – 1, Maria Kapka – 1, Jan Galan – 6, Maria Blichorz – 1, Julia Sidor – 1, Leokadia Sidor – 2, Antoni Pudyń – 1, Maria Zan – 1, Adam Buła – 1, Agata Kołodziej – 1, Maria Kargol – 2, Maria Huda – 2, Dorota Kotorzyna – 1, Rozalia Dziwa – 1, Władysław Idec – 1, Katarzyna Dzi duch – 1, Franciszek Zygut – 1; w 1969 Marianna Furlepa – 1, Agnieszka Kiepek – 1; w 1973 Stefania Głowala – 1, Katarzyna Kaczor – 3.

Stroje męskie

Męski ubiór noszony na przełomie XIX i XX wieku we wsiach położonych w okolicach Biłgoraja i Tarnobrodu, szyty był prawie wyłącznie z białych lnianych samodziółów i folowanego sukna, głównie w kolorze brązowym. Składał się on z następujących, podstawowych elementów: nakrycia głowy (*gamerki*, kapelusza słomianego, *baranicy*), wypuszczanej na spodnie koszuli, spodni z tkanin lnianych, konopnych, lniano-wełnianych lub wełnianych, kamizelki, sukmany, *plótnianki* (*parcianki*), obuwia (*chodaki*, *tyszowiaki*) oraz pasa i skórzanej torby (*kality*). [Fot. 3]

Letnim nakryciem głowy, noszonym zarówno na co dzień jak i od święta, były kapelusze, ale nie zakładano ich nigdy do sukmany. Wykonywali je zwykle chłopcy w czasie pasienia bydła. Robiono je z zębatego paska plecionki (*strzępki*) sporządzonej ze słomy niedojrzałego żyta lub ździebeł trawy, tzw. psiarki (*miotelki*)¹⁴. Szycie rozpoczynano od środka denka. Spiralnie układana i zszywana słomiana taśma lub źdźbła trawy tworzyły najpierw główkę, a później rondo (*kanię*). Główka kapeluszy z *psiarki* była przeważnie półkolista i wypukła (słomianych cylindryczna i płaska), a ich rondo mniejsze niż kapeluszy słomianych. Dla ozdoby główkę opasywano wstążką, najczęściej czarną rypsową, niekiedy granatową. [Fot. 4-6]

Najważniejszym i najpowszechniej noszonym nakryciem głowy była *gamerka*, zwana też *huczmą*, czapką *na cztery powiaty, a piątą gubernię* lub *na cztery światy*, itp. Czapkę tę szyto z brązowego sukna – tego samego, które przeznaczano na sukmany. *Gamerkę* tworzył prostokątny płat tkaniny (jego długość równała się obwodowi czapki), składany na cztery i nacinany w części, która stanowić miała denko w formie równoramiennej trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po zszyciu tworzyły kwadratowe denko czapki, a pozostały złączony z nimi prostokątny płat tkaniny, po poprzecznym złożeniu na pół i wywinieciu stanowił jej otok. Zdo-

3. Mężczyzna w *gamerce*, *sukmanie* i z torbą *kalitą*, fot. H. Szkutnik, 2013

¹⁴ Dąbrowski 1930, s. 15.

4. *Kapelusz słomiany, poz. kat. 530,
fot. H. Szkutnik, 2013*

5. *Kapelusz słomiany, rys. Romualda
Prus, poz. kat. 529. Ze zbiorów Muzeum
Zamojskiego w Zamościu*

6. *Andrzej Poszka w kapeluszu, Łukowa
pow. biłgorajski, fot. J. Świeży, 1939.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego
w Lublinie*

biono je poprzez kilkakrotne (3-5 razy), najczęściej trzykrotne obszycie górnej części otoku niebieskim, wełnianym sznurkiem. Z niego również robiono przyszyte do czapki pompony, tzw. kwiatki. Przyszywano je na czterech rogach czapki, a niekiedy piąty umieszczano także na środku denka, w miejscu zszycia tworzących go klinów. Początkowo pomponiki te były niewielkie, duże i kuliste stały się dopiero około 1900 roku¹⁵. *Gamerki* były raczej zimowym nakryciem głowy, noszonym do wszystkich okryć wierzchnich, ale niezależnie od pory roku zawsze przywdziewane w komplecie z sukmaną. [Fot. 7-10]

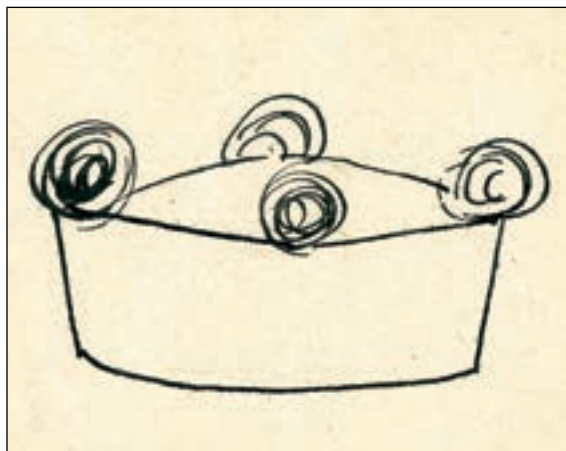
Pod koniec XIX wieku mężczyźni zaczęli nosić tzw. baranice. Były to czapki z futra baraniego albo jego imitacji, miały kształt stożkowaty lub płaskie denko. Szyto je z 2 lub 4 trójkątnych klinów. Używano ich niezbyt powszechnie, najczęściej nosili je młodzi ludzie. [Fot. 11]

Koszule odświętne szyte były ze stosunkowo cienkiego i średnio wybielonego lnianego płótna, natomiast codzienne z tzw. zgrzebnego, gorszego gatunkowo. Były one długie, sięgały kolan. W czasie ostrej zimy noszono je wpuszczone w spodnie, w pozostałym okresie na „wypust”. Koszule wypuszczone na spodnie przepasywano, te zakładane do pracy – rzemiennym paskiem lub konopnym sznurem, świąteczne – szerokim pasem skórzanym. Niezależnie od gatunku użytego samodziału miały krój przyramkowy, czyli wykonywano je bez jakichkolwiek podcięć i wykrojów. Wszystkie elementy

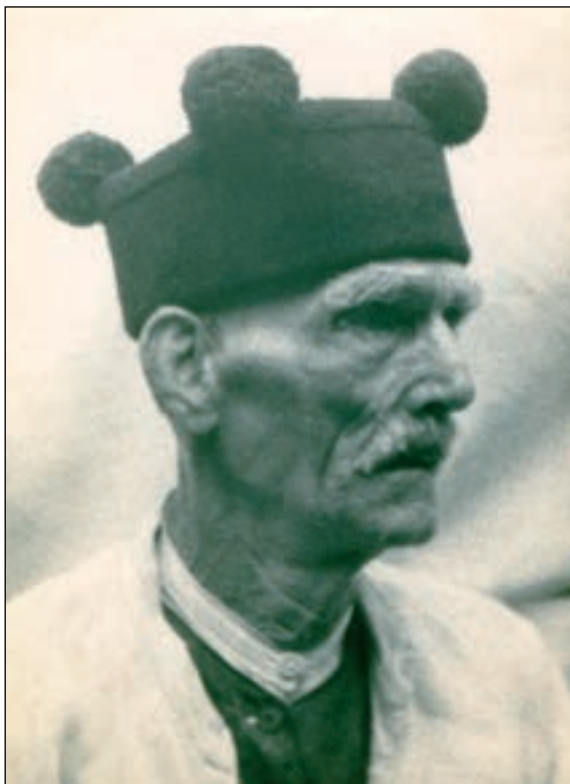
¹⁵ Kaznowska-Jarecka 1958, s. 51.

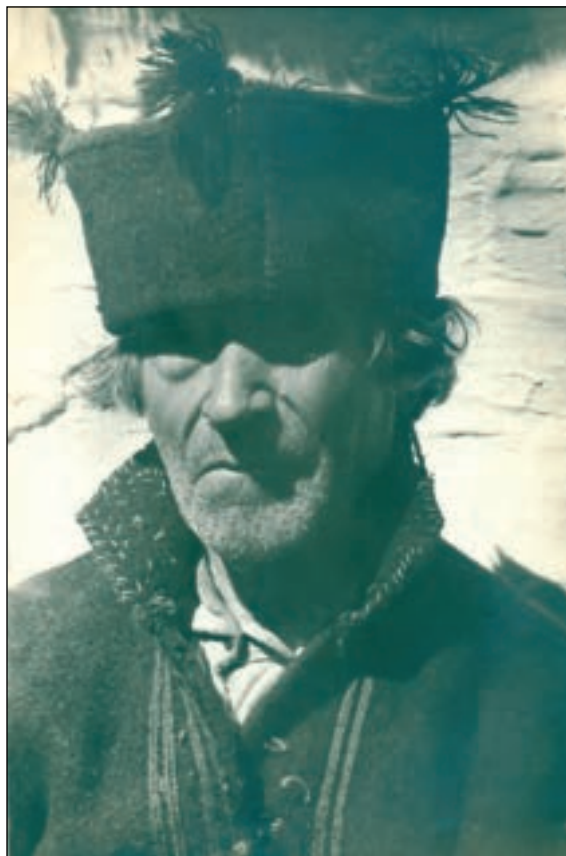
7. Czapka (gamerka), poz. kat. 531,
fot. H. Szkutnik, 2013

8. Czapka (gamerka), rys. R. Prus,
poz. kat. 531. Ze zbiorów Muzeum
Zamojskiego w Zamościu

9. Franciszek Kniec w gamerce
i płótniance, Sól, pow. biłgorajski,
fot. J. Świeży, 1934. Ze zbiorów Muzeum
Lubelskiego w Lublinie

10. Mężczyzna w czapce gamerce
i sukmanie, pow. biłgorajski, fot. J. Świeży,
1939. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego
w Lublinie

11. Grupa dzieci, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

koszuli (przód, plecy, rękawy, *przyramki* – czyli płaty tkaniny wszyte pomiędzy przody, plecy i rękaw oraz kliny pod pachami, mankiety i kołnierzyk) miały kształt kwadratu lub prostokąta. Zszywano je w całość wzdłuż linii prostych. Przy szyi koszule miały wykładany kołnierzyk (*oszewkę*), związywany czerwoną tasiemką lub łączony spinką. Od początków XX wieku coraz powszechniej zapinano je na guziczki. Koszule posiadały długie rękawy, po przymarszczeniu wszyte w mankiety – związywany wstążeczką tak jak kołnierzyk lub zapinany na guziki. Początkowo pozbawione były jakichkolwiek ozdób, oprócz starannie wykonywanych (lnianą nitką w kolorze naturalnym), ale mało widocznych ściągów na kołnierzyku i przodzie koszuli. Dopiero po I wojnie światowej zaczęto wyszywać mankiety, kołnierzyk i fragmenty przodów haftem krzyżykowym, najczęściej czarno-czerwonym lub czarną stebnówką. [Fot. 12-14] W początkach XX wieku weszły w modę, głównie do stroju roboczego, pozbawione ozdób lniane koszule o kroju z karczkiem.

Do łączenia brzegów kołnierzyka koszuli służyła niekiedy spinka. Przekładano ją przez dwie dziurki zrobione na jego zewnętrznych brzegach. Tworzyły ją trzy podstawowe elementy: dwie tarczki (najczęściej metalowe) i łącząca je *nóżka* z pręta lub cienkiej rurki. Dolna tarczka była zawsze: mniejsza, gładka pozbawiona ozdób i niewidoczna (przekładano ją przez dziurki w kołnierzyku). Natomiast górna (widoczna na

koszuli) – większa i mniej lub bardziej zdobiona. W przypadku spinek biłgorajskich tarczka ta była płaska, osadzano na niej oczka z kolorowych szkiełek, mas plastycznych, niekiedy też z bursztynu. [Fot. 15]

Pas wykonywano ze skóry wołowej (tzw. skóry czerwonej) wyprawionej na kolor brązowo-czerwony. Jego szerokość zależna była od stanu cywilnego. Zapięcie znajdowało się na przodzie lub lewym boku mężczyzny. Kawalerowie nosili pasy węższe, zapinane na dwie lub trzy sprzączki zaś te, które zakładali gospodarze były szersze i miały cztery zapięcia. Pas tworzyły dwie połączone ze sobą warstwy skóry. Miał od 20 do 30 cm szerokości. W części górnej posiadał przysłonięty półkolistą klapką schówek (*kalitkę*)¹⁶ na pieniądze i drobne przedmioty. Całą jego

¹⁶ Dąbrowski 1929, s. 5.

12. Koszula męska, poz. kat. 47,
fot. H. Szkutnik, 2013

13. Koszula męska, poz. kat. 235,
fot. H. Szkutnik, 2013

14. Andrzej Poszka w kapeluszu i koszuli
na „wypust”, Łukowa, pow. biłgorajski,
fot. J. Świeży, 1939. Ze zbiorów Muzeum
Lubelskiego w Lublinie

15. Spinki do spinania koszul pod szyją, poz. kat. 50, 51, 119, fot. H. Szkutnik, 2013

16. Pas kawalerski, poz. kat. 310, fot. P. Maciuk, 2013

17. Spodnie lniane, poz. kat. 33, fot. H. Szkutnik, 2013

18. Spodnie lniane, poz. kat. 266, fot. H. Szkutnik, 2013

powierzchnię zdobił wytłaczany ornament o motywach geometrycznych oraz dziurki obramowane mosiężną obwódką, rozmieszczone wzdłuż górnej krawędzi, w części przedniej i na szlufkach. Przepasywano nim koszulę noszoną na „wypust”. [Fot. 16]

Spodnie noszone latem, zarówno te odświętne jak i codzienne, szyte były z parcianego płótna. Ponieważ tkanina ta była bardzo ostra, sztywna i drażniła ciało, nazywano je *wściekłymi portkami*. Każdą nogawkę szyto z jednego płata tkaniny (szew od środka nogawek), a z przodu w pasie poszerzał spodnie trójkątny klin. *Wściekle portki* miały na prawym boku niewielki rozporek, ich górną krawędź podwijano, a w powstały tunelik wciągany był sznurek. Regulował on obwód w pasie i służył do ich podtrzymywania. W początkach XX wie-

ku coraz częściej górną krawędź tkaniny wszywano w pasek i zapinano na guzik. Zimą na te *portki* zakładano następne, tzw. *chołosznie*, szyte z białego folowanego sukna lub lniano-wełnianych samodziałów (takich samych jak na spódnice – *burki*) w drobne białoczarne prążki, tkanych splotem rządkowym. *Chołosznie* miały prosty krój. Nogawkę tworzył jeden kawałek materiału, szew przebiegał z tyłu wzdłuż nogawek i w poprzek siedzenia. Całości wykroju dopełniał wstawiany w kroku klin i pas tkaniny przedłużający spodnie w pasie¹⁷. *Chołosznie* były luźne, o nogawkach zwężających się dopiero od linii kolan, mocowane w pasie tak jak *wściekle portki*. [Fot. 17-18]

Po 1895 roku mężczyźni zaczęli używać krótkich, najczęściej czarnych kamizelek o kroju miejskim. Początkowo o człowieku w takiej kamizelce mówiono:

¹⁷ Kaznowska-Jarecka 1958, s. 18.

19. Grupa w strojach ludowych, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

20. Grupa wieśniaków z orkiestrą, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

21. Przód plótnianki, poz. kat. 550,
fot. H. Szkutnik, 2013

22. Tył plótnianki, poz. kat. 550,
fot. H. Szkutnik, 2013

„Pół człowieka, pół diabła”¹⁸. Noszono je na koszulę (wtedy stanowiły część odzieży wierzchniej) oraz pod *plótniankę* lub sukmanę. Pierwsze kamizelki i modę na nie przywieźli na wieś mężczyźni powracający z robót sezonowych w Niemczech. [Fot. 19-20]

Wierzchnim okryciem używanym przede wszystkim latem, zarówno do stroju odświętnego, jak i roboczego, były *plótnianki* (*parcianki*, *parcionki*). Jeśli noszono je zimą, to zakładano ich jednocześnie dwie lub więcej. Były dosyć długie (sięgały do połowy łydki), nieco dopasowane w talii, po bokach lekko rozszerzone, zapinane na 4 mosiężne haftki (pierwsza pod szyją, następne w odstępach 10–12 cm). Na ich wierzchnią część przeznaczano samodział lniany lub lniano-konopny o splocie rządkowym, na spodnią samodziały lniane lub konopne tkane splotem płóciennym. *Plótnianki* miały krój poncho podłużnego, to znaczy, że tkaninę na nie składano wzdłuż tak, że przód i tył krojony był z jednego płata materiału (bez szwów na ramionach). Pośrodku linii złożenia wycinano otwór na głowę, a następnie część przednią rozcinano, dzięki czemu powstawały dwie poły przodów. Całość poszerzały dwa duże, trójkątne, sięgające prawie do pasa kliny wszyte po bokach. Rękawy *plótnianek* były proste, zwężające się przy dłoni, a wykończenie pod szyją stanowiła wąska stójka. Z reguły nie zdobiono ich, a niekiedy tylko stójkę przy szyi i przody stebnowano nićmi lnianymi w kolorze naturalnym lub czarnym. [Fot. 21-24] Lokalną odmianą były *plótnianki* noszone w południowej części

¹⁸ Świeży 1954, s. 18.

23. Grupa mężczyzn, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

24. Typ z okolic Biłgoraja, fot. J. Brodowski,
Biłgoraj, pocztówka. Ze zbiorów Muzeum
Zamojskiego w Zamościu

25. Mężczyzna w płótniance o odcinanych
i przymarszczonych plecach, pow.
biłgorajski, fot. J. Świeży, ok. 1939. Ze
zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

regionu. Od wyżej opisanych różniły się tym, że ich plecy były dwuczęściowe i od linii pasa suto marszczone. [Fot. 25]

Okryciem reprezentacyjnym noszonym zarówno przez kawalerów, jak i gospodarzy, były sukmany typu małopolskiego¹⁹. Zakładano je bezpośrednio na koszulę, czasem na kamizelkę, niekiedy na *plótniankę*, a w czasie srogiej zimy także na kożuch. Przeznaczano na nie sukno brązowe, niebarwione, z wełny specjalnie w tym celu hodowanych owiec o ciemnym runie. Było ono tak grube i gęste, że przemoknięta sukmana postawiona na ziemi sama stała. Do przełomu XIX i XX wieku szyli je miejscowi krawcy. Miały – tak jak *plótnianki* – krój poncho podłużnego (bez szwów na ramionach). Później zaczęły się pojawiać sukmany przywożone przez wędrownych handlarzy o nieco zmodyfikowanym kroju (ze szwem na ramionach) i innym sposobie wszywania rękawów. Oba rodzaje sukman sięgały mniej więcej do połowy łydki, zapinano je do linii pasa na 10, 12, niekiedy 16 haftek. Były lekko dopasowane w talii, poszerzone dołem wszytymi po bokach klinami. Ich proste rękawy wykańczał mankiet (*kłapeć*) odszyty niebieskim, fabrycznym sukmem. Sukmany noszone na północ od rzeki Tanew miały przy szyi kołnierzyk – stójkę, używane na południe od niej – kołnierzyk wykładany. Wszystkie zdobiły szamerunki z niebieskiego, wełnianego sznureczka, rozmieszczone na kołnierzu, mankietach, biodrach i obu przodach. Jedynie w południowo-wschod-

¹⁹ Frankowski 1928, s. 5.

26. Przód sukmany, poz. kat. 202,
fot. H. Szkutnik, 2013

27. Tył sukmany, poz. kat. 202,
fot. H. Szkutnik, 2013

28. Typ z okolic Biłgoraja, pocztówka, fot. A. Stepanow – Warszawa. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

29. Gospodarz Duda, Korczew, pow. biłgorajski, ok. 1900. Ze zbiorów Muzeum Zamojskiego w Zamościu

30. Typ z okolic Biłgoraja, pocztówka, Warszawa. Ze zbiorów Muzeum Zamojskiego w Zamościu

31. Typy lubelskie, pow. biłgorajski, pocztówka, mal. K. Rayski. Własność prywatna

32. Przód kożucha, poz. kat. 240,
fot. H. Szkutnik, 2013

33. Tył kożucha, poz. kat. 240,
fot. H. Szkutnik, 2013

34. Stroje z pow. biłgorajskiego, ze zbiorów
J. Świeżego, fot. J. Kostka & Mulert,
Warszawa 1870-73. Ze zbiorów Muzeum
Lubelskiego w Lublinie

35. Mężczyzna w kożuchu, Korczów, pow.
biłgorajski, fot. J. Świeży, 1939. Ze zbiorów
Muzeum Lubelskiego w Lublinie

36. Strój męski zimowy, pow. biłgorajski,
fot. J. Świeży, 1939. Ze zbiorów Muzeum
Lubelskiego w Lublinie

niej części regionu obok szamerunków niebieskich, sporadycznie występowały także czerwone. [Fot. 26-31]

Zimą, w czasie dużych mrozów, szczególnie starsi gospodarze przywdzie wali kożuchy ze skór baranich, a podczas dżdżystej pogody zakładali na nie sukmany. Kożuchy szyto ze skór baranich po stronie licowej wyprawianych na biało. Miały one duży, wykładany kołnierz z czarnego lub ciemnobrązowego futra baraniego, sięgały do połowy łydki. Były lekko dopasowane w pasie, z tyłu suto marszczone, zapinane na 4 pętelki i skórzane guziki. Zdobiły je aplikacje z białej i czerwonej skórki oraz hafty wykonane zieloną i czerwoną, jedwabną nitką. Wyszycia robione ścięciem atłaskowym miały często kształt zbliżony do trójkątów równoramiennych. Rozmieszczane były na obu przodach kożucha, bokach i na plecach w okolicach pasa. Kożuchy te łatwo się brudziły, nawet nie używane żółkły i twardniały, tracąc swe walory estetyczne. [Fot. 32-36] W początkach XX wieku ich miejsce zaczęły zajmować

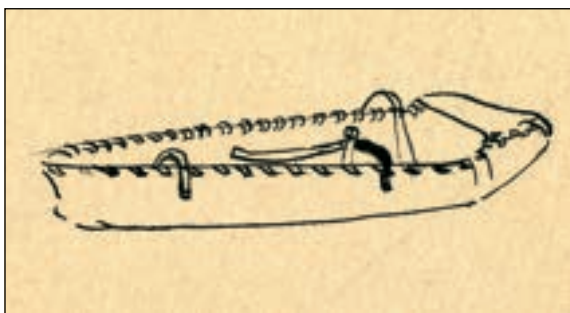
krótkie kożuszki ze skór wyprawianych na brązowo.

Mężczyźni, szczególnie w okresie letnim przeważnie chodzili boso, a podstawowym obuwem noszonym przez cały rok, także do stroju świątecznego, były *chodaki* z wołowej skóry. Każdy mężczyzna wykonywał je własnoręcznie dla siebie i całej rodziny. Po zrobieniu mokre zakładano na nogę, by wysychając przybrały właściwy, wygodny dla stopy kształt. Skórę na *chodaki* w postaci prostokątnych, dobranych do wielkości stopy kawałków, kupowano na targu lub jarmarku. Przed ich założeniem, nogę owijano starannie kawałkami lnianego samodziału lub sukna (*onucami*). Zimą zakładano ich kilka, a w okresie ostrych mrozów wierzchnie *onuce* (przed wyjściem z domu) moczo w wodzie, gdyż po zamarznięciu powstawała powłoka, świetnie izolującą od zimna. *Chodaki* mocowano do stopy konopnymi sznurami lub pasami rzemienia, które krzyżowano wokół łydek. [Fot. 37-38]

Pod koniec XIX wieku *chodaki* zaczęto zastępować *tyszowiakami*. Było to obuwie duże i niedopasowane, o tyle specyficzne, że oba buty w parze po wykonaniu były identyczne. Ich wierzchnia część składała się z trzech kawałków, a obcas tworzyła gruba, metalowa podkówka. Kupowano je na jarmarkach, a ich wytwórcami byli szewcy z miasteczka Tyszowce. Noszono je najczęściej w czasie dużych mrozów. Przed założeniem buty wyścielano słomą, potem owijano nogę

37. Chodaki, poz. kat. 541,
fot. H. Szkutnik, 2013

38. Chodaki, rys. R. Prus, poz. kat. 541.
Ze zbiorów Muzeum Zamojskiego
w Zamościu

39. Buty (tyszowiaki), poz. kat. 245,
fot. H. Szkutnik, 2013

40. Torba (kalita), poz. kat. 551,
fot. H. Szkutnik, 2013

onucą, a następnie *skrętlem*, czyli pasem z żytniej słomy, młóconej cepem. Nogę owiazywano jak bandażem²⁰. [Fot. 39] Ponadto początkowo najbogatsi mężczyźni, a potem także i inni zaczęli nosić, szczególnie do stroju odświętnego, buty z cholewami z harmonijką w okolicy kostki, a w latach 20. XX wieku również tzw. oficerki.

Powszechnym uzupełnieniem stroju odświętnego, a niekiedy i roboczego, była torba (*kalita*). Szyto ją z wołowej skóry wyprawionej na kolor brązowy. Miała kształt podkowy odwróconej zaokrągło-

²⁰ Horbaczewski 2009, s. 35.

na stronę ku dołowi. Składała się z trzech części: torby zasadniczej, przykrywającej ją wypukłej kłapy i mocowanego na mosiężnych kółkach paska. *Kalitę* zakładano na prawe ramię, pasek skośnie przechodził przez przód i plecy mężczyzny, a sama torba spoczywała na jego lewym boku. Mężczyzna używał jej głównie gdy udawał się w drogę, wkładano wtedy do niej: jedzenie, tytoń, fajkę, butelkę. [Fot. 40-41]

41. Grupa mężczyzn, Chmielek, pow. biłgorajski, fot. W. Sierocińska, ok. 1914.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

Stroje kobiece

42. Kobieta w hamelce, zawiciu i zapasce zdobionej haftem, fot. H. Szkutnik, 2013

bieniach, kamizelki, chusty na ramiona). W zapomnienie odszedł tradycyjny haft liczony zastąpiony wielokolorowymi wyszyciami wykonanymi ściegami płaskimi i krzyżkowymi.

Nakrycia głowy zarówno kobiet zamężnych, jak i panien były w regionie lubelskim, tak jak i na całej Lubelszczyźnie, bardzo niejednolite i skomplikowane. Dziewczęta przystrajały ją różnie, w zależności od lokalnej mody oraz okoliczności. Najczęściej chodziły z odsłoniętą głową, a długie włosy spletały w warkocz lub warkocze, które opadały luźno albo w skomplikowany sposób upięte okalały głowę²¹. Często fryzury te przystrajały dodatkowo przypięte do włosów kwiaty. W dni szczególnie uroczyste dziewczyny zakładały zwykle *podwstążnik*. Tworzyła go tekturowa obręcz owinięta wstążką, najczęściej czerwoną. Jego przednia część (okalająca czoło i skronie) była gładka. Do tylnej przyczepiano długie (sięgające aż do pasa i zaprasowywane w zakładki) wstążki w różnych kolorach. Zakładano go

²¹ Kaznowska-Jarecka 1958, s. 32.

na głowę, przewlekając włosy przez jego obręcz. Na *podwstążnik* nakładano wity z ruty lub barwinku, przystrojony kwiatami wianek²². Janusz Świeży wspomina o jeszcze jednym, dosyć nietypowym, sposobie przysłaniania głowy przez panny we wsi Różaniec, na południe od Tarnobrodu²³. Dziewczęta zarzucały na głowę zapaskę i wiązały ją w rodzaj czepka, którego główka okalała głowę, a jego część dolna opadała poniżej ramion. [Fot. 43-44]

43. Ubiór głowy dziewczyny, Różaniec, pow. biłgorajski, fot. J. Świeży, 1934. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

44. Ubiór głowy dziewczyny, Różaniec, pow. biłgorajski, fot. J. Świeży, 1934. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

Jeszcze bardziej różnorodne i uzależnione od lokalnej mody były nakrycia głowy panny młodej. Barbara Kaznowska-Jarecka uważa, że najpopularniejszy był *podwstążnik*, na który zakładano ruciany lub barwinkowy wianek²⁴. Ten typ wieńca używany na południe od Tarnobrodu Janusz Świeży nazywa *wiankiem lizanym*²⁵. [Fot. 45] On też opisuje nakrycie głowy, gdzie kwiatowy lub ruciany wianek albo bukiet wity niemi lnianymi, mógł być mocowany nie tylko wokół obręczy (tak jak w *podwstążniku* lub w *wianku lizanym*), ale umiejscowiony także na jego denku²⁶. [Fot. 46-47]

²² Tamże.

²³ Świeży 1961, s. 393.

²⁴ Kaznowska-Jarecka 1958, s. 26 i 32.

²⁵ Świeży 1961, s. 397.

²⁶ Świeży 1954, s. 16.

45. Panna młoda, Różaniec, pow. biłgorajski, fot. J. Świeży, 1934. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

46. Grupa weselna, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

47. Młodożeńcy, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

Nakrycie głowy kobiety zamężnej, było jeszcze bardziej skomplikowane i składało się z kilku części. Najbardziej archaicznym elementem była *hametka*, którą tworzyły dwie, różnej wielkości obręcze. Większa z tektury, mniejsza, o średnicy ok. 15 cm sporządzona z drewna leszczyny lub drzew owocowych. Obręcz tekturowa (o szer. ok. 4 cm) miała denko z siatkowego, niekiedy tekstylnego czepka. [Fot. 48-50] Przystrajając głowę kobieta czyniła to w następującej kolejności: najpierw przewlekała włosy przez mniejszą – drewnianą obręcz i mocowała ją na czubku głowy, dopiero na nią zakładała dopasowaną obwodem tekturową, a całość opasywała *zatyczką*. Stanowił ją pas płótna bawełnianego, o wymiarach ok. 25 x 70 cm, przeważ-

48. Czepek siatkowy, nr kat. 107,
fot. H. Szkutnik, 2013

49. Czepek siatkowy, nr kat. 39,
fot. H. Szkutnik, 2013

50. Czepek z tkaniny, nr kat. 41,
fot. H. Szkutnik, 2013

51. Zatyczka rozpięta na hamelce,
własność prywatna, fot. H. Szkutnik, 2013

52. Kobieta w hamelce, Różaniec, pow.
biłgorajski, fot. J. Świeży, 1934. Ze zbiorów
Muzeum Lubelskiego w Lublinie

nie ozdobiony wzdłuż jednego z dłuższych boków szlakiem haftu prawie zawsze czerwonego lub czarnego. Zatyczek z haftem czarnym używały raczej kobiety starsze, zwykle na tych noszonych od święta wyszycie było szersze i ozdobniejsze niż na codziennych. [Fot. 51-52] W okolicach Tarnobrogu do 1873 roku noszono zatyczki bez haftu²⁷. [Fot. 53]

²⁷ Świeży 1961, s. 401.

W pierwszych latach XX wieku nakrycie głowy kobiety zamężnej uległo pewnej modyfikacji. Dalej składało się z dwóch obręczy i otaczane było *zatyczką*, ale na większej zamiast czepka rozpinano tkaninę atłasową lub tybetową. [Fot. 54] W tym też okresie w modę weszły *oberki* (*skośniaki*). Składały się również z dwóch obręczy, ale o wymiarach nieco mniejszych. Na większą naciągano kawałek wełnianej chusty tybetowej, tak dopasowując wzory, by motywy kwiatowe znalazły się na tkaninie tworzącej denko. Natomiast krawędzi obręczy nie otaczano już *zatyczką*, ale obszywano pasem tej samej chustki, doszywając do obręczy jej róg (z frędzlami lub bez), dzięki czemu powstawało półkoleście układające się naroże (*ogonek*). [Fot. 55-56]

Hamelka i *oberek* noszone były niekiedy nie przysłonięte. Zwykle jednak na *hamelkę* zakładane było *zawicie* (*nakrywka*, *rańtuch*), *plachta*, chustka (płócienna lub tybetowa). Na *oberek* zakładano najczęściej chustkę tybetową. *Zawicie* to okrycie głowy znane u wielu Słowian i typowe dla Małopolski²⁸. Używane było w ciepłe dni lata do stroju świątecznego, stanowiło całoroczny element ubioru obrzędowego. Tworzył je płat płótna o wymiarach ok. 70 x 220 cm, pierwotnie lnianego, w początkach XX wieku coraz częściej bawełnianego. Samodziałowe *zawicia* zdobiono przeważnie czerwonym lub czarnym haftem, niekiedy czerwono-czarnym, najczęściej jedynie wzdłuż dwóch węższych boków. Sporządzane z tkanin fabrycznych przystrajało dodatkowo, oprócz już wymienionych, wyszycie w tej samej kolorystyce, biegnące (na odcinku około 60 cm) wzdłuż środkowej części jednej z długich krawędzi. Węższe boki dekorowały niekiedy także obszycia z koronki fabrycznej. Kobieta narzucała

53. Kobieta w *hamelce* z *zatyczką* bez haftu, pow. biłgorajski, ze zbiorów J. Świeżego, fot. J. Kostka & Mulert, Warszawa 1870–1873. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

54. *Hamelka* z denkiem z tkaniny atłasowej, nr kat. 538, fot. H. Szkutnik, 2013

²⁸ Moszyński 1967, s. 437.

55. Oberek (skośniak), poz. kat. 79,
fot. H. Szkutnik, 2013

56. Mężatka w czepku, pow. biłgorajski, fot.
J. Świeży, ok. 1932. Ze zbiorów Muzeum
Lubelskiego w Lublinie

zawicie na głowę (część ozdobiona haftem okalała twarz), a jego końce spływały swobodnie wzdłuż jej ramion i boków. [Fot. 57-58]

Płachta była raczej elementem stroju noszonego w okresie chłodów. Sporządzano ją z dwóch płatów samodziału lnianego, miała zwykle wymiary około 150 x 150 cm. Jej brzegi podwijano lub wykańczano niewielkimi frędzlami. *Płachtę*, po złożeniu, noszono zarzuconą na ramiona lub na głowę i wtedy jedna jej część spływała wzdłuż prawego boku, a druga owijała szyję i opadała na plecy²⁹ albo krzyżowano pod brodą i wiązano na karku³⁰. Nosiły ją zarówno mężatki jak i panny. Stare i zniszczone *płachty* używane były do stroju roboczego.

Ponadto, niezależnie od stanu cywilnego, kobiety nosiły chustki płócienne, a od przełomu XIX i XX wieku coraz częściej fabryczne *szalinówki*. Były one weł-

²⁹ Świeży 1961, s. 400.

³⁰ Kaznowska-Jarecka 1958, s. 37.

57. Grupa kobiet, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

58. Fragment zawicia, poz. kat. 72, fot. H. Szkutnik, 2013

niane, sporządzane z tzw. tybetu, niekiedy wełnianej dzianiny w różnych kolorach, najczęściej zdobione motywami kwiatowymi. Miały brzegi gładkie lub zakończone frędzlami. Oba typy chustek wiązano zwykle pod brodą lub na karku albo po skrzyżowaniu pod brodą w węzeł na karku. [Fot. 59-65]

Odświętne koszule starszego typu szyto z lnianych samodziałów. Na przełomie XIX i XX wieku zaczęto na nie coraz częściej przeznaczać fabryczne płótna bawełniane. Zawsze jednak miały one, tak jak męskie, krój przyramkowy: przy szyi nie-

59. Chustka (szalinówka), nr kat. 208,
fot. H. Szkutnik, 2013

62. Chustka z wełnianej dzianiny,
nr kat. 22, fot. H. Szkutnik, 2013

60. Chustka (szalinówka), nr kat. 167,
fot. H. Szkutnik, 2013

61. Chustka (szalinówka), nr kat. 44,
fot. H. Szkutnik, 2013

63. Kobieta w oberku i szalinówce, Sól,
pow. biłgorajski, fot. J. Świeży, 1930. Ze
zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

64. Kobięcy strój głowy, pow. biłgorajski, 1906. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

65. Dziewczyna, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

66. Koszula codzienna i używana jako bielizna spodnia, poz. kat. 262, fot. H. Szkutnik, 2013

wielki wykładany kołnierzyk związany czerwona wstążeczką i rękawy wszyte w wąski mankiet (*oszewkę*). Czasami rękawy koszul, szczególnie tych szytych z płótna bawełnianego, wykończone były przy dłoni *hyrką*, czyli okalającą dłoń falbanką. Na kołnierzyku, mankietach, a głównie na *przyramkach* ozdobiło je jednobarwne, najczęściej czerwone, rzadko czarne wyszycie. Sporadycznie tylko w innym kolorze, np. niebieskim, pomarańczowym. Nici, niezależnie od barwy, były zawsze bawełniane. Typowym dla tego regionu był haft liczony, wykonany głównie łańcuszkiem i najprostszymi ściegami haftu płaskiego. [Fot. 67] W początkach XX wieku, pod wpływem nowej mody, przyozdabiano koszule niekiedy także haftem krzyżyko-

wym. Do stroju codziennego i jako bielizny spodniej używano koszul także o kroju przyramkowym, ale pozbawionych ozdób, z rękawami nie wszytymi w mankiety.

Szyto je z tkanin lnianych, często posiadały sięgający do kolan *nadołek* (dolna niewidoczna część koszuli szyta z gorszego gatunkowo samodziału). [Fot. 66]

Spódnice odświętną nazywano *fartuchem* i szyto z cienkiego, dobrze wybielonego płótna lnianego. Przeznaczano na nią 4 *półki* (warsztatowa szerokość tkaniny) samodziału o długości ok. 70 cm. Kawałki tkaniny zszywano ze sobą, a powstały dzięki temu długi płat materiaii układano w drobne 3 mm zakładki – pliski. Rozłożone były one wzdłuż tyłu, boków i częściowo przodów spódnicy i wszyte w związywany z przodu pasek. To właśnie one, mocowane trzema rzędami nici, były jedną z ozdób spódnicy. Drugą było układanie powierzchni *fartucha*, z pominięciem przodu, w 3 cm zaprasowywane pionowe plisy. Oszczędzane *fartuchy*, a noszono je głównie do kościoła i przechowywano starannie ułożone w plisy, wystarczały kobiecie często na całe życie, a później stanowiły odzienie pośmiertne. [Fot. 68]

Pod koniec XIX wieku, a ściślej po 1880 roku³¹, w efekcie rozpowszechnienia się techniki druku ręcznego, zaczęto powszechnie nosić *malowanki*. Szyto je także z samodziału lnianego i miały taki sam krój jak *fartuch*. Były używane przez cały rok, przede wszystkim do stroju codziennego, ale także latem jako element odzieży świątecznej. Nosiły je kobiety niezależnie od stanu cywilnego i wieku. Dzięki drukowi, *malowanki* były sztywniejsze i trwalsze niż *fartuchy*. Wytwórcami tkanin na te spódnice byli najczęściej rzemieślnicy żydowscy. Druk powstawał przez odbicie na tkaninie prostych wzorów deską drzeworytniczą, przy użyciu, tzw. błękitu paryskiego pomieszanego z pokostem³². [Fot. 69-70]

Zimą noszono najczęściej *burki* z lniano-wełnianego samodziału w drobne, białe i czarne (ciemnobrązowe), pionowe prążki, tkanego splotem rządkowym (skośnym). Rzadko w części dolnej ozdobiła je wiązka poziomych pasków. Szyto je

67. Koszula świąteczna, poz. kat. 565, fot. H. Szkutnik, 2013

68. Spódnica (fartuch), nr kat. 519, fot. H. Szkutnik, 2013

³¹ Greniuk 1949, s. 270.

³² Karwicka, Petera 1950, s. 20.

69. Spódnica (malowanka), nr kat. 520,
fot. H. Szkutnik, 2013

70. Wzór na spódnice (malowankę), odcisk
z deski, pow. biłgorajski, lata 30. XX wieku.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

71. Spódnica (burka), nr kat. 19,
fot. H. Szkutnik, 2013

z długiego, specjalnie w tym celu utkanego, płata tkaniny o wymiarach mniej więcej 75 x 300 cm (długość spódnicy była równa warsztatowej szerokości tkaniny, a jej szerokość zależna od tego, ile materiału chciano na nią przeznaczyć). *Burki*, tak jak i inne spódnice, były mocno marszczone (na tyle i bokach) i podobnie jak one wszyte w pasek – oszewkę. Dolną krawędź *burki* dla wzmocnienia, usztywnienia i zabezpieczenia przed rozdarciem odszywano, tzw. szczoteczka, czyli jednostronnie strzępiastą tasiemką, zwykle w kolorze niebieskim, zielonym, niekiedy czarnym. [Fot. 71-72]

Ponadto w początkach ubiegłego stulecia coraz częściej, szczególnie na spódnice świąteczne, przeznaczano tkaniny fabryczne. Ich krój mógł być taki

sam jak tradycyjnych lub wzorowany na modzie miejskiej, i wtedy najczęściej szyto je z kilku klinów. Dół tych spódnic był zwykle odszyty dla wzmocnienia od wewnątrz pasem grubej i mocnej tkaniny, a krawędź *szczoteczka*. Zdobiły je niekiedy rozmieszczone wzdłuż dolnej krawędzi poziome zakładki lub naszytka z tasiemki. [Fot. 73-74]

72. Spódnica (burka), nr kat. 144,
fot. H. Szkutnik, 2013

73. Spódnica z tkaniny fabrycznej,
nr kat. 543, fot. H. Szkutnik, 2013

74. Spódnica z tkaniny fabrycznej,
nr kat. 22, fot. H. Szkutnik, 2013

75. Zapaska zdobiona tradycyjnym haftem,
nr kat. 145, fot. H. Szkutnik, 2013

Do *fartuchów*, sporadycznie także i do *malowanek*, noszono zapaski z lnianego samodziału, a od początków XX wieku również z bawełnianych płócien fabrycznych. Były one mniej więcej tej samej długości co i spódnica lub nieco od nich krótsze. Na ich uszycie używano dwóch *pótek* materiału, czyli miały ok. 140 cm szerokości. Górny brzeg zapaski przymarszczano i wszywano w pasek, a następnie zaprasowywano tkaninę w pionową harmonijkę o zakładkach 3–4 cm sze-

76. Kobieta w malowanej i zdobionej haftem zapasce, Różaniec, pow. biłgorajski, fot. J. Świeży, 1934. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie]

77. Kobieta w malowanej i zdobionej haftem zapasce, Różaniec, pow. biłgorajski, fot. J. Świeży, 1934. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie]

rokości. Zapaski zdobiono, szczególnie w południowej części regionu³³, pasami czerwonego haftu o motywach identycznych, jak na koszulach i *rańtuchach*. Jeden lub dwa szlaki biegły poziomo wzdłuż dolnej krawędzi zapaski, trzeci pionowy wzdłuż szwu łączącego dwa kawałki tkaniny. [Fot. 75-77]

Do *malowanek* i *burek* pierwotnie używano płóciennych lnianych zapasek o takim samym kroju jak uprzednio omówione, ale pozbawionych haftów. [Fot. 78] W początkach XX wieku, szczególnie do stroju odświętnego, ich miejsce zaczęły zajmować zapaski szyte z tkanin fabrycznych, noszone także do spódnic sporządzanych nie z samodziółów. Mogły mieć one dwojaki fason. Tradycyjny (tkanina mniej lub bardziej przymarszczona i wszyta w pasek) lub szyte były z 3 połączonych ze sobą klinów i wykończone falbaną (pierwszy i trzeci ich klin miał kształt trapezu, a jego szerokość równa była $\frac{1}{2}$ szerokości prostokątnego klina środkowego). [Fot. 79-81] Ponadto w tym okresie sporządzano także zapaski o różnych krokach z tkanin lnianych, zdobione nowymi w tym regionie haftami płaskimi lub haftem krzyżkowym. [Fot. 82]

³³ Świeży 1954, s. 11.

78. Zapaska z samodziału lnianego, nr kat. 192, fot. H. Szkutnik, 2013

79. Zapaska z tkaniny fabrycznej, nr kat. 523, fot. H. Szkutnik, 2013

80. Zapaska z trzech klinów, nr kat. 562,
fot. H. Szkutnik, 2013

81. Zapaska z trzech klinów, nr kat. 22, fot.
H. Szkutnik, 2013

82. Zapaska lniana z haftem płaskim, nr kat. 21,
fot. H. Szkutnik, 2013

83. Krajki, poz. kat. 160, 16, 170, 146,
fot. H. Szkutnik, 2013

84. Dziewczyna przepasana
krajką, Majdan Księżpolski,
pow. biłgorajski,
fot. L. Rogowski, 1902.
Ze zbiorów Muzeum
Lubelskiego w Lublinie

Często do stroju panieńskiego używano krajek. Dziewczyna opasywała się nią dwu- lub trzykrotnie w talii, po spódnicy, zapasce i koszuli wiązała w węzeł na boku. Krajki były wyrobem przemysłowym. Kupowano je na targach i jarmarkach. Miały szerokość około 5 cm i długość ponad 2 metry. Były dwustronne, barwne, a ich graficzne, geometryczne motywy prezentowały się wyraźnie na płóciennych elementach stroju. [Fot. 83-84]

Tradycyjnymi okryciami wierzchnimi były *plótnianki*, sukmany i kożuchy, identyczne jak te używane przez mężczyzn oraz noszone tylko przez kobiety *żupany* (*bekiesze*) i *szuby*. [Fot. 85-88] W początkach XX wieku ten zestaw zaczął być stopniowo zastępowany przez chusty na ramiona oraz kaftaniki i kamizelki.

Żupan i *szuba* były okryciami bardzo kosztownymi. Na ich posiadanie mogły sobie pozwolić tylko najzamożniejsze panny i mężatki. Szczególnie ważną rolę odgrywał *żupan*, który od końca XIX wieku był obowiązkowym elementem stroju ślubnego. Jeśli dziewczyna nie miała własnego, pożyczła go na tę okazję od innej kobiety. Od momentu zamążpójścia, aż do końca życia, niewiasta nosiła go jako

85. Kobieta w plótniance, pow. biłgorajski, ze zbiorów J. Świeżego, fot. J. Kostka & Mulert, Warszawa 1870–1873. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

86-88. Kobieta w kozuchu, fot. H. Szkutnik, 2013

odzieniu szczególnie odświętne. Szyty był przez małomiasteczkowych krawców z fabrycznego sukna w kolorze zwykle szafirowym. Miał krój kontuszowy. Jego kołnierz z wyłogami i wywinięte mankiety rękawów odszyte były suknem czerwonym. Ponadto zdobiły go galony i dekoracyjne, jedynie ozdobne guziki, sam *żupan* zapinano na haftki. Na *żupany* noszone na wsi naszywano galony niebieskie³⁴ lub srebrne, natomiast na te przywdziewane w Tarnogrodzie – złote³⁵. [Fot. 89-92]

89. Przód żupana, poz. kat. 121,
fot. H. Szkutnik, 2013

90. Tył żupana, poz. kat. 121,
fot. H. Szkutnik, 2013

Wyłącznie do *żupana* używano barwnego, szerokiego pasa wełnianego. Był to wyrób fabryczny i w sposób bardzo dowolny naśladował pasy szlacheckie. Przed założeniem składano go kilkakrotnie i owijano się nim 3–4 razy, a koniec pasa podkładano pod jego tylną, dolną krawędź. [Fot. 93]

Szuba była natomiast okryciem zimowym najzamożniejszych kobiet. Szyto ją z owczych skór, pokrytych szafirowym suknem. Miała krój zbliżony do *żupana*, ale z tą różnicą, że na jej plecach było więcej fałd (dwa razy po sześć). Zdobiły ją też identyczne jak na *żupanie* galony, ale powierzchnia jej kołnierza i mankietów odszyta była futrem baranin. [Fot. 94]

Chusty na ramiona były duże (o wymiarze około 150 x 150 cm). Używane zimą grube, najczęściej kraciaste. Letnie natomiast, z cienkiej tkaniny tybetowej, zdobiły wzory kwiatowe. Prawie zawsze ich krawędzie wykończone były frędzlami. Noszono je (po złożeniu po przekątnej) zarzucane na ramiona, a w czasie nie-

³⁴ Kaznowska-Jarecka 1958, s. 34.

³⁵ Świeży 1954, s. 14.

91-92. Dziewczyna w żupanie i podwstążniku, fot. H. Szkutnik, 2013]

93. Fragment pasa do żupana, poz. kat. 21, fot. H. Szkutnik, 2013

94. Szuba, pow. biłgorajski,
rys. T. Szałowska. Ze zbiorów Muzeum
Zamojskiego w Zamościu

płatów tkaniny tak skrojonych, że podkreślały mocno linię talii. Ich rękawy były często wszywane z bufką i zwężające się przy dłoni, a zapięcie mogło biec przez

pogody lub chłódów zakładano na głowę i wtedy otulały całe ciało. [Fot. 95-97]

W chłodne dni, do stroju w jego starszej wersji, zakładano niekiedy kaftaniki (*parcianki*, *półpaśniki*). Szyto je, tak jak *plótnianki*, z dwóch gatunków lnianego samodziału. Miały one jednakowy krój, były tylko znacznie krótsze, ponieważ sięgały mniej więcej do linii pasa. [Fot. 98-99] Stopniowo ich miejsce zajęły kaftaniki i kamizelki o mniej lub bardziej skomplikowanym kroju miejskim. Na ich wykonanie przeznaczano lniane białe samodziały lub kolorowe tkaniny fabryczne (bawełniane i wełniane). Kamizelki i kaftaniki o mniej skomplikowanych fasonach, najczęściej lniane, były luźne i miały prosty krój. Prawie zawsze zdobiły je wielokolorowe kwiatowe hafty, wykonane haftem płaskim lub krzyżkiem. [Fot. 100-103]

Kaftaniki o krojach bardziej skomplikowanych swym fasonem nawiązywały do mody ogólnoeuropejskiej przełomu XIX i XX wieku. Szyto je z 4-6

95. Chustka tybetowa na ramiona,
poz. kat. 527, fot. H. Szkutnik, 2013

96. Chustka wełniana na ramiona,
poz. kat. 243, fot. H. Szkutnik, 2013

97. Włoszianka z okolic Biłgoraja,
fot. J. Brodowski, Biłgoraj, pocztówka. Ze
zbiorów Muzeum Zamojskiego w Zamościu

99. Kobieta w kaftanie płóciennym
(parciance, półpaśniku),
fot. H. Szkutnik, 2013

98. Kaftan płócienny (parcianka, półpaśnik), poz. kat. 55, fot. H. Szkutnik, 2013

100. Kaftanik płócienny ozdobiony haftem krzyżykowym, poz. kat. 203, fot. H. Szkutnik, 2013

101. Kobieta w kaftaniku płóciennym ozdobionym haftem, fot. H. Szkutnik, 2013

102. Kamizelka płócienna, poz. kat. 156, fot. H. Szkutnik, 2013

103. Kamizelka z tkaniny fabrycznej, poz. kat. 98, fot. H. Szkutnik, 2013]

104. Kaftanik o kroju miejskim,
poz. kat. 169, fot. H. Szkutnik, 2013

105. Kaftanik o kroju miejskim,
rys. F. Czubara, poz. kat. 574. Ze zbiorów
Muzeum Zamojskiego w Zamościu

106. Kobieta w kaftaniku o kroju miejskim,
fot. H. Szkutnik, 2013

środek kaftanika lub asymetrycznie.
[Fot. 104-107]

Po I wojnie światowej kobiety coraz częściej i śmielej starały się naśladować modę miejską, i to nie tylko wzorując na niej dotychczas używane spódnice, kamizelki i kaftaniki, ale zapożyczając z niej elementy nie istniejące w ubiorze tradycyjnym, np. bluzki lub sukienki. Niekiedy w pełnej realizacji tego trendu przeszkadzał brak możliwości zakupu tkanin fabrycznych, dlatego zdarzało się, że szyto te „nowinki” ze zwykłych samodziałów. [Fot. 108]

Tradycyjnym obuwem kobiecym były *chodaki* identyczne, jak te noszone przez mężczyzn. Przed ich założeniem kobiety – tak jak mężczyźni – owijały stopę lnianą *onucą*. W początkach XX wieku weszły w modę, używane wyłącznie do stroju odświętnego, sznurowane *ciżmy* (*trzewiki*) na obcasie z krótką lub długą cholewką, najczęściej w kolorze czarnym. Do nich noszono robione na drutach lub szydełku pończochy.

Uzupełnieniem stroju kobiecego była biżuteria. Oskar Kolberg, opisując stroje lubelskie tak o niej pisze: „Na szyi paciorki czerwone z laku, lubo bogatsze kobiety

107. Grupa wieśniaków, Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

108. Sukienka płócienna, poz. kat. 102, fot.
H. Szkutnik, 2013

109. Korale prawdziwe, poz. kat. 93,
fot. H. Szkutnik, 2013

110. Korale szklane, poz. kat. 24,
fot. H. Szkutnik, 2013

111. Bursztyny, poz. kat. 52,
fot. H. Szkutnik, 2013

112. Korale prawdziwe
z medalionem, poz. kat. 32,
fot. H. Szkutnik, 2013

noszą prawdziwe korale, albo też bursztynowe paciorki, przy których wieszają czasem medale z wizerunkiem świętych, a na piersiach i plecach przewieszają szkaplerze³⁶. Najwyżej ceniono naszyjniki z koralu naturalnego. Zakładano je tylko z okazji najważniejszych uroczystości. Cena naszyjnika (3–6 sznurków) miała wartość krowy, dlatego przechowywane były starannie, a córki otrzymywały je od matki jako część wiana. [Fot. 109] Uboższe chłopki zakładały *laki*, czyli imitację koralu prawdziwych. W okresie postu czy żałoby rodzinnej w miejsce tych czerwonych koralu noszono naszyjniki z białych paciorków. Stanowiły one także element stroju panny młodej. [Fot. 110] Rzadziej używano bursztynów o szlifie diamentowym, przypisywano im właściwości lecznicze i magiczne. [Fot. 111] Do koralu prawdziwych mocowano różne medaliony, najczęściej robione z ozdobnie oprawionych, obiegowych monet rosyjskich lub austro-węgierskich. [Fot. 112–116]

Ponadto kobiety nosiły szkaplerze i pierścionki. Szkaplerze były dwuczęściowe, i wtedy zawsze schowane pod koszulą lub widoczne, i wówczas niekiedy jednoczęściowe, zakładane na koszulę, a pod korale³⁷. Miały zawsze kształt prostokątów o bokach od 5 do 15 cm. Zawieszano je na szyi na pasku z tkaniny lub kolorowej wstążki. Aby spełniały swą funkcję sakralną musiały być wykonane z tkaniny wełnianej, najlepiej sukna, na które naklejano lub naszywano materiał z obrazkami, haftami bądź drzeworytami, które przedstawiały prawie zawsze symbole religijne. Czasem do szkaplerzy (pomiędzy warstwy tkanin) wkładano święte obrazki, medaliki i krzyżyki³⁸. [Fot. 117–118]

³⁶ Kolberg 1883, s. 36.

³⁷ Świeży 1938, s. 4.

³⁸ Piskorz-Branekova 2008, s. 122.

113 i 114.
Medalion ze srebrnego talara
węgierskiego, poz. kat. 305,
fot. P. Maciuk, 2013

115 i 116.
Medalion ze srebrnego talara
węgierskiego, poz. kat. 279,
fot. P. Maciuk, 2013

117. Szkaplerz,
własność prywatna,
fot. H. Szkutnik, 2013

118. Szkaplerz, poz. kat. 528, fot. H. Szkutnik, 2013

Pierścionki noszone w okolicach Biłgoraja były skromne, wykonywane z cienkiej cynowanej blachy. Ich prostokątne lub kwadratowe oczka robiono z bursztynu, paciorka z naszyjnika z koralu prawdziwych lub ich imitacji, a niekiedy po prostu z kolorowego szkła. [Fot. 119]

119. Pierścionki, poz. kat. 197, 201, fot. H. Szkutnik, 2013

120. Grupa dzieci z księdzem, Puszcza Solska (obecnie dzielnica Biłgoraja), fot. L. Rogowski, 1902 r. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

121. Grupa dzieci z nauczycielką, Majdan Księżpolski pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902 r. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

122. Grupa weselna, Majdan Księżpolski pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902 r.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

123. Chłopcy przy ognisku,
Majdan Księżpolski pow. biłgorajski,
fot. L. Rogowski, 1902 r.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

124. Grupa wieśniaków,
Majdan Księżpolski, pow. biłgorajski,
fot. L. Rogowski, 1902 r.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

125. Grupa dzieci przed cerkwią, Majdan Księżpolski pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski,
1902 r. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

126. Grupa weselna, Majdan Książpolski pow. biłgorajski, fot. L. Rogowski, 1902 r.
Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

127. Mężczyzna w stroju biłgorajskim,
fot. Ignacy Krieger, Kraków, ok. 1870 r.,
własność prywatna

128. Mężczyzna w stroju biłgorajskim,
fot. Ignacy Krieger, Kraków, ok. 1870 r.,
własność prywatna

129. Rodzina Ćwikłów, Puszcza Solska, pow. biłgorajski, atelier Jana Brodowskiego w Biłgoraju 1900 r. Ze zbiorów Muzeum Zamojskiego w Zamościu

Hafty biłgorajskie

W stroju biłgorajskim najstarszą proveniencję miały i najpowszechniej były używane hafty wykonywane podstawowymi ściegami liczonymi, ułożonymi pasowo i związanymi ściśle ze strukturą tkaniny. One to swoimi motywami i kolorystyką nadawały temu ubiorowi odrębny, wyjątkowy charakter. Hafty płaskie pierwotnie stosowano w okolicach Biłgoraja wyłącznie do zdobienia kożuchów, a ich wykonawcami byli zawodowi rzemieślnicy. Dopiero początek XX wieku wprowadził tam modę na hafty krzyżkowe, a w następnych latach tegoż wieku zaistnienie haftów płaskich do zdobienia innych niż kożuchy elementów odzieży.

Najstarszy haft biłgorajski, zdobiący wyłącznie strój kobiecy, jest wyszyciem bardzo prostym i archaicznym. Świadczą o tym zarówno używane w nim motywy, sposób ich rozmieszczania (wzdłuż szwów) i zgodnie z układem nici *wątku*

129. Rodzina Ćwikłów, Puszcza Solska, pow. biłgorajski, atelier Jana Brodowskiego w Biłgoraju 1900 r. Ze zbiorów Muzeum Zamojskiego w Zamościu

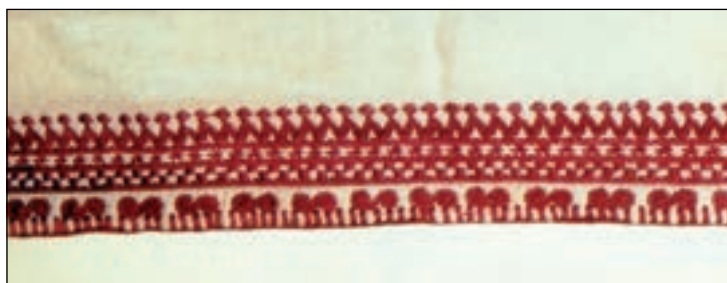
Hafty biłgorajskie

W stroju biłgorajskim najstarszą proveniencję miały i najpowszechniej były używane hafty wykonywane podstawowymi ściegami liczonymi, ułożonymi pasowo i związanymi ściśle ze strukturą tkaniny. One to swoimi motywami i kolorystyką nadawały temu ubiorowi odrębny, wyjątkowy charakter. Hafty płaskie pierwotnie stosowano w okolicach Biłgoraja wyłącznie do zdobienia kożuchów, a ich wykonawcami byli zawodowi rzemieślnicy. Dopiero początek XX wieku wprowadził tam modę na hafty krzyżkowe, a w następnych latach tegoż wieku zaistnienie haftów płaskich do zdobienia innych niż kożuchy elementów odzieży.

Najstarszy haft biłgorajski, zdobiący wyłącznie strój kobiecy, jest wyszyciem bardzo prostym i archaicznym. Świadczą o tym zarówno używane w nim motywy, sposób ich rozmieszczania (wzdłuż szwów) i zgodnie z układem nici *wątku*

oraz *osnowy*, a także *ściegi* oraz *kolorystyka*. Wykonywany był pierwotnie na lnianych tkaninach samodziałowych, które niekiedy w początkach minionego wieku zastępowano fabrycznymi płótnami bawełnianymi. Hafty rozmieszczano na najbardziej widocznych częściach stroju i w ich miejscach najbardziej wyeksponowanych.

Przyozdabiał on *zatyczki*, *zawicia* (*rańtuchy*), koszule i zapaski. W wypadku *zatyczki* lokowano go na całej jej powierzchni widocznej po rozpięciu na ob-

130. Haft na *zatyczce*, poz. kat. 387, fot. Piotr Maciuk, 2012. Zbiory Muzeum Lubelskiego w Lublinie

131. Haft na *zawiciu*, poz. kat. 63, fot. Henryk Szkutnik, 2013

132. Haft na *zawiciu*, poz. kat. 95, fot. Henryk Szkutnik, 2013

ręczu (*hamelce*). [Fot. 130] Na *zawiciach* rozmieszczony był zwykle równolegle do obu jego węższych boków i ciągnął się pasem wzdłuż środkowej części jednego z szerszych. [Fot. 131-132] Na koszulach umieszczano go na kołnierzyku, *przyramkach* i *mankietach*. Szczególnie bogate były wyszycia na *przyramkach* rozmieszczone trzema pasami wzdłuż szwów łączących go z przodami, plecami i rękawami koszuli oraz wzbogacone jednym szlakiem biegnącym przez jego część środkową. [Fot. 133] Nietypowy, charakterystyczny głównie dla tego regionu, układ miał haft na *zapasce*. Jego szlak biegł pionowo przez jej środek (przysłaniając miejsce zszycia dwóch użytych na jej wykonanie płatów tkaniny), ponadto rozmieszczony był wzdłuż jej dolnej krawędzi i sporadycznie boków. [Fot. 134]

Hafty wykonywano głównie dwoma ściegami – łańcuszkiem i atłaskiem prostym, które uzupełniała stebnówka i ścieg dziergany. Ich proste, archaiczne motywy niektórzy badacze łączą na-

133. Haft na przyramku koszuli kobiecej, pow. biłgorajski, fot. J. Świeży, lata 30. XX w. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

134. Zapaska zdobiona tradycyjnym haftem, nr kat. 145, fot. Henryk Szkutnik, 2013

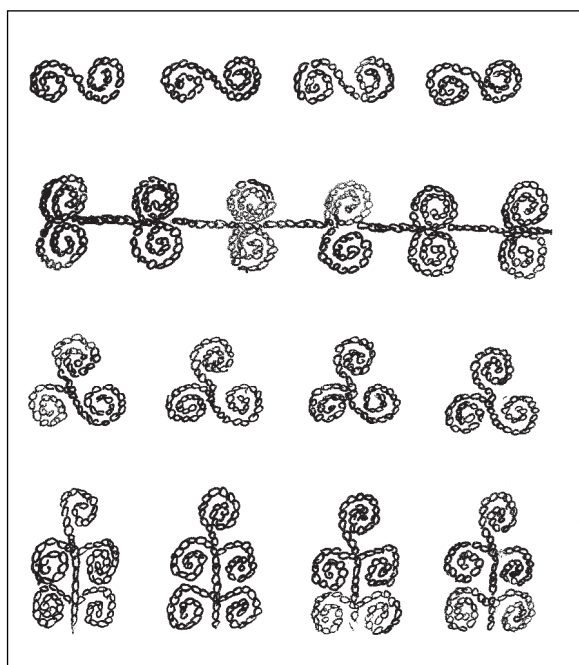
wet z epoką brązu. Najpowszechniej stosowanymi motywami są woluty (*ślimacznice*) w formie spirali lub zawoju. W regionie biłgorajskim nazywano je *kólkami*. Mogły być one *pojedyncze*, *podwójne* (*parowe*) i wtedy miały kształt ułożonej poziomo litery S, *potrójne* (w tym wypadku do *kółka parowego* w jego części górnej dodawano *kółko pojedyncze*) i *po pięć kólek* (motyw o kształcie *drzewka życia* utworzonego z pięciu *kólek pojedynczych*). Inne, mniej złożone, elementy zdobnicze to oczka łańcuszka i kompilacje linii skośnych, prostych i łamanych. Mają one swe własne nazwy gwarowe: oczka łańcuszka to *koseczka* i *drabinka*; linie ułożone skośnie – *paseczek*, *pręcik*, *dróżka*; pionowo – *obrudzka* *dziergana* oraz *paseczek* i *ząbki*; trzy skrzyżowane – to *gwiazdki*; ułożone na kształt trójkątów równoramiennych – *krzywulka*; krzyżowane tak jak po lewej stronie ściegu Janina – *mereżka*, element w kształcie trójkątnych ząbków – *łapki*. [Fot. 135]

Wyszycia były pierwotnie jednokolorowe, najpowszechniej czerwone, nieco rzadziej czarne. Jedynie na południowych krańcach regionu (na południe od Tarnobrogu) zdarzały się kompozycje dwubarwne (czerwono – czarne) lub trójbarwne (czerwono – czarno – niebieskie). [Fot. 136] Z czasem (początek XX wieku) moda na wprowadzanie w jednej kompozycji hafciar-

skiej najczęściej dwu, a sporadycznie trzech kolorów, rozpowszechniła się w całym regionie biłgorajskim. Wtedy też pojawiły wyszycia w innych kolorach, często niebieskie. Hafty wykonywane były kupowanymi nićmi bawełnianymi, tzw. zapalem.

Haftowaniem zajmowały się głównie mniej zamożne kobiety, dorabiając sobie w ten sposób, chociaż część niewiast zdobiła swą odzież samodzielnie. Pracujące na zamówienie opłatę za swe usługi otrzymywały w naturze lub w formie pieniężnej. Na żądanie zapłaty w gotówce mogły sobie pozwolić tylko te szczególnie uzdolnione, których sława przekraczała granice wsi, a niekiedy nawet i parafii. Biłgorajskie hafciarki skromną paletę motywów zdobniczych odtwarzały zawsze z pamięci, komponując wyszycia w trakcie jego wykonywania.

W początkach minionego stulecia pojawiły się w tym regionie hafty krzyżkowe. Zdobiono nimi niekiedy męskie i kobiece koszule, sporadycznie *zatycki*.

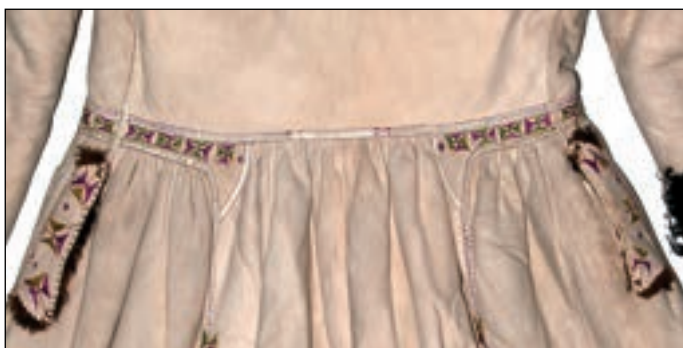

135. Motywy hafciarskie w formie wolut (ślimacznice): 1 – kółka parowe, podwójne; 2 – kółka pojedyncze; 3 – kółka potrójne; 4 – po pięć kółek;

rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

136. Haft na zawiciu, poz. kat. 94, fot. Henryk Szkutnik, 2013

137. Haft na plecach i boku kożucha, poz. kat. 240, fot. Henryk Szkutnik, 2013

138. Haft na przedzie kożucha, poz. kat. 240, fot. Henryk Szkutnik, 2013

Były to wyszycia bardzo skromne, także o układzie pasowym, głównie czarne lub czerwono-czarne. Na *zatyckach* ich wzory naśladowały motywy tradycyjne. Na koszulach przystrajały kołnierzyki, *przyramki*, mankiety, a w wypadku koszul męskich, uzupełnione stebnówką, niekiedy także ich przody.

Odrębną grupę haftów stanowiły połączone z aplikacjami hafty płaskie, wykonywane jedwabną nitką na białych kożuchach. Rozmieszczone były na jego przodach, bokach i fałdach bocznych. W wyszyciu stosowano najczęściej trzy rodzaje motywów: były to *łapki* (trzy trójkąty połączone wierzchołkami, ułożone na planie kwadratu), *skrzyńeczki* (motywy zbliżone kształtem do trójkąta równoramiennego) oraz *gwiazdeczki*, czyli okrągłe elementy utworzone z nitek ułożonych promieniście. Zielono-czerwone wyszycia uzupełniały aplikacje z białej skóry i czerwonego sukna. Całość tworzyła jednolitą, stonowaną kompozycję. [Fot. 137-138]

Pierwsze lata XX wieku to okres, kiedy biłgorajski strój tradycyjny wszedł w schyłkową fazę swego rozwoju. Zaczęto wtedy wprowadzać do niego elementy odzieży wzorowane na modzie miejskiej i zdobić niektóre z dotychczas używanych (głównie zapaski) haftem krzyżkowym i płaskim. Często jednak na ich wykonanie przeznaczano jeszcze lniane samodziały. Te nowe hafty były wielokolorowe. Najchętniej stosowanymi motywami były kwiatowe bukiety lub szlaki. W przypadku haftów płaskich były to kompozycje naturalistyczne, a wykonywane ściegami krzyżkowymi także roślinne, tylko mniej lub bardziej zgeometryzowane. [Fot. 139]

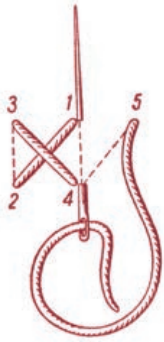
139. Zapaska zdobiona haftem płaskim, poz. kat. 205, fot. Henryk Szkutnik, 2013

Bibliografia (wybór)

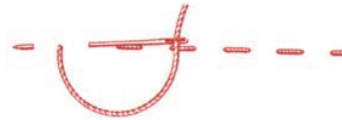
- Bazielich:** Bazielich B., *Strój ludowy w Polsce. Opisy i wykroje*, Warszawa, brak daty wydania.
- Błachowski 2004:** Błachowski A., *Hafty – polskie szycie. Tradycje i współczesność polskiej sztuki ludowej*, Lublin – Toruń 2004.
- Brand 1902:** Brandt J., *Przemysł drobny w powiecie Biłgorajskim*, „Wisła”, t. 16, z. 3, 1902, s. 323-329.
- Brandt 1903:** Brandt J., *Lud z okolic Smorynia w pow. Biłgorajskim*, „Wisła”, t. 17, z. 4, 1903, s. 511-512.
- Dąbrowski 1929:** Dąbrowski S., *Pasy lubelskie*, Muzeum Lubelskie, Lublin 1929.
- Dąbrowski 1930:** Dąbrowski S., *Czapka i kapelusz w Lubelskiem*, Odbitka z Kwartalnika Etnograficznego „Lud”, seria 2, t. 8, Lwów 1930.
- Fischer 1932:** Fischer A., *Zarys etnografii województwa lubelskiego* [w:] I. Czuma (red.), Monografia statystyczno-gospodarcza województwa lubelskiego, t. I, Lublin 1932, s. 325-370.
- Frankowski 1928:** Frankowski E., *Sukmany ludu polskiego*, Warszawa 1928.
- Gadomski 1995:** Gadomski S., *Strój ludowy w Polsce*, Warszawa 1995.
- Górak 1990:** Górak J., *Miasta i miasteczka Zamojszczyzny*, Zamość 1990. **Górak 1992:** Górak J., *Materiały do historii kultury materialnej Zamojszczyzny*, Zamość 1992.
- Greniuk 1949:** Greniuk P., *Druki ludowe na płótnie w południowej Lubelszczyźnie*, „Polska Sztuka Ludowa”, 1949, nr 9/10, s. 268-281.
- Haft ludowy 1979:** *Haft ludowy*. Katalog wystawy ogólnopolskiego konkursu na haft ludowy, red. Aleksander Błachowski, Muzeum Etnograficzne w Toruniu, ZSRLiA „Cepelia”, Toruń 1979.
- Horbaczewski 2009:** Horbaczewski R., *Tu Szewce. Opowieści tyszowieckie*, Lublin – Tyśzowce 2009.
- Kamiński 1988:** Kamiński R., *Tradycyjny haft ludowy w woj. zamojskim*, Tomaszów Lubelski – Zamość 1988.
- Karwicka, Petera 1959:** Karwicka T., Petera J., *Sztuka ludowa Lubelszczyzny*, Lublin 1959.
- Kaznowska-Jarecka 1958:** Kaznowska-Jarecka B., *Strój biłgorajsko-tarnogrodzki*, Atlas Polskich Strojów Ludowych, Wrocław 1958.
- Kępa 1984:** Kępa E., *Zdobnictwo strojów ludowych na Lubelszczyźnie*. Informator wystawy, Muzeum Okręgowe w Lublinie, Lublin 1984.
- Kolberg 1883:** Kolberg O., *Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce*, Seria XVI, Lubelskie, cz. 1 i 2, Kraków 1883.
- Ławicka, Tymochowicz 2005:** Ławicka A., Tymochowicz M., *Strój sitarski z Biłgorajskiego*, „Spotkanie z Zabytkami”, 2005, nr 2, s. 33-34.
- Łopaciński 1902:** Łopaciński H. (zebrał i opr.), *Kilka wiadomości o odzieży ludowej w guberni lubelskiej (z materiałów nadesłanych na wystawę rolniczo-przemysłową w Lublinie w r. 1901)*, „Wisła”, t. 16, z. 3, 1902, s. 346-356.

- Majewski 1906:** Majewski F., *Wizyta pasterska jego Excellencyi K. Franciszka Jaczewskiego Biskupa Lubelskiego odbyta w 1906 roku*, Warszawa 1906.
- Manugiewicz:** Manugiewicz J., *Polskie stroje ludowe*, Łódź, brak roku wydania.
- Matusek 1963:** Matusek M., *Ludowe tkactwo lubelskie*, Lublin 1963.
- Moszyński 1938:** Moszyński K., *Geograficzne zróżnicowanie odzieży ludowej w Polsce*, [w:] *Kalendarz Ilustrowanego Kuryera Codziennego*, 1938, s. 68-77, tabl. III, mal. T. Korotkiewicz.
- Moszyński 1967:** Moszyński K., *Kultura ludowa Słowian*, t. 1, Warszawa 1967.
- Optołowicz 1968:** Optołowicz J., *Muzeum w Biłgoraju*, Lublin 1968.
- Osińska-Piskorz 1990:** Osińska-Piskorz E., *Stroje ludowe* [w:] *Sztuka ludowa Zamojszczyzny*. Katalog wystawy, Zamość 1990.
- Petera 1973:** Petera J., *Stroje ludowe Lubelszczyzny*, [w:] *Kalendarz Lubelski*, Lublin 1973, s. 170-180.
- Pietkiewicz 1955:** Pietkiewicz K. (wprowadzenie), *Haft i zdobienie stroju ludowego*, Warszawa 1955.
- Piskorz-Branekova 2004:** Piskorz-Branekova E., *Polskie stroje ludowe*, cz. I, Warszawa 2004.
- Piskorz-Branekova 2005:** Piskorz-Branekova E., *Polskie hafty i koronki. Zdobienia stroju ludowego*, Warszawa 2005.
- Piskorz-Branekova 2008:** Piskorz-Branekova E., *Biżuteria ludowa w Polsce*, Warszawa 2008.
- Powiłańska-Mazur 2005:** Powiłańska-Mazur D., *Jan Brandt (1861-1911). Ziemianin, regionalista, działacz polityczny i społeczny*, „*Twórczość ludowa*” R. XX, Nr 1-4 (60), 2005, s. 104-105.
- Przeworska 1954:** Przeworska J., *Ubiory ludowe*, Warszawa 1954.
- Reinfuss 1953:** Reinfuss R., *Polskie druki ludowe na płótnie*, Warszawa 1953.
- Sokal 1982:** Sokal R., *Sztuka ludowa okolic Biłgoraja*, Lublin 1982.
- Świeży 1938:** Świeży J., *Ludowy ubiór i haft krzczonowski*, Lublin 1938.
- Świeży 1954:** Świeży J., *Stroje ludowe Lubelszczyzny*, Warszawa 1954.
- Świeży 1960:** Świeży J., *Ubiory i tkaniny ludowe*, Lublin 1960.
- Świeży 1961:** Świeży J., *Ludowe stroje głów kobiecych w woj. lubelskim*, „*Prace i Materiały Etnograficzne*”, t. XVIII (lubelski), cz. 1, PTL, Wrocław 1961, s. 392-416.
- Zwolakiewicz 1948:** Zwolakiewicz H., *Stan badań etnograficznych nad Lubelszczyzną*, „*Biblioteka Lubelska*”, Nr 7, Lublin 1948.

Rodzaje ściegów

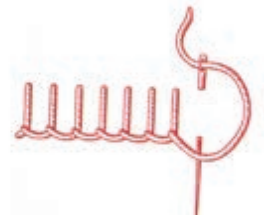

ścieg przed igłą – najstarszy i najprostszy rodzaj ściegu, wykonuje się go zawsze od strony prawej ku lewej, najczęściej poziomo. Długość ściegów równa jest zawsze długości odstępów pomiędzy nimi.

krzyżyk właściwy (regularny) – tworzą go dwie równe nitki przecinające się pod kątem prostym (na planie kwadratu). Krzyżyki można wykonywać z dwóch półkrzyżyków lub od razu całe. Rozpoczynamy wtedy haftowanie od strony lewej ku prawej, cyfry od 1 do 4 pokazują kolejne etapy wkłuwania igły.

ścieg dziergany właściwy – wykonuje się go od strony lewej ku prawej z *podkładem* lub bez *podkładu*. Nić nakładana jest pionowo w równych odstępach (wtedy bez *podkładu* – *podwleczenia*) lub nitki ściśle obok siebie (wtedy zwykle z *podkładem* – *podwleczeniem*). Ścieg można haftować równolegle, ukośnie i promieniście, może być wykonany na tkaninie wewnętrznie i zewnętrznie (np. do obdziergania brzegu). Przy tworzeniu tego ściegu igłę wkłuwamy od góry pionowo, a wyjmujemy go, podkładając pod nią nitkę i równo przeciągając przez tkaninę.

ścieg łańcuskowy (łańcuszek) – tworzą go oczka-pętelki przy czym każde następne wychodzi z poprzedniego tworząc w efekcie rodzaj łańcucha. Najczęściej stosowany jest łańcuszek o oczkach wydłużonych. Wykonuje się go w sposób następujący: uprzednio umocowaną pod spodem tkaniny nitkę przeciągamy na jej prawą stronę, układamy ją w kształcie pętelki (przytrzymując kciukiem lewej ręki), następnie wkłuwamy igłę ponownie w to samo miejsce, z którego wyszła poprzednio, a wyjmujemy (na prawą stronę tkaniny) w przeciwnym końcu następnego, przewidzianego oczka.

atłasek (ścieg płaski) – wykonuje się go bezpośrednio na tkaninie od strony prawej ku lewej, przeciągając nitkę równomiernie i układając prosto lub skośnie. Ściegi kładzie się gęsto, tak by całkowicie przysłoniły tło, po lewej stronie są one podobne do tych widocznych po prawej stronie tkaniny.

sznureczek (ścieg wodny zwany też żyłką) – haftuje się go prostopadle od haftującego. Igła jest wkłuwana w odległości pół ściegu nad lub pod poprzednim, a wyjmujemy ją w miejscu gdzie kończy się ścieg poprzedni. Na prawej stronie tkaniny mamy skręcony sznureczek, po lewej ścieg wyglądający jak *stebnowka*. Wygląd sznureczka zależy od długości ściegów, skrętu nitki i kierunku jej ułożenia.

Katalog elementów stroju

Muzeum Ziemi Biłgorajskiej w Biłgoraju

1. MZ/E/1

Tarnogród, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Stanisław Krosowski, zakup, rok 1966.

Szuba kobieca uszyta z cienkiego, fabrycznego sukna w kolorze granatowym, podbita szarym futrem. Dwudzielny kołnierz, wywijane mankiety, obszycia kieszeni odszyte futrem szarym. Przody i rękawy proste krojone z jednego kawałka tkaniny, plecy o kroju słupowym (dwa kliny boczne doszyte do tzw. słupa). Dopasowana w talii, suto fałdowana na plecach, zapinana na haftki. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 123 cm, dł. rękawa 67 cm.

2. MB/E/2

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Adolf Halista, zakup, rok 1966.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na biało. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i plecach. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 107 cm, dł. rękawa 47 cm.

3. MB/E/3

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Adolf Halista, zakup, rok 1966.

Kapelusz ze ździebeł trawy (*psiarki*). Jej pęczki ułożone spiralnie i zszyte nićmi lnianymi. Główka kapelusza płaska, rondo małe, lekko podwinięte. Wyrób ręczny.

Średnica kapelusza 29 cm, wys. główki 7 cm.

4. MB/E/8

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Adam Mazurek, zakup, rok 1966.

Buty kobiece (*ciżmy, trzewiki*) z brązowej skóry, sięgające do połowy łydki, na niewielkim obcasie, sznurowane. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. stopy 23 cm.

5. MB/E/9

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Adam Mazurek, zakup, rok 1966.

Chustka na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków bardzo szeroki pas bordiury utworzonej z naturalistycznych, wielokolorowych kwiatów, dominuje motyw róży, owoc granatu i inne kwiaty na ulistnionych gałązkach. Na każdym narożu chustki motyw kwiatowy. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski, w tym samym kolorze co i chustka, a na polu środkowym rozłożone są drobne bukieciki kwiatowe. Wszystkie boki wykończone plecionymi 15 cm frędzlami w tym samym co chustka kolorze. Wyrób fabryczny.

148 cm x 144 cm (bez frędzli).

6. MB/E/10

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Katarzyna Mucha, zakup, rok 1966.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury utworzonej z bukiecików kwiatowych (róża, pąki różane, dwa kwiatki, wszystko w otoczeniu listków) w otoczeniu niewielkich prostokątnych motywów. Na każdym narożu znajduje się motyw kwiatowy. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski, w tym samym kolorze co chustka, a na polu środkowym rozłożone są drobne bukieciki kwiatowe. Wszystkie boki wykończone plecionymi, 10 cm frędzlami w tym samym co chustka kolorze. Wyrób fabryczny.

80 cm x 82 cm (bez frędzli).

7. MB/E/11

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Ewa Magolan, zakup, rok 1966.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków dwuczęściowy pas bordiury, w pierwszym dominują motywy różowych i kremowych „szyszek” na ulistnionych gałązkach, natomiast drugi tworzą ułożone w równych odstępach jednokwiatowe bukieciki. Na każdym narożu znajduje się duży mo-

tyw kwiatowy. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski i drobne motywy kwiatowe, rozłożone na polu centralnym. Wszystkie boki wykończone plecionymi, 8 cm frędzlami w tym samym co chustka kolorze. Wyrób fabryczny.

97 cm x 101 cm (bez frędzli).

8. MB/E/12

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Ewa Magolan, zakup, rok 1966.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze bordowym, na całej jej powierzchni pionowe paski w kolorze zbliżonym do tła. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury z ułożonych przemiennie, powtarzających się rytmicznie motywów (różowa róża i bukiet z różami), większy motyw kwiatowy na każdym narożu. Ponadto na polu środkowym chustki ułożone rytmicznie małe bukietki kwiatowe. Dwa boki podszyte. Wyrób fabryczny.

97 cm x 97 cm.

9. MB/E/13

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Ewa Magolan, zakup, rok 1966.

Chustka z jedwabnej tkaniny. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury z ułożonych rytmicznie matowych (w stosunku do tła) motywów. Róg chustki zdobi wielobarwny, broszowany motyw (dwie róże, kwiat, pączki i liście). Ponadto na polu środkowym, ułożone rytmicznie małe bukietki kwiatowe broszowane i matowe. Wszystkie boki wykończone pasmanterią z frędzlami (całość o szerokości ok. 11 cm). Wyrób fabryczny.

76 cm x 80 cm (bez pasmanterii).

10. MB/E/14

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Ewa Magolan, zakup, rok 1966.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 3 sznury, paciorki w większości regularne, mniej więcej zbliżonej wielkości, prawie okrągłe, pomiędzy nie dołożono kilka paciorków walcowatych, tzw. sieczki.

Waga 93,2 g.

11. MB/E/31

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Michał Wołoszyn, zakup, rok 1966.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykonana wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona

na kołnierzyku, mankietach i przodach czerwono-czarnym haftem krzyżykowym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 90 cm, dł. rękawa 51 cm.

12. MB/E/44

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Zapaska z dwóch kawałków lnianej tkaniny samodzielnego (każdy o szerokości 55 cm), w części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek, przechodzący w troczki. Zapaskę zdobią szlaki czerwonego haftu: jeden pionowy przechodzi przez środek i maskuje szew, dwa poziome usytuowane są wzdłuż dolnej krawędzi, a wąski hacik ozdabia górną krawędź paska. Szycie i haft ręczne.

Dł. 84, szer. 110 cm.

13. MB/E/55

Gromada, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Schab, zakup, rok 1966.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Podobnie spinano mankiety rękawów. Koszula ozdobiona na mankietach rzędami ściągów haftu liczonego wykonanego nićmi w kolorze czerwonym i czarnym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 83 cm, dł. rękawa 44 cm.

14. MB/E/57

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Franciszek Mamot, zakup, rok 1966.

Spodnie (*portki*) z samodzielnego bardzo grubego, niebielonego płótna lnianego, tkanego splotem płóciennym. Każda nogawka krojona z jednego płatu samodzielnego, na tyle w części górnej wszyty jest trójkątny klin, wyrównujący wysokość spodni. W części górnej obwód spodni został podwinięty, w powstały dzięki temu tunelik wciągany był sznureczek, który ściągany dopasowywał je do obwodu talii. Rozporek na lewym boku. Szycie ręczne.

Dł. 88 cm, szer. nogawki 15 cm.

15. MB/E/58

Gromada, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Schab, zakup, rok 1966.

Spódnica z 3 płatów (każdy o szerokości 73 cm) jaskrawo różowej (tzw. róż chłopski) fa-

brycznej tkaniny wełnianej. Krój wzorowany na modzie miejskiej. Na przedzie 4 kontrafałdy, tył przymarszczony. W części górnej materiał wszyty w pasek z bawełnianej krajki. Zapięcie na lewym boku. W części dolnej tkanina była podwinięta i przesyta. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 87 cm, szer. 215 cm.

16. MB/E/61

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych, ułożonych pasowo. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitek osnowy, po drugiej z nitek wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej -czerwonej, po drugiej wzorzystej-kremowej. Na węższych bokach niewielkie frędzelki z nitek osnowy i wątku. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny.

Szer. 4,5, dł. 202 cm.

17. MB/E/63

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z fabrycznego płótna bawełnianego o splocie płóciennym, szerokość tkaniny równa jego szerokości. Dwa węższe boki podszyte i ozdobione wąskim paskiem, czerwono-niebieskiego haftu (całość 1,8 cm). Szycie i haft ręczny.

Szer. 72 cm, dł. 220 cm.

18. MB/E/64

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z fabrycznego płótna bawełnianego o splocie płóciennym, szerokość tkaniny równa jego szerokości. Dwa węższe boki podszyte i ozdobione wąskim paskiem, czerwonego haftu (całość 0,8 cm). Szycie i haft ręczny.

Szer. 81 cm, dł. 280 cm.

19. MB/E/65

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z fabrycznego płótna bawełnianego o splocie płóciennym, szerokość tkaniny równa jego szerokości. Dwa węższe boki obdziergane czerwoną nitką i ozdobione wąskim paskiem, czerwono-

-niebieskiego haftu (całość 1, 3 cm). Szycie i haft ręczny.

Szer. 89 cm, dł. 280 cm.

20. MB/E/68

Harasiuki, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Fragment **zawicia** (*nakrywki, rańtucha*) z bawełnianego płótna fabrycznego, obszyty białą, fabryczną, bawełnianą koronką. Zdobi je szlak czerwonego haftu o szerokości ok. 2 cm. Szycie i haft ręczny.

Szer. 6 cm (koronka o szer. 3,5 cm), dł. 88 cm.

21. MB/E/69

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Fragment **pasa** do *żupana*. Wykonany z tkaniny bawełnianej o wzorze wielobarwnym przypominającym odbicie tęczy w poruszonej wodzie, będącego dowolnym naśladownictwem pasów noszonych przez warstwy elitarne. Wyrób fabryczny.

Szer. 22,5 cm, dł. 90 cm.

22. MB/E/70

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Chustka (*maciek*) z wełnianej czerwonej dzianiny w jednym kolorze, wzdłuż wszystkich boków szlak bordiury ozdobiony esowatymi motywami, pole centralne w drobną kratkę. Wszystkie boki wykończone 8 cm plecionymi frędzlami z nitek osnowy. Wyrób fabryczny.

91 cm x 92 cm.

23. MB/E/71

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Anna Przytuła, zakup, rok 1966.

Korale z tzw. laki, nawleczone na 2 sznury, paciorki regularne, mniej więcej zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 21,6 g.

24. MB/E/72

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Anna Przytuła, zakup, rok 1966.

Koraliki szklane w kolorze białym nawleczone na 6 sznurów, paciorki regularne, koliste, tej samej wielkości. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 59,2 g.

25. MB/E/73

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Anna Przytuła, zakup, rok 1966.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 5 sznurów, paciorki regularne, mniej więcej zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Do końców doszyta czerwona, wełniana tasiemka. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 32,5 g.

26. MB/E/74

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Anna Przytuła, zakup, rok 1966.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 5 sznurów, paciorki regularne, mniej więcej zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Do końców sznurów doszyta bawełniana, wzorzysta krajka. Wyrób rzemieślniczy.

27. MB/E/75

Gromada, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Sobaszek, zakup, rok 1966.

$\frac{1}{2}$ **chustki** na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu. Bordiura dwuczęściowa, pierwsza część w kolorze szarym, a na niej zielone delikatne kwiaty i brązowe, konturowe listki, druga kremowa, a na niej motywy róży, kwiaty, zielonkawe listki. Na dwóch narożach duże motywy kwiatowe, na całej powierzchni chustki pionowe paski w kolorze tła. Trzy boki wykończone plecionymi 12 cm frędzlami w kolorze kremowym. Wyrób fabryczny.

146 cm x 146 cm (bez frędzli).

28. MB/E/76

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Sobaszek, zakup, rok 1966.

$\frac{1}{4}$ **chustki** na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Wzdłuż dwóch boków szeroka, dwudzielna bordiura. Pierwszy jej szlak jest czerwony, na drugim kremowym dwa pasy zakomponowane z motywów różnych, uzupełnionych kłosami zbożowymi oraz listkami i gałązkami. Ponadto na całej powierzchni chustki pionowe pasy w kolorze kremowym, a w polu środkowym na rogu bukiet kwiatowy oraz ułożone rytmicznie małe bukietki kwiatowe. Wszystkie boki podszyte. Wyrób fabryczny.

81 cm x 83 cm.

29. MB/E/77

Radzięcin, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Marianna Saj, zakup, rok 1966.

Płótnianka (*parcianka, parcionka*) o kroju poncho podłużnego z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia *płótnianki* z samodziałowego płótna lnianego o splocie rzędkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Szycie ręczne.

Dł. 118 cm, dł. rękawa 48 cm.

30. MB/E/79

Radzięcin, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Saj, zakup, rok 1966.

Buty kobiece (*ciżmy, trzewiki*) wykonane z skóry bydlęcej w kolorze czarnym. Sznurowane, krótkie, sięgające ponad kostkę. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. stopy 25 cm.

31. MB/E/83

Gromada, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Rozalia Srał, zakup, rok 1966.

Chustka na ramiona z bardzo grubej kraciastej tkaniny wełnianej, dwustronna. Na jednej stronie krata wyraźna, regularna, rozłożona na całej powierzchni chustki, dominuje kolor czarny i ciemnoszary. Druga strona czarna, gładka. Wszystkie jej boki wykończone skręcanymi, 7 cm frędzlami w kolorach kraty na chustce. Wyrób fabryczny.

168 cm x 168 cm (bez frędzli).

32. MB/E/84

Gromada, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Rozalia Srał, zakup, rok 1966.

Korale z koralu prawdziwego **z medalionem**. Nawleczone na 2 sznury, paciorki regularne, prawie kuliste, największe pośrodku sznurów, mniejsze na końcach. Medal z monety rosyjskiej, na awersie napis 1 РУБЛЯ 10 ЗЛОТ 1833, na rewersie orzeł dwugłowy. Wyrób rzemieślniczy.

33. MB/E/102

Radzięcin, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Marianna Saj, zakup, rok 1966.

Spodnie (*portki*) z białego, samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Każda nogawka krojona z jednego płata samodziału, na przedzie w części górnej wszyty pomiędzy nie niewielki trójkątny klin. Górą tkanina podwinięta, przez powstały dzięki temu tunelik

przeciągany był sznurek mocujący spodnie w pasie. Rozporek na lewym boku. Szycie ręczne. Dł. 76 cm, szer. 18 cm.

34. MB/E/110

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Torba (*kalita*) ze skóry bydłowej w kolorze naturalnym. Ma kształt podkowy (odwróconej zaokrągloną stroną ku dołowi), z wierzchu worek torby przysłania lekko wypukła kłapa. Zamocowana na długim rzemiennym pasku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. torby 30 cm, szer. 26 cm.

35. MB/E/111

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Pas ze skóry bydłowej w kolorze naturalnym. Zapinany na 4 sprzączki z kieszenią przykrytą półokrągłą kłapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach geometrycznych, górna krawędź pasa garniowana metalowymi nitami. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 103 cm, szer. 11 cm.

36. MB/E/ 112

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Chodaki wykonane z wołowej skóry, częściowo podzielowane. Na każdy *chodak* przeznaczano prostokątny kawałek skóry, zszywano je rzemieniem, świeżo zrobione zakładano na nogę dzięki czemu modelowały się do kształtu stopy. Wyrób ręczny.

Dł. stopy 30 cm.

37. MB/E/113

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi lnianymi. Główka kapelusza lekko wypukła, rondo niezbyt duże, lekko podwinięte. Wyrób ręczny. średnica kapelusza 35 cm, szer. runda 10 cm.

38. MB/E/115

pow. biłgorajski, użytkowana ok. 1910 r., ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Spódnica (*fartuch*) z 4 kawałków (każdy o szerokości 80 cm) lnianego samodziału (tkanego

splotem płóciennym). W części górnej spódnicy tkanina (na tyle i bokach) ułożona w głębokie, przeszyte zakładki i wszyta w pasek (szer. 3 cm, dł. 71 cm przechodzący w 6 cm troczki) z tej samej tkaniny co i reszta spódnicy. Na przedzie rozcięcie umożliwiające zakładanie spódnicy (po obu jego stronach na odcinku 8 cm) tkanina wszyta w pasek gładko bez marszczeń. Szycie ręczne.

Dł. 85 cm, szer. 320 cm.

39. MB/E/116

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Czepek siatkowy składa się z denka w kształcie podkowy i okalającego go otoku. W części dolnej wykończony jest tunelikiem, przeciągnięta przez niego tasiemka służy do zmniejszania obwodu czepka. Denko w części górnej tworzy pleciona siatka w kolorze brązowo-zielonym (wyrób miejscowych specjalistów), w części dolnej pas adamaszkowej tkaniny. Otok z krawędzi w kolorze czerwonym. Szycie i haft ręczne.

Szer. denka 19 cm, wys. denka 18 cm.

Szer. otoku 3 cm, wys. 52 cm.

40. MB/E/117

Gózd Huciański, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Wstążka jedwabna, tło kremowe, a na nim rozłożone regularnie różane bukietiki. Brzegi wstążki wykończone niewielkimi, ciętymi ząbkami w kolorze czerwonym. Używana ok. 1910 roku. Wyrób fabryczny.

Dł. 43 cm, szer. 3,5 cm.

41. MB/E/118

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Czepek (*kapturek*) składa się z denka w kształcie podkowy i okalającego go otoku. W części dolnej wykończony jest tunelikiem, przeciągnięta przez niego tasiemka służy do zmniejszania obwodu czepka. Uszyty został z kilku rodzajów tkanin. Denko w części górnej z zielonej, wzorzystej tkaniny tybetowej (dominuje motyw róży), w dolnej z bawełnianej tkaniny w groszki. Otok, w części górnej stanowi wzorzysta, czerwona krawka, w pozostałej pasiasta tkanina bawełniana. Szycie ręczne.

Szer. denka 18 cm, wys. denka 21,5 cm.

Szer. otoku 3,5 cm, dł. 56 cm.

42. MB/E/119

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białej tkaniny adamaszkowej o wzorze kwiatowym. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 8 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony z podkreśleniami czarnymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 65 cm, szer. 12 cm.

43. MB/E/120

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona, wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 13 cm) 3,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze ciemnobrązowym. Haft i szycie ręczne.

Dł. 69,5 cm, szer. 14,5 cm.

44. MB/E/121

Biłgoraj, pow. biłgorajski, Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze bordowym. Wzdłuż wszystkich boków pas podwójnej bordiury, pierwsza część gładka w kolorze chustki, drugą tworzy kremowy pas, na którym rozłożone są drobne motywy różane w układzie pasowym i w bukiecikach. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski w tym samym kolorze co chustka, a na polu środkowym drobne bukieciki kwiatowe. Wszystkie boki wykonane plecionymi, 13 cm frędzlami w tym samym kolorze co chustka. Wyrób fabryczny. 98 cm x 98 cm (bez frędzli).

45. MB/E/122

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Torba (*kalita*) ze skóry bydłowej w kolorze naturalnym. Ma kształt podkowy (odwróconej zaokrągloną stroną ku dołowi), z wierzchu worek torby przysłania lekko wypukła kłapa. Brak paska. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 25 cm, szer. (miejsce najszersze) 27 cm.

46. MB/E/125

pow. biłgorajski, Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Spódnica (*burka*) z 1 płata tkaniny (szerokość warsztatowa równa jest długości spódnicy) z samodziałowej lniano-wełnianej tkaniny w pionowe prążki. W części górnej tkanina ułożona w zakładki (na tyle i bokach, przód gładki) i wszyta w pasek z gładkiego samodziału lnianego. Szycie ręczne.

Dł. 82 cm, szer. 270 cm.

47. MB/E/126

Kocudza, pow. janowski, Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego, przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Podobnie spinano mankiety rękawów. Ozdobiona czerwono-czarnym haftem liczonym o układzie pasowym. Wyszycia umieszczone na narożach kołnierzyka, *przyramkach* i mankietach. Szycie i haft ręczne.

Dł. 93 cm, dł. rękawa 52 cm.

48. MB/E/127

Biłgoraj, pow. biłgorajski, Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z fabrycznego płótna bawełnianego, z wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka, wstążeczka lub spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane na dwie dziurki i dwa szklane, granatowe guziczki. Koszula ozdobiona czerwono-czarnym haftem liczonym, w dużym stopniu krzyżykowym o układzie pasowym. Wyszycia umieszczone na narożach kołnierzyka, *przyramkach* i mankietach. Szycie i haft ręczne.

Dł. 82 cm, dł. rękawa 58 cm.

49. MB/E/128

Biłgoraj, pow. biłgorajski, Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinano na guzik przekładany przez obdzierganą dziurkę.

Koszula ozdobiona na narożu kołnierzyka, prawym przedzie i na mankietach rzędami haftu krzyżykowego wykonanego nićmi w kolorze czerwonym i czarnym. Szycie i haft ręczne. Dł. 89 cm, dł. rękawa 54 cm.

50. MB/E/129

Biłgoraj, pow. biłgorajski, Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Spinka do koszuli wykonana z blachy mosiężnej. Tworzą ją dwie połączone tulejką okrągłe tarczki. Wierzchnia tarczka widoczna pomiędzy rogami kołnierzyka ozdobiona jest okrągłym, zielonym szkiełkiem. Mniejsza, niewidoczna, schowana pod koszulą jest gładka bez zdobin. Spinka służyła do łączenia kołnierzyka pod szyją. Wyrób rzemieślniczy. Średnica górnej tarczki 1,8 cm.

51. MB/E/130

Gózd Huciański, pow. biłgorajski, Włosiankarska Spółdzielnia Pracy, dar, rok 1966.

Spinka do koszuli wykonana z blachy mosiężnej. Tworzą ją dwie połączone tulejką okrągłe tarczki. Wierzchnia tarczka widoczna pomiędzy rogami kołnierzyka ozdobiona jest okrągłym turkusowym elementem i motywami wypukłymi w kolorze metalu. Mniejsza tarczka, niewidoczna, schowana pod koszulą jest gładka bez zdobin. Spinka służyła do łączenia kołnierzyka pod szyją. Wyrób rzemieślniczy. Średnica górnej tarczki 2 cm.

52. MB/E/188

Gromada, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Sobasek, zakup, rok 1966.

Bursztyny naturalne o szlifie diamentowym. Nawleczone na 1 sznurek, największy koralik pośrodku, dalej od niego paciorki mniejsze. Wyrób rzemieślniczy.

53. MB/E/214

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Spódnica (*burka*) z 2 płatów specjalnie w tym celu wykonanego samodziału (szerokość każdego z płatów równa długości spódnicy). Samodział lniano-wełniany, wykonany splotem rządkowym. Tło tkaniny brązowo-czarne (widoczne nitki wątku), przez nie prześwitują nitki białe (osnowa). Wzdłuż jednego z dłuższych boków tkaniny (dolna część spódnicy) biegnie wiązka białych pasków. W części

górnej materiał ułożony w niewielkie, mocowane lnianymi nićmi zakładki (rozmieszczone na bokach i tyle spódnicy, przód prawie gładki), wszyty w pasek z takiej samej tkaniny co spódnica (wykorzystano fragment tkaniny z wiązką pasków). W części dolnej spódnica (od wewnątrz) odszyta pasem płótna samodziałowego tkanego splotem rządkowym, a do dolnej krawędzi spódnicy przyszyta została czarna tasiemka o strzępiastym brzegu tzw. szczoteczka. Szycie ręczne.

Dł. 73 cm, szer. 160 cm.

54. MB/E/215

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego, przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Podobnie łączono mankiety rękawów. Ozdobiona czerwono-czarnym haftem liczonym, o układzie pasowym. Wyszycia umieszczone na narożach kołnierzyka i mankietach, których brzegi zdobią ponadto niewielkie, białe, bawełniane ząbki. Szycie i haft ręczne.

Dł. 84 cm, dł. rękawa 51 cm.

55. MB/E/216

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Kaftan kobiecy (*parciana*, *półpaśnik*) o kroju poncho podłużnego (bez szwów na ramionach), z niewielkim okrągłym dekoltem pod szyją. Część wierzchnia z samodziałowego płótna lnianego o splotie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splotie płóciennym. Zapinany na dwie duże haftki metalowe. Szycie ręczne.

Dł. 46 cm, dł. rękawa 33 cm.

56. MB/E/279

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1966.

Czapka (*huczma*, *gamerka*) z brązowego, folowanego sukna. Tworzy ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równa się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennego trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po zszyciu tworzą kwadratowe denko czapki, a pozostały, złączony z nimi prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinieciu stanowi jej otok. Górną część

otoku zdobią naszycia z niebieskiego sznurka i 4 niebieskie pompony, którym czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. *na cztery powiaty*. Wyrób rzemieślniczy.
Wys. 9 cm, obwód 67 cm.

57. MB/E/337

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z fabrycznego płótna bawełnianego, z wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Mankiety zapinane na dwie dziurki i dwa szklane, jasnopomarańczowe guziczki. Koszula ozdobiona czerwono-czarnym haftem liczonym o układzie pasowym. Wyszycia umieszczone na jednym boku kołnierzyka, *przyramkach* i mankietach. Szycie i haft ręczne.
Dł. 83 cm, dł. rękawa 54 cm.

58. MB/E/338

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Zapaska z dwóch kawałków lnianej tkaniny samodziałowej (każdy po 70 cm), w części górnej ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek z tej samej tkaniny, przechodzący w troczki. Brak zdobień. Szycie ręczne.
Dł. 93 cm, szer. 140 cm.

59. MB/E/339

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1966.

Krajka wełniana, dwustronna w kolorze czerwonym, w części środkowej przez całą jej długość biegnie ozdobna wiązka utworzona z falistych elementów i romboidalnych motywów. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny.
Szer. 3,5 cm, dł. 187 cm.

60. MB/E/340

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1966.

Krajka wełniana, dwustronna w kolorze czerwonym, w części środkowej przez całą jej długość biegnie ozdobna wiązka utworzona z falistych elementów. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny.
Szer. 3,5 cm, dł. 205 cm.

61. MB/E/342

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona na kołnierzyku, mankietach i przodach skromnym czerwonym haftem liczonym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 82 cm, dł. rękawa 47 cm.

62. MB/E/343

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Podobnie spinano mankiety rękawów. Koszula ozdobiona wzdłuż dwóch boków naroży kołnierzyka rzędami czerwonego ściegu zakopiańskiego, natomiast na mankietach wyszycie jest czerwono-czarne: 4 rzędy ściegu za igłą i rząd haftu wykonany haftem krzyżykowym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 88 cm, dł. rękawa 47 cm.

63. MB/E/350

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1966.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z lnianego płótna samodziałowego o splocie rzadkowym. Dwa węższe boki obdziergane czerwoną nitką i przyozdobione pasami czerwonego haftu, ponadto pas haftu o długości 65 cm wykonano w środkowej części jednego z dłuższych boków (wyszycie o szer. 2,5 cm). Szycie i haft ręczny.
Szer. 69 cm, dł. 227 cm.

64. MB/E/351

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1966.

Nakrycie głowy kobiety zameżnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment chustki tybetowej (tło różowe, a na nim wielokolorowe bukietki różane). Tkanina okala drewnianą obręcz i tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szklanymi, srebrnymi koralikami. Szycie ręczne.
Szer. denka 14 cm, wys. denka 13 cm.

65. MB/E/352

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1966.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment chustki tybetowej (tło kremowe, a na nim różane motywy, dominuje kolor różowy). Tkanina okala drewnianą obręcz i tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szklanymi, srebrnymi koralikami. Denko i częściowo ogonek podszyte białą kanwą bawełnianą. Szycie ręczne.

Szer. denka 14,5 cm, wys. denka 12 cm.

66. MB/E/353

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1966.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment chustki tybetowej (tło bordowe, a na nim duże motywy kwiatowe). Tkanina okala drewnianą obręcz i tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szklanymi koralikami. Denko i część *ogonka* podszyte białą tkaniną bawełnianą. Szycie ręczne.

Szer. denka 16,5 cm, wys. denka 15 cm.

67. MB/E/354

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1966.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment chustki tybetowej w kolorze zielonym, a samą obręcz (wzdłuż obwodu) przysłonięto pasem wzorzystej tkaniny tybetowej. Zielona tkanina tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szklanymi koralikami. Denko i część *ogonka* podszyte białą tkaniną bawełnianą. Szycie ręczne.

Szer. denka 14 cm, wys. denka 11 cm.

68. MB/E/355

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Janina Małek, zakup, rok 1967.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką. Ozdobiona

na mankietach skromnym czerwonym haftem liczonym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 80 cm, dł. rękawa 46 cm.

69. MB/E/356

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1966.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych, ułożonych pasowo. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitek osnowy, po drugiej z nitek wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej-czerwonej, po drugiej wzorzystej-kremowej. Na węższych bokach niewielkie frędzelki z nitek osnowy i wątku. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny.

Szer. 4,5 cm, dł. 227 cm.

70. MB/E/359

Tarnogród, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Antoni Zajac, zakup, rok 1967.

Chustka na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu. Bordiura w kolorze czerwonym, pole środkowe fioletowe. Bordiura bardzo szeroka, dominują na niej motywy róży, zielone listki i fioletowe kwiatki. Także motywami różanymi ozdobione jest pole środkowe chustki. Wszystkie boki wykończone plecionymi, 20 cm frędzlami w kolorze czerwonym. Wyrób fabryczny. 142 cm x 152 cm (bez frędzli).

71. MB/E/360

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1967.

Spodnie (*portki*) z samodziałowego bardzo grubego niebielonego płótna lnianego, tkanego splotem rządkowym. Każda nogawka krojona z jednego płatu samodziału, na tyle w części górnej wszyty jest trójkątny klin, wyrównujący wysokość spodni. W części górnej obwód spodni został podwinięty, w powstały dzięki temu tunelik wciągano sznureczek, który ściągany dopasowywał spodnie do talii. Rozporek na prawym boku. Szycie ręczne.

Dł. 85 cm, szer. nogawki 22 cm.

72. MB/E/361

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1967.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z lnianego płótna samodziałowego o splotie rządkowym, szerokość tkaniny równa jej szerokości. Dwa węższe boki obdziergane czerwoną nitką i wąskim pa-

skiem haftu (całość 1,5 cm), ponadto pas haftu (w tym samym kolorze z drobnymi czarnymi podkreśleniami) o długości 79 cm (uzupełniony także obdzierganym brzegiem tkaniny) wykonano w środkowej części jednego z dłuższych boków (wyszycie o szer. 2 cm). Szycie i haft ręczny. Szer. 69 cm, dł. 225 cm.

73. MB/E/362

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Rozalia Bucior, zakup, rok 1967.

Korale z koralą prawdziwego, nawleczone na 5 sznurów, paciorki regularne, walcowate o zaokrąglonych bokach. Na środkach sznurów największe, potem sukcesywnie się zmniejszające. Związane czerwoną tasiemką. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 68 g.

74. MB/E/363

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Korale z koralą prawdziwego, nawleczone na 5 sznurów, paciorki prawie kuliste, największe pośrodku sznura. W najkrótszym sznurze po środku jeden koralik ciemniejszy. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 105,7 g.

75. MB/E/365

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Chustka na ramiona z kraciastej tkaniny wełnianej. Krata wyraźna, regularna, rozłożona na całej powierzchni chustki, dominuje kolor czerwony. Wszystkie jej boki wykończone skręcanymi, 12 cm frędzlami z nitki osnowy, czyli w tych samym kolorach co i chustka. Wyrób fabryczny.

136 cm x 150 cm (bez frędzli).

76. MB/E/367

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków dwuczęściowy pas bordiury z ułożonych przemiennie, powtarzających się rytmicznie motywów (różowa róża, krokusy i drobne kwiatki), motyw kwiatowy na każdym narożu. Ponadto na polu środkowym chustki, ułożone rytmicznie małe bukietki kwiatowe. Dwa boki podszyte. Wyrób fabryczny.

98 cm x 99 cm.

77. MB/E/368

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Korale z koralą prawdziwego, nawleczone na 1 sznur, paciorki regularne, walcowate tzw. sieczka. Największe pośrodku sznura, dalej ku brzegom coraz mniejsze. Współczesne zapięcie metalowe. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 81 g.

78. MB/E/372

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Blacha, zakup, rok 1967.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego, z wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona czerwono-czarnym haftem liczonym o układzie pasowym. Wyszycia umieszczone na jednym boku kołnierzyka, *przyramkach* i mankietach. Koszula pod szyją i na mankietach zapinana na szklane guziczki. Szycie i haft ręczne.

Dł. 91 cm, dł. rękawa 48 cm.

79. MB/E/376

Rogale, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Wróbel, zakup, rok 1967.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment chustki tybetowej (tło bordowe, a na nim motywy kwiatowe). Tkanina okala drewnianą obręcz i tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szklanymi koralikami. Denko podszyte białą tkaniną bawełnianą, w delikatne, różowe motywy kwiatowe, na krawędzi *ogonka* plecione frędzle. Szycie ręczne. Szer. denka 14 cm, wys. denka 11 cm.

80. MB/E/397

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1967.

Spódnica z 3 płatów (każdy o szerokości 90 cm) czerwonej, fabrycznej tkaniny wełnianej w regularną białą i oliwkową delikatną kratę. W części górnej materiał, na całym obwodzie ułożony w głębokie zakładki, wszyty w pasek z tej samej tkaniny. Zapięcie z przodu na haftki. W części dolnej spódnica (od strony wewnętrznej) podszyta pasami różnych fabrycznych tkanin bawełnianych, krawędź dolna wykończona dla wzmocnienia czerwoną, jednostronnie strzępioną tasiemką, tzw. szczoteczka. Szycie ręczne.

Dł. 74 cm, szer. 270 cm.

81. MB/E/398

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1967.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych, ułożonych pasowo. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitek osnowy, po drugiej z nitek wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej-czerwonej, po drugiej wzorzystej-kremowej. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 5 cm, dł. 187 cm.

82. MB/E/399

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1967.

Krajka kremowo-czerwono-oliwkowa o wzorach geometrycznych, ułożonych pasowo. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po wierzchniej stronie dominuje kolor czerwony, po spodniej kremowy. Na węższych bokach niewielkie frędzelki z nitek osnowy i wątku. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 4,5 cm, dł. 161 cm.

83. MB/E/400

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1967.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) – fragment. Wykonana z fabrycznego, białego płótna bawełnianego. Ozdobiona, wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 3 cm) 2,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Haft i szycie ręczne. Szer. 4 cm, dł. 59 cm.

84. MB/E/401

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1967.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona, wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 3 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony z podkreśleniami ciemnobrązowym. Haft i szycie ręczne. Szer. 7 cm, dł. 59 cm.

85. MB/E/415

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Muzyka, zakup, rok 1967.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 1 sznur, paciorki walcowate, największy pośrodku sznura. Wyrób rzemieślniczy. Waga 16,5 g.

86. MB/E/416

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Koszula męska o kroju poncho podłużnego z samodziałowego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką. Na każdym z zewnętrznych końców stójki po dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do związywania koszuli pod szyją. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne. Dł. 82 cm, dł. rękawa 43 cm.

87. MB/E/417

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1967.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 5 sznurków. Na 3 paciorki regularne, prawie kuliste, największe pośrodku sznurów, mniejsze na ich końcach, na dwóch walcowate. Na końcach związane ugrowo-zieloną krajką. Wyrób rzemieślniczy.

88. MB/E/423

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Pędziwiatr, zakup, rok 1967.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Podobnie spinano mankiety rękawów. Koszula ozdobiona wzdłuż dwóch boków naroży kołnierzyka i na mankietach rzędami haftu liczonego z nici w kolorze naturalnym lnu. Szycie i haft ręczne. Dł. 84 cm, dł. rękawa 51 cm.

89. MB/E/424

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Pędziwiatr, zakup, rok 1967.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Mankiety spinano na guzik przekładany przez nicianą петельkę. Koszula ozdobiona wzdłuż dwóch boków naroży kołnierzyka i na mankietach rzędami ściągów haftu liczonego

wykonanego nićmi w kolorze białym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 105 cm, dł. rękawa 54 cm.

90. MZ/E/425

Maziarnia, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Weronika Kłupeć, zakup, rok 1967.

Szuba kobieca uszyta z cienkiego, fabrycznego sukna w kolorze granatowym, podbita szarym futrem, z pominięciem dolnej części (od pasa w dół). W tej części plecy podszyte płótnem lnianym, przody zieloną tkaniną bawełnianą. Dwudzielny kołnierz, wywijane mankiety, obszycia kieszeni odszyte szarym futrem. Przody i rękawy proste krojone z jednego kawałka tkaniny, plecy o kroju słupowym (dwa kliny boczne doszyte do tzw. słupa). Całość dopasowana w talii, suto fałdowana na plecach, zapinana na haftki. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 1116 cm, dł. rękawa 56 cm.

91. MB/E/471

Bukowina, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Szymaniak, dar, rok 1968.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wysokim wykładanym kołnierzykiem, na jego dolnej prawej stronie dwie dziurki, na lewej były dwa guziki (obecnie brak). Podobnie spinano mankiety rękawów, na jednej stronie szklany guzik, na drugiej niciana pętka. Koszula ozdobiona na dwóch narożach kołnierzyka, przodach (na prawym przedzie szlak haftu większy, na lewym węższy) i na mankietach rzędami białego haftu liczonego. Motywy geometryczne i zgeometryzowane roślinne. Szycie i haft ręczne.

Dł. 84 cm, dł. rękawa 47 cm.

92. MB/E/472

Bukowina, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Szymaniak, dar, rok 1968.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona na kołnierzyku, mankietach i przedzie białym haftem liczonym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 90 cm, dł. rękawa 52 cm.

93. MB/E/483

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 6 sznurów, paciorki regularne, prawie kuliste

mniej więcej zbliżonej wielkości. Zapięcie na guziczek. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 71,8 g.

94. MB/E/486

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z lnianego płótna samodzielnego o splocie rządkowym, szerokość tkaniny równa jego szerokości. Dwa węższe boki obdziergane czerwoną nitką i przyozdobione pasami czerwono-czarnego haftu (całość o szer. 1,8 cm), ponadto pas haftu o długości 82 cm (uzupełniony także obdzierganym brzegiem tkaniny) wykonano w środkowej części jednego z dłuższych boków (wyszycie o szer. 3,5 cm). Szycie i haft ręczny.

Szer. 72 cm, dł. 228 cm.

95. MB/E/487

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z lnianego płótna samodzielnego o splocie rządkowym, szerokość tkaniny równa jego szerokości. Dwa węższe boki obdziergane czarną nitką, ponadto pas haftu (w tym samym kolorze) o długości 79 cm (uzupełniony także obdzierganym brzegiem tkaniny) wykonano w środkowej części jednego z dłuższych boków (wyszycie o szer. 5 cm). Szycie i haft ręczny.

Szer. 73 cm, dł. 238 cm.

96. MB/E/488

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Bluzka kobieca o kroju reglan, wykonana z bawełnianego płótna fabrycznego z niewielkim półokrągłym dekoltem i prostymi rękawami bez mankietów. Krawędzie dekoltu obdziergane i obrobione prymitywną siateczką, przewlekany przez nią skręcany, wykończony kulistymi pomponami sznureczek reguluje jego obwód. Dół bluzki podwinięty, w powstały tunelik wciągana była, podobnie jak i w dolnej części rękawów, gumka lub tasiemka umożliwiająca regulację ich obwodu. Na przedzie bluzki i na rękawach (w ich części górnej) duże motywy geometryczne wykonane haftem krzyżykowym, dominują kolory: czarny, brązowy, pomarańczowy i zielony. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 54 cm, dł. rękawa 49 cm.

97. MB/E/489

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana z brązowej tkaniny fabrycznej, podszyta trzema rodzajami tkaniny bawełnianej (zielona gładka i dwie granatowe o różnych wzorach). Ma krój naśladowujący miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany jedną pionową zaszewką, plecy nieco pasowane paskiem, przy szyi kamizelka ma trójkątny dekol. Na obu przodach, dla ozdoby przyszyto po trzy guziki (zapięcia brak), dwa guziki przyszyto także na pasku na plecach. Przody kamizelki zdobią motywy kwiatowe, wykonane haftem płaskim po jednym na każdym z nich. Ponadto krawędzie przodów (łącznie z dekoltem), wycięć pod pachami, dołu kamizelki i paska na plecach odszyte są oliwkową tasiemką. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.
Dł. 48 cm.

98. MB/E/490

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana jest z czarnej tkaniny fabrycznej, podszyta tkaniną bawełnianą (kremowa w drobną kratkę). Ma ona krój naśladowujący miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany jedną pionową zaszewką, plecy nieco pasowane paskiem, przy szyi kamizelka ma duże wykładane klapki. Na prawym przedzie, dla ozdoby przyszyto 4 guziki (zapięcia brak), dwa guziki przyszyto także na pasku na plecach. Przody kamizelki zdobią motywy kwiatowe, wykonane haftem płaskim po jednym na każdym z nich. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.
Dł. 49 cm.

99. MB/E/491

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana z brązowej tkaniny fabrycznej, podszyta dwoma rodzajami tkaniny bawełnianej (kremowa w paski i szara w paski). Ma krój naśladowujący miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany jedną pionową zaszewką, plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszewkami i paskiem, przy szyi kamizelka ma trójkątny dekol. Do zapięcia na przodach służą umieszczone na obu przodach pętelki, przeciąganą przez nie tasiemką sznurowano

kamizelkę na piersiach. Zdobienie skromne, wzdłuż przodów (łącznie z dekoltem), wycięć pod pachami, dołu kamizelki i paska na plecach wyhaftowano pomarańczową nitką rzędy ścięgu gałązkowego. Szycie maszynowe i ręczne, wyszycie ręczne.
Dł. 48 cm.

100. MB/E/492

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Spódnica z 4 płatów (każdy o szerokości ok. 49 cm) wełnianej tkaniny fabrycznej w kolorze granatowym. W części górnej materiał ułożony w głębokie zakładki, wszyty w pasek z tej samej tkaniny. W części dolnej tkanina podwinięta, spódnica zapinana na przedzie na guzik. Szycie maszynowe i ręczne.
Dł. 65 cm, szer. 256 cm.

101. MB/E/494

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Stefania Pękańska, dar, rok 1968.

Półczepek z białego, bawełnianego tiulu, tworzą go 3 elementy (wrzecionowata główka i dwa wydłużone, trapezoidalne wiązania). Główka obszyta jest *riuszkami* (ułożone w drobne zakładki paski tiulu), a wiązania białą, bawełnianą koronką o szer. ok. 1cm. Wszystkie elementy przystraja biały haft o motywach roślinnych, główkę dodatkowo zdobią dwie kokardki z jedwabnej wstążeczki. Szycie i haft ręczne.
Szer. główki 18 cm, dł. główki 50 cm.
Dł. wiązania 76 cm.

102. MB/E/495

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Sukienka z białego, lnianego płótna fabrycznego o splocie płóciennym, krój naśladowuje modę miejską. Przód sukienki pasowany dwiema pionowymi zaszewkami, plecy dwuczęściowe z karczkiem, rękawy proste wszyte z niewielką bufką i naszytym mankietem. Pod szyją wykładany kołnierzyk, sukienka zapinana na plecach na guziczek, po bokach posiada dwie kieszonki. Zdobiona wielokolorowym haftem krzyżykowym o zgeometryzowanym motywach roślinnych. Dominuje motyw bukietu kwiatowego (trzy kwiatki otoczone gałązkami i listkami), rozmieszczony jest on na kołnierzyku, przodach (w części górnej i po bokach), na kieszonkach, a także w części dolnej wzdłuż całego obwodu sukienki. Mniejsze

szlaki haftów na naszytych mankietach rękawów. Szycie maszynowe i ręczne.
Dł. 112 cm, dł. rękawa 41 cm.

103. MB/E/ 496

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Zapaska z jednego kawałka białego, bawełnianego płótna fabrycznego, o bokach wyciętych półkoliście. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek, do którego przyszyte są poszerzające się troczki, na końcach wykończone trójkątnie. Brzegi zapaski podwinięte i podszyte maszynowo. Zapaskę wzdłuż wszystkich brzegów i na końcach troczków zdobią wielokolorowe hafty płaskie o naturalistycznych motywach kwiatowych. Na każdym z troczków po jednym motywie, na zapasce jest ich osiem. Szycie maszynowe, haft ręczny.
Dł. 61 cm, szer. 60 cm.

104. MB/E/503

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Korale z koralu prawdziwego nie obrobionego, gorszego gatunkowo nawleczone na 3 sznury, paciorki podłużne, patyczkowate, mniej więcej zbliżonej wielkości. Wyrób rzemieślniczy.
Waga 53,5 g.

105. MB/E/504

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 4 sznury, paciorki regularne, prawie kuliste mniej więcej zbliżonej wielkości. Wyrób rzemieślniczy.
Waga 64 g.

106. MB/E/505

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Czepek siatkowy składa się z denka w kształcie podkowy i okalającego go otoku. W części dolnej wykończony jest tunelikiem, przeciągnięta przez niego tasiemka służy do zmniejszania obwodu czepka. Denko w części górnej z plecionej siatki (wyrób miejscowych specjalistów), w części dolnej z pasa białego płótna

ozdobionego szlakiem czarnego haftu w formie trójkątów równoramiennych (*krzywólki*). Otok, z dwóch gatunków płótna bawełnianego. Szycie i haft ręczne.

Szer. denka 13 cm, wys. denka 18,5 cm.

Szer. otoku 6 cm, wys. 41 cm.

107. MB/E/506

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Czepek siatkowy składa się z denka w kształcie podkowy i okalającego go otoku. W części dolnej wykończony jest tunelikiem, przeciągnięta przez niego tasiemka służy do zmniejszania obwodu czepka. Denko w części górnej tworzy pleciona siatka (wyrób miejscowych specjalistów), w części dolnej pas białego płótna ozdobiony szlakiem czarnego haftu w formie ślimacznicy (*kołka parowe, podwójne*). Otok, z płótna bawełnianego. Szycie i haft ręczne.
Szer. denka 12,5 cm, wys. denka 17 cm.
Szer. otoku 7 cm, wys. 41 cm.

108. MB/507/E

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona, wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 9 cm) 4 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Haft i szycie ręczne.
Szer. 8,5 cm, dł. 69,5 cm.

109. MB/E/508

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona, wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 9 cm) 3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Haft i szycie ręczne.
Szer. 8 cm, dł. 65 cm.

110. MB/E/509

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona, wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 10 cm) 3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Haft i szycie ręczne. Szer. 10 cm, dł. 70 cm.

111. MB/E/510

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białej bawełnianej tkaniny w pionowe prążki. Ozdobiona, wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 4 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony z czarnymi podkreśleniami. Haft i szycie ręczne.

Szer. 1,5 cm, dł. 64 cm.

112. MB/E/511

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona, wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 9 cm) 3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 12 cm, dł. 63 cm.

113. MB/E/513

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) – fragment. Wykonana z białego fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 16 cm) 3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze ciemnogrnatowym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 3 cm, dł. 73 cm.

114. MB/E/514

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 2 cm) 2,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 5 cm, dł. 58 cm.

115. MB/E/516

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, zakup, rok 1968.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z lnianego płótna samodziałowego, z kołnierzykiem – stójką. Ozdobiona czerwono-czarnym haftem liczonym i krzyżykowym o motywach geometrycznych i zgeometryzowanych roślinnych. Zdobienie na: 4,5 cm mankietach, kołnierzyku – stójce i jednym z przodów. Szycie i haft ręczne. Dł. 78 cm, dł. rękawa 61 cm.

116. MB/E/517

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, zakup, rok 1968.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Podobnie spinano mankiety rękawów. Koszula ozdobiona wzdłuż dwóch boków naroży kołnierzyka i na mankietach rzędami ściągów haftu liczonego wykonanego nićmi w kolorze naturalnym lnu. Szycie i haft ręczne.

Dł. 87 cm, dł. rękawa 51 cm.

117. MB/E/536

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Zapaska o kroju miejskim przysłaniająca przód spódnicy i piersi kobiety. Wiązana na karku i w pasie. Wykonana z cienkiego białego batystu pokrytego haftem angielskim. Szycie maszynowe.

Dł. 81 cm, szer. 48 cm (z falbaną).

118. MB/E/539

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Korale tzw. laki, nawleczone na 1 sznur, paciorki regularne, mniej więcej zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Na środku sznura jeden koralik w kolorze bordowym. Wyrób rzemieślniczy. Waga 24,5 g.

119. MB/E/540

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Szkolne Koło Turystyczno-Krajoznawcze Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, dar, rok 1968.

Spinka do koszuli wykonana z blachy mosiężnej. Tworzą ją dwie połączone tulejką tarczki. Wierzchnia widoczna pomiędzy rogami kołnierzyka okrągła tarczka ozdobiona jest okrągłym granatowym szkiełkiem. Mniejsza tarczka, niewidoczna, schowana pod koszulą jest gładka bez zdobin. Spinka służyła do łączenia kołnierzyka pod szyją. Wyrób rzemieślniczy. Średnica górnej tarczki 1,8 cm.

120. MB/E/541

Sól, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anasztazja Laszko, zakup, rok 1968.

Zapaska z jednego kawałka białego, bawełnianego płótna fabrycznego (szerokość zapaski równa szerokości tkaniny). W części górnej materiał ułożony w drobne zakładki i wszyty w szeroki pasek, na którego końcach przyszyte są haftki do zapinania zapaski (trzy brzegi paska ozdobione rzędem czerwonego haftu krzyżykowego). Dół zapaski odszyty białym haftem angielskim. Ponadto zapaskę, wzdłuż dolnej krawędzi zdobi szlak czerwono-granatowego haftu krzyżykowego o geometryzowanych motywach roślinnych. Szycie i haft ręczne.

Dł. 87 cm (z haftem angielskim), szer. 78 cm.

121. MB/E/543

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, 1968.

Żupan kobiecy uszyty z cienkiego fabrycznego sukna w kolorze szafirowym, z podszewką z płótna lnianego, z kołnierzem i wywijanymi mankietami rękawów podszytymi czerwonym sukniem. Przody i rękawy proste, krojone z jednego kawałka tkaniny, plecy o kroju słupowym (dwa kliny boczne doszyte do tzw. słupa). Dopasowany w talii, suto fałdowany na plecach, zapinany na haftki. Zdobiony naszytami z niebieskiej taśmy na przodach i plecach (w okolicach talii). Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 170 cm, dł. rękawa 61 cm.

122. MB/E/544

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1968.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z bawełnianego płótna fabrycznego, przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka, wstążeczka lub spinka służyły do łączenia jego brzegów. Mankiety podobnie posiadały dwie dziurki, związywano je tasiemką lub wstążeczką. Kołnierzyk koszuli na narożach ozdobiony rzędem ściegu zakopiańskiego. Na *przyramkach* duży motyw utworzony z czterech szlaków (jeden pionowy i trzy poziome), na mankietach zdobienia skromniejsze, wszystkie w kolorze łososiowym, wykonane ściegami liczonymi. Szycie i haft ręczne. Dł. 73 cm, dł. rękawa 56 cm.

123. MB/E/545

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1968.

$\frac{1}{2}$ **zawicia** (*nakrywki, rańtucha*) z fabrycznego płótna bawełnianego o splocie płóciennym. Dwa węższe boki podszyte i ozdobione szerokim na 7,5 cm paskiem czerwonego haftu. Jeden szerszy bok obdziergany czerwona nitą, w jego środkowej części długi na 66 cm szlak haftu. Szycie i haft ręczny.

Szer. 29 cm, dł. 158 cm.

124. MB/E/546

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 6 cm) 2,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 13 cm, dł. 65 cm.

125. MB/E/547

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 6 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 8,5 cm, dł. 62 cm.

126. MB/E/548

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 5 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 9 cm, dł. 61 cm.

127. MB/E/549

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 6 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 10 cm, dł. 58 cm.

128. MB/E/550

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1968.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) – fragment wykonana z białego fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 10 cm) 5,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 5,5 cm, dł. 69 cm.

129. MB/E/552

Budziarze, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anastazja Laszko, zakup, rok 1968.

Zapaska uszyta została z dwóch kawałków kremowej materii. Pierwszy to płat tkaniny tak pozszywanej, że wygląda jakby wykonana była z 4 klinów. Drugi to doszyta do niej falbana. Powyżej falbany 2 wiązki zaszewek, w każdej wiązce po trzy zaszewki. Szycie ręczne i maszynowe.

Sł. 66 cm, szer. 87 cm.

130. MZ/E/553

Budziarze, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anastazja Laszko, zakup, rok 1968.

Spódnica (*burka*) z 3 płatów, specjalnie w tym celu wykonanego samodziału (szerokość każdego z płatów równa długości spódnicy). Sa-

modział lniano-wełniany, wykonany splotem rządkowym. Tło tkaniny żółte, wzdłuż jednego z dłuższych boków tkaniny (dolna część spódnicy) biegną dwie wiązki czerwonych i granatowych pasków. W części górnej materiał ułożony w niewielkie, mocowane lnianymi nićmi zakładki (rozmieszczone na bokach i tyle spódnicy, przód prawie gładki), wszyty w pasek z płótna lnianego wykonanego splotem płóciennym. W części dolnej spódnica (od wewnątrz) odszyta pasem płótna samodziałowego tkanego splotem rządkowym, a do dolnej krawędzi spódnicy przyszyta została czerwona taśma. Szycie ręczne.

Dł. 78 cm, szer. 224 cm.

131. MB/E/564

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Antoni Kaczor, zakup, rok 1969.

Zapaska z różowej, bardzo cienkiej tkaniny wełnianej. Uszyta z trzech klinów (środkowy najszerzy 49 cm, zewnętrzne węższe każdy po 20 cm). W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w przechodzący w troczki pasek z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Dolna krawędź zapaski odszyta przymarszczoną 19 cm falbaną, o brzegu odszytym białą bawełnianą fabryczną koronką. Zapaskę zdobią ponadto poziome przesyte zakładki: na falbanie dwie, a powyżej niej szlak przystrojony srebrnymi koralikami tzw. sieczką + trzy poziome przesyte zakładki + pasmanteria z cekinami + trzy poziome przesyte zakładki. Szycie maszynowe.

Dł. 66 cm, szer. falbany 150 cm.

132. MB/E/566

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Antoni Kaczor, zakup, rok 1969.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego, przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka, wstążeczka lub spinka służyły do łączenia jego brzegów. Mankiety podobnie posiadały dwie dziurki, związywano je tasiemką lub wstążeczką. Kołnierzyk koszuli na narożach ozdobiony jest rzędem ścięgu zakopiańskiego w kolorze czerwonym. Na *przyramkach* szlaczki w kolorze niebieskim, na mankietach haft najbardziej rozbudowany w kolorze czerwono-czarnym liczony o układzie pasowym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 93 cm, dł. rękawa 50 cm.

133. MB/E/579

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1970.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 8 cm) 3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne. Szer. 12 cm, dł. 62 cm.

134. MB/E/580

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1970.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 13 cm) 3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne. Szer. 9 cm, dł. 69 cm.

135. MB/E/581

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1970.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku rozbudowanym szlakiem haftu, krawędź tegoż boku ozdobiona ponadto ścięciem dzierganym. Zdobienia w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne. Szer. 7,5 cm, dł. 55 cm.

136. MB/E/582

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1970.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 4 cm, ponadto na odcinku ok. 12 cm haft niedokończony) 3,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Haft i szycie ręczne. Szer. 6,5 cm, dł. 68 cm.

137. MB/E/583

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1970.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego

boku (bez odcinka 6 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Haft i szycie ręczne. Szer. 3 cm, dł. 59 cm.

138. MB/E/584

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Dropeć, zakup, rok 1970.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna bawełnianego, z wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona czarnym haftem licznym o układzie pasowym. Wyszycia umieszczone na *przyramkach*, 6 cm mankietach i kołnierzyku. Szycie i haft ręczne. Dł. 68 cm, dł. rękawa 59 cm.

139. MB/E/585

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Dropeć, zakup, rok 1970.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych, ułożonych skośnie. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitki osnowy, po drugiej z nitki wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej-czerwonej, po drugiej wzorzystej-kremowej. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 4,5 cm, dł. 203 cm.

140. MB/E/587

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Michał Bucior, zakup, rok 1970.

Kożuch z wyprawianych na białą (w części licowej) skór baranich. Odcinany w pasie, część górna prosta, dół szeroki, na plecach marszczony, rękawy proste. Duży wykładany kołnierz i mankiety z czarnych skór runem do wierzchu. Wyrób rzemieślniczy. Dł. 106 cm, dł. rękawa 48 cm.

141. MB/E/588

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Buczek, zakup, rok 1970.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze łososiowym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury ułożony z kolorowych liści oraz niewielkich motywów kwiatowych w kolorze różowym i niebieskim rozmieszczonych na ulistnionych zielonych gałązkach. Ponadto duży motyw kwiatowy (dwie róże i jeden kwiat) znajduje się na każdym narożu chustki. Wszystkie boki wykoń-

czone plecionymi 13 cm frędzlami w tym samym kolorze co chustka. Wyrób fabryczny. 76 cm x 77 cm (bez frędzli).

142. MB/E/589

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Buczek, zakup, rok 1970.

Płachta (*zawicie, nakrywka, rańtuch*) z samodziiałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, szerokość tkaniny równa jest jej szerokości. Dwa węższe boki wykończone 4 cm z frędzelkami z nitek osnowy. Szycie ręczne. Szer. 70 cm, dł. 318 cm (z frędzlami).

143. MB/E/598

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Buczek, zakup, rok 1970.

Szał z wełnianej bordowej dzianiny, wzdłuż wszystkich boków szlak ażurowej bordiury, pole centralne w drobne, romboidalne motywy. Wszystkie boki wykończone 9 cm frędzlami. Wyrób fabryczny. Dł. 132 cm, szer. 102 cm.

144. MB/E608

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1970.

Spódnica (*burka*) z 2 płatów specjalnie w tym celu wykonanego samodziału (szerokość każdego z płatów równa długości spódnicy). Samodział lniano-wełniany, wykonany splotem rządkowym. Tło tkaniny brązowo-czarne (widoczne nitki wątku), przez nie prześwitują nitki białe (osnowa). Wzdłuż jednego z dłuższych boków tkaniny (dolna część spódnicy) biegnie wiązka białych pasków. W części górnej materiał ułożony w niewielkie zakładki (rozmieszczone na całym obwodzie) i wszyty w pasek z takiej samej tkaniny co spódnica. Jej część dolna (od wewnątrz) odszyta pasem szarej bawełnianej tkaniny fabrycznej. Szycie ręczne. Dł. 73 cm, szer. 162 cm.

145. MB/E/609

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1970.

Zapaska z jednego płata lnianej tkaniny samodziałowej. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. Zapaskę zdobią szlaki czerwonego haftu: jeden pionowy przechodzi przez środek, drugi poziomy usytuowany jest wzdłuż dolnej krawędzi, ponadto dwa boki

pionowe są ozdobnie obdziergane czerwoną nitką. Szycie i haft ręczne. Dł. 80 cm, szer. 98 cm.

146. MB/E/610

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Aniela Przytuła, zakup, rok 1970.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych ułożonych skośnie. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitek osnowy, po drugiej z nitek wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej-czerwonej, po drugiej wzorzystej-kremowej. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 4 cm, dł. 229 cm.

147. MB/E/615

Korczów, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Marianna Grabias, zakup, rok 1970.

Płótnianka (*parciana, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia *płótnianki* z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Szycie ręczne. Dł. 95 cm, dł. rękawa 33 cm.

148. MB/E/623

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Zapaska z jednego kawałka lnianej tkaniny samodziałowej (szerokość tkaniny równa szerokości zapaski) o splocie płóciennym. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. Dół zapaski odszyty białą, bawełnianą koronką fabryczną. Ponadto zapaskę zdobią trzy szlaki wielokolorowego haftu krzyżkowego. Na pierwszym szlaku (licząc od dołu) motywy geometryczne, na szlaku 2 i 3 zgeometryzowane roślinne. Szycie i haft ręczne. Dł. 77 cm (z koronką), szer. 67 cm.

149. MB/E/624

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Zapaska z jednego kawałka lnianej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek, przechodzący w troczki. Boki zapaski podszyte paskami białego, bawełnianego płótna fabrycznego. Dół odszyty

białą, bawełnianą koronką fabryczną. Ponadto zapaskę zdobią szlaki i motywy wykonane haftem krzyżykowym. Szlaki haftu składające się z motywów geometrycznych rozłożone są wzdłuż trzech jej boków, a oprócz tego równolegle do dolnej krawędzi wyhaftowano w dwóch rzędach bukietki i motywy kwiatowe. Na pierwszym szlaku (licząc od dołu) kwiat róży, w drugim kwiaty na ulistnionych gałązkach. Szycie ręczne i maszynowe, haft ręczny.

Dł. 75 cm (z koronką), szer. 65 cm.

150. MB/E/625

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Spódnica z 2 płatów lnianej białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym w czerwono, bordowo, zielono, szafirową kratę. Spódnica uszyta według mody miejskiej, przód dopasowany pionowymi zaszwkami, z podwójną kontrafałdą, tył gładki pasowany zaszwkami. Ułatwiający zakładanie spódnicy rozporek na lewym boku, zapięcie na guzik. W części górnej (wzdłuż całego obwodu) spódnica (od strony wewnętrznej) odszyta paskiem płótna samodziałowego o splocie płóciennym. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 79 cm, szer. 124 cm.

151. MB/E/626

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Spódnica z 2 płatów lnianej białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym w bordowe prążki. Spódnica uszyta według mody wzorowanej na miejskiej. Przód i tył dopasowany nieco pionowymi zaszwkami, na przedzie ponadto jednostronna kontrafałda. Ponadto górna część spódnicy ułożona w drobne zakładki i wszyta w pasek z lnianej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym. Ułatwiający zakładanie spódnicy rozporek na lewym boku, zapięcie na guzik. Dół spódnicy podwinięty i podszyty. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 77 cm, szer. 130 cm.

152. MB/E/627

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Kaftanik kobiecy z białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym, o kroju miejskim. Tworzą go: dwa przody, każdy modelowany dwiema pionowymi zaszwkami, plecy tak-

że pasowane dwiema pionowymi zaszwkami i paskiem, rękawy bez mankietów, ale wszyte z półokrągłym wycięciem i wykładany kołnierzyk o długich rogach. Zapięcie na przodach na 6 guziczków (3 pomarańczowe i 3 beżowe). Kaftanik bogato zdobiony haftem. Na brzegach rękawów, narożach kołnierzyka i pasku na plecach wielokolorowe, hafty płaskie o naturalistycznych motywach kwiatowych. Natomiast przody kaftanika zdobią wielobarwne hafty krzyżykowe o zgeometryzowanych motywach roślinnych. Rozmieszczono je wzdłuż krawędzi obu przodach (na każdym po 2 bukietki kwiatowe). Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 55 cm, dł. rękawa 59 cm.

153. MB/E/628

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana z białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym. Ma krój naśladujący miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany w części górnej jedną pionową zaszwką, dwuczęściowe plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszwkami i paskiem, przy szyi kamizelka ma dwie wykładane klapki. Zapięcie na przodach na 2 guziki. Kamizelkę zdobią przeszycia w kolorze brązowym i fioletowym, rozmieszczone na klapkach pod szyją, przodach, wzdłuż dolnej krawędzi, na pokrojach pach, na górnej części pleców i na pasku na plecach. Szycie maszynowe i ręczne, wyszycie ręczne.

Dł. 53 cm.

154. MB/E/629

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana z białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym. Ma krój naśladujący miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany dwiema pionowymi zaszwkami, dwuczęściowe plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszwkami i paskiem, przy szyi kamizelka ma dwie wykładane klapki. Zapięcie na przodach na 2 guziki. Kamizelkę zdobią przeszycia w kolorze ugrowym, brązowym i fioletowym, rozmieszczone na klapkach pod szyją, przodach, wzdłuż dolnej krawędzi, na pokrojach pach, na górnej części pleców i na pasku na plecach. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 54 cm.

155. MB/E/630

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana z białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym. Ma krój naśladowujący miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany dwiema pionowymi zaszwkami, dwuczęściowe plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszwkami i paskiem, przy szyi kamizelka ma dwie wykładane klapki. Zapięcie na przodach na 2 guziki. Zdobienie wielokolorowym haftem płaskim o motywach kwiatowych rozmieszczone na wykładanych klapkach, na pasku na plecach. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 53 cm.

156. MB/E/631

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana z białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym. Ma krój naśladowujący miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany dwiema pionowymi zaszwkami, dwuczęściowe plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszwkami i paskiem, przy szyi kamizelka ma dwie wykładane klapki. Zapięcie na przodach na 2 guziki. Zdobienie: na każdej z wykładanych kłapek pod szyją duży, wielokolorowy, naturalistyczny motyw (kwiatek na gałązce), ponadto na pasku na plecach wielokolorowe motywy kwiatowe wykonane haftem krzyżykowym. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 52 cm.

157. MB/E/632

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Koszula męska o kroju poncho podłużnego z samodziałowego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką. Na prawym końcu stójki 2 dziurki, na lewym dwa szklane guziczki. Ponadto dziurka i guzik służyły także do zapinania koszuli na przedzie i mankietach. Wszystkie guziki w kolorze jasnopomarańczowym. Koszula ozdobiona na obu przodach pasami haftu (wijąca się gałązka z listkami i kwiatkami) wykonanego sznureczkiem i atłasem płaskim nicią w kolorze białym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 72 cm, dł. rękawa 50 cm.

158. MB/E/633

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką. Ozdobiona na mankietach i przedzie czerwono-czarnym haftem krzyżykowym i liczonym. Szycie i haft ręczne.

Dł. koszuli 77 cm, dł. rękawa 54 cm.

159. MB/E/643

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Michał Pintał, zakup, rok 1971.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego folowanego sukna samodziałowego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na przodach szamerunkiem z granatowego sznureczka i naszyciami z sukna w tym samym kolorze umieszczonymi na klapkach kieszeni i mankietach rękawów. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 109 cm.

160. MB/E/645

Podolszynka Plebańska, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Beata Złotkiewicz, dar, rok 1971.

Krajka kremowo-czerwono-ugrowo-zielono-fioletowo-różowa o zgeometryzowanych wzorach roślinnych. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po wierzchniej stronie dominują barwy żywe, po spodniej barwa kremowa. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny.

Szer. 5 cm, dł. 225 cm.

161. MB/E/646

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Piotr Farion, zakup, rok 1971.

Czapka (*huczma, gamerka*) z brązowego folowanego sukna. Tworzy ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równa się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennego trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po szyciu tworzą kwadratowe denko czapki, a pozostały, złączony z nimi prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinieciu stanowi jej otok. Górną część otoku ozdabia naszyca z niebieskiego sznureczka i 4 także niebieskie, kuliste pompony, którym

czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. *na cztery powiaty*. Wyrób rzemieślniczy.
Wys. 9 cm, obwód 61 cm.

162. MB/E/647

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Koziara, zakup, rok 1971.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 5 sznurów, paciorki regularne, kuliste mniej więcej zbliżonej wielkości, kilka walcowatych z innych koralu. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 145,5 g.

163. MB/E/661

Łazory, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Pintał, zakup, rok 1971.

Korale z koralu prawdziwego, nawleczone na 5 sznurów, paciorki kuliste, mniej więcej podobnej wielkości. Związane krajką. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 66 g.

164. MB/E/676

Sieraków, pow. niżański, ostatni właściciel Karolina Łokaj, zakup, rok 1971.

Korale tzw. laki (paciorki podłużne, owalne) i z gałązek koralowca, wszystkie nawleczone na 1 sznur. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 21,6 g.

165. MB/E/ 689

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Franciszek Tutka, zakup, rok 1971.

Chodak wykonany z wołowej skóry. Zrobiono go z prostokątnego kawałka skóry, zszyto rzemieniem. Wyrób ręczny.

Dł. stopy 26 cm.

166. MB/E/714

Budziarze, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anastazja Leszko, zakup, rok 1971.

Spódnica z 3 płatów (każdy o szerokości 76cm) buraczkowej, fabrycznej tkaniny wełnianej. Krój wzorowany na modzie miejskiej. Na przedzie 4 kontrafałdy, tył gładki. W części górnej materiał wszyty w pasek z tej samej tkaniny dosztukowany kawałkami dwóch innych materiałów fabrycznych. Zapięcie na lewym boku. W części dolnej tkanina podwinięta i przesyta, a sama krawędź odszyta bordową tasiemką jednostronnie strzępioną tzw. szczoteczką. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 71 cm, szer. 228 cm.

167. MB/E/734

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków dwuczęściowy pas bordiury, w pierwszym jest ona gładka i ma kolor różowy, natomiast drugi tworzą ułożone w równych odstępach bukietki, składające się z dwóch róż w otoczeniu kwiatków i listków. Na każdym narożu chustki znajduje się mały motyw kwiatowy. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi, 9 cm frędzlami w kolorze różowym. Wyrób fabryczny.

68 cm x 74 cm (bez frędzli).

168. MB/E/735

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Spódnica z 3 płatów (2 o szerokości 83cm, jeden 39 cm) zielonej, fabrycznej tkaniny wełnianej. Krój wzorowany na modzie miejskiej. Na przedzie 4 kontrafałdy, tył przymarszczony. W części górnej materiał wszyty w pasek z tej samej tkaniny. Zapięcie na guzik umieszczone na lewym boku. W części dolnej tkanina podwinięta i przesyta. Spódnice ozdobiono powyżej dolnej krawędzi dwoma rzędami pasmanterii ze złotych metalowych nitek wzbogaconej cekinami. Szycie maszynowe.

Dł. 74 cm, szer. 215 cm.

169. MB/E/736

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Kaftanik kobiecy z kremowej tkaniny fabrycznej w drobne prążki o kroju wzorowanym na miejskim. Zapinany asymetrycznie na lewym boku na zatrzaski. Po szyję wykończony stójką, której górna krawędź odszyta jest wąską, białą, fabryczną koronką. Posiada on długie proste rękawy wszyte z małymi bufkami, z naszytymi, zapinanymi na zatrzaski mankietami. Plecy półkoliste (tzw. odwłok osy), pasowane pionowymi zaszewkami, przody luźne, wolne. Kaftan ozdobiono pionowymi szczypankami, a na przedzie trzema rzędami niebieskiego szamerunku mocowanego szklanymi guziczkami. Szycie maszynowe.

Dł. kaftanika 47 cm, dł. rękawa 61 cm.

170. MB/E/737

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Krajka wełniana, dwustronna, na całej powierzchni ozdobiona ułożonymi pasowo motywami geometrycznymi. W tle dominuje kolor kremowy, żółty i różowy, motywy szaroniebieskie i brązowe. Na węższych bokach frędzelki z nitek osnowy. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 4,5 cm, dł. 252 cm.

171. MB/E/738

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka, wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinano na guzik przekładany przez obdzierganą dziurkę. Koszula ozdobiona na narożu kołnierzyka czerwonym haftem krzyżykowym, a na przodach (na prawym wyszycie szersze) i na mankietach rzędami haftów krzyżykowych wykonywanych nićmi w kolorze beżowym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 75 cm, dł. rękawa 47 cm.

172. MB/E/739

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Płachta (*zawicie, nakrywka, szlak, szmatka*) z samodzielnego płótna lnianego o splocie rzadkowym, szerokość tkaniny równa jest jej szerokości. Dwa węższe boki wykończone 4 cm frędzelkami z nitek osnowy. Szycie ręczne.

Szer. 69 cm, dł. 230 cm (z frędzlami).

173. MB/E/740

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Spódnica z 2 płatów (każdy o szerokości 82 cm) brązowej, fabrycznej tkaniny wełnianej. W części górnej materiał na całym obwodzie ułożony w głębokie zakładki, wszyty w pasek wzorzystej tkaniny bawełnianej. Zapięcie z przodu na guzik. W części dolnej spódnica (od strony wewnętrznej) podszyta pasami różnych fabrycznych tkanin bawełnianych. Spódnice ozdobiono przeszyciami ściągów maszynowych, przy samej dolnej krawędzi dwa

rzędy, a powyżej nich 3 wiązki w każdej dwa przeszycia. Szycie ręczne i maszynowe. Dł. 76 cm, szer. 164 cm.

174. MB/E/743

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Kaftanik kobiecy z cienkiej tkaniny fabrycznej, luźny nie dopasowany do figury. Plecy i rękawy proste, te ostatnie wszyte z niewielką bufką, przody asymetryczne (zapięcie na lewym boku), przy szyi kołnierzyk – stójka. Kaftanik ozdobiony pionowymi zaszewkami i pasmanterią. Szycie ręczne i maszynowe. Dł. kaftanika 49 cm, dł. rękawa 55 cm.

175. MB/E/744

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Zapaska z białego, bardzo cienkiego batystu. Uszyta z trzech klinów (środkowy najszerszy – 44 cm, zewnętrzne węższe każdy po 17 cm). W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w oszewkę (przechodzącą w troczki) z białego bawełnianego płótna fabrycznego. Dolna krawędź zapaski odszyta przymarszczoną 16 cm falbaną o brzegu odszytym białą, bawełnianą, fabryczną koronką. Zapaskę zdobią ponadto: na falbanie dwa przeszycia pomarańczową nitką, powyżej falbany również dwa przeszycia pomarańczową nicią, a powyżej nich wąziutkie zakładki i przeszycia nicią białą oraz różową. Szycie ręczne i maszynowe, zdobienie ręczne. Dł. 63 cm, szer. falbany 150 cm.

176. MB/E/745

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1972.

Tasiemka (*szczoteczka*) z przędzy wełnianej w kolorze bordowym, jeden bok strzępiasty. Tasiemkami tego typu odszywano dla wzmocnienia dolną krawędź spódnicy. Wyrób fabryczny.

Dł. 272 cm, szer. 2 cm.

177. MB/E/746

Ruda Solska, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Karolina Brzozowska, zakup, rok 1972.

Korale z koralu prawdziwego nawleczone na 3 sznury, paciorki regularne, prawie kuliste mniej więcej zbliżonej wielkości. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 108,5 g.

178. MB/E/765

Sieraków, pow. niżański, ostatni właściciel Adam Łokaj, zakup, rok 1972.

Plachta (zawicie, nakrywka, rańtuch) z samodzielnego płótna lnianego o splocie rządowym, szerokość tkaniny równa jest jej szerokości. Dwa węższe boki wykończone 3 cm frędzelkami z nitek osnowy. Szycie ręczne.

Szer. 69 cm, dł. 316 cm (z frędzlami).

179. MB/E/778

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Helena Kida, zakup, rok 1972.

Chustka (szalinówka) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Na całej jej powierzchni pionowe paski w kolorze zbliżonym do tła. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury z ułożonych przemiennie, powtarzających się rytmicznie motywów (różowa róża i bukiet z różami), większy motyw kwiatowy na każdym narożu. Ponadto na polu środkowym chustki, ułożone rytmicznie małe bukietki kwiatowe. Dwa boki podszyte. Wyrób fabryczny.

97 cm x 97 cm.

180. MB/E/782

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Stefan Dziewa, zakup, rok 1972.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na biało. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach z dużym wykładanym kołnierzem. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 120 cm, dł. rękawa 48 cm.

181. MB/E/786

Aleksandrów, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Bochniak, zakup, rok 1972.

Chustka na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu, bordiura w kolorze kremowym. Bordiura bardzo szeroka, dominują na niej motywy róży, zielonkawe listki i kwiaty koniczyzny. Na każdym z naroży duży kwiatowy bukiet. Pole środkowe ozdobione drobnymi motywami różanymi. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi 15 cm frędzlami w tym samym kolorze co chustka. Wyrób fabryczny.

146 cm x 146 cm (bez frędzli).

182. MB/E/791

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Łazorko, zakup, rok 1972.

Tasiemka (szczoteczka) z przędzy wełnianej w kolorze czarnym, jeden bok strzępiasty. Tasiemkami tego typu odszywano dla wzmocnienia dolną krawędź spodnicy. Wyrób fabryczny.

Dł. 152 cm, szer. 2 cm.

183. MB/E/792

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Łazorko, zakup, rok 1972.

Tasiemka (szczoteczka) z przędzy wełnianej w kolorze granatowym, jeden bok strzępiasty. Tasiemkami tego typu odszywano dla wzmocnienia dolną krawędź spodnicy. Wyrób fabryczny.

Dł. 131 cm, szer. 2 cm.

184. MB/E/793

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Łazorko, zakup, rok 1972.

Wstążka jedwabna, tło zielone, a na nim rozłożone regularnie różane bukietki. Brzegi wstążki wykończone niewielkimi, ciętymi ząbkami w kolorze czerwonym. Wyrób fabryczny.

Dł. 150 cm, szer. 3,5 cm.

185. MB/E/798

Sól, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Krystyna Kusz, zakup, rok 1972.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana z białej tkaniny samodzielnego o splocie płóciennym. Ma krój naśladowy miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany w części dolnej jedną pionową zaszewką, plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszewkami, przy szyi kamizelka ma trójkątny dekol. Do łączenia kamizelki na przedzie służyły pętelki (na każdym z nich jest ich po 5) przeciągano przez nie tasiemkę lub wstążkę. Kamizelka zdobiona bardzo bogato wielokolorowym haftem krzyżykowym. Na obu przodach i wzdłuż dolnej krawędzi rozłożone są bukietki kwiatowe, ponadto wyszycia o motywach geometrycznych rozmieszczono wzdłuż dekol. podcięcia pach i wzdłuż obu przodów. Szycie maszynowe i ręczne, hafty ręczne.

Dł. 47 cm.

186. MB/E/ 799

Sól, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Krystyna Kusz, zakup, rok 1972.

Zapaska z jednego kawałka białego samodziału lnianego o narożach wyciętych półkoliście.

Na jej prawym boku naszyta jest kieszonka bogato ozdobiona haftem krzyżowym o motywach geometrycznych i zgeometryzowanych roślinnych. W części górnej tkanina zwężona zaszewkami i wszyta w wąski pasek z płótna bawełnianego przechodzący w troczki. Brzegi zapaski podwinięte i podszyte wzdłuż dołu nicią zieloną, a po bokach nicią różową. Ponadto podszycie zdobi rząd stebnówki wzbogaconej innymi drobnymi elementami. Samą zapaskę ozdabiają dwa rzędy motywów. W pierwszym, biegnącym wzdłuż jej boków, rozmieszczone są kwiaty róży na gałązce, w drugim ciągnącym się wzdłuż dolnej krawędzi usytuowane są pasowo kwiatki połączone listkami. Szycie i haft ręczne.

Dł. 77 cm, szer. 71 cm.

187. MB/E/800

Sól, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Krystyna Kusz, zakup, rok 1972.

Zapaska z jednego kawałka białego, bawełnianego płótna fabrycznego. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. Trzy boki zapaski podwinięte i podszyte mereżką, w części dolnej mereżka brązowa, po bokach biała. Dół zapaski odszyty białą koronką fabryczną. Ponadto wzdłuż dolnej krawędzi zapaskę zdobią dwa szlaki wielokolorowego haftu krzyżowego. Na pierwszym szlaku (licząc od dołu) motywy geometryczne, na drugim zgeometryzowane motywy roślinne. Szycie i haft ręczne.

Dł. 68 cm (z koronką), szer. 71 cm.

188. MB/E/814

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1973.

Spódnica z 3 płatów (2 o szerokości 70 cm, jeden 31 cm) lnianej tkaniny samodziałowej. W części górnej (wzdłuż całego obwodu) materiał ułożony w głębokie zakładki, mocowane lnianą nitką i wszyty w pasek z tej samej tkaniny. Szycie ręczne.

Dł. 81 cm, szer. 171 cm.

189. MB/E/815

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1973.

Kaftanik kobiecy z białego lnianego płótna samodziałowego o splocie płóciennym, o kroju wzorowanym na miejskim. Zapinany asymetrycznie na lewym boku na 5 guziczków. Po szyję wykończony stójką zapinaną na za-

trask. Posiada długie proste rękawy z naszytymi mankietami. Plecy pasowane pionowymi zaszewkami, przody luźne, wolne. Kaftan ozdobiono pionowymi szczypankami. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 58 cm, dł. rękawa 61 cm.

190. MB/E/816

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1973.

Zapaska z białego, bardzo cienkiego batystu. Uszyta z trzech klinów (środkowy najszerszy – 57 cm, zewnętrzne węższe każdy po 22 cm). W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w oszewkę (przechodzącą w troczki) z białego, bawełnianego płótna fabrycznego. Dolna krawędź zapaski odszyta przymarszczoną 14 cm falbaną, o brzegu odszytym białą, bawełnianą, fabryczną koronką. Zapaskę zdobią ponadto: na falbanie dwie poziome przeszyte zakładki, a powyżej niej naszyte z niebieskiej tasiemki + trzy przeszyte zakładki + naszyte z różowej tasiemki + trzy przeszyte zakładki. Szycie maszynowe.

Dł. 67 cm, szer. falbany 174 cm.

191. MB/E/838

Bukowina, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Grelak, dar, rok 1973.

Korale z koralu prawdziwego nawleczone na 3 sznury. Paciorki różne w większości walcowate o zaokrąglonych bokach, ale także w kształcie równych walców, tzw. sieczka. Kilka koralików odmiennej nieco barwy. Największy koralik w środkowym sznurku z metalową okuwką. Wyrób rzemieślniczy.

192. MB/E/855

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1973.

Zapaska z dwóch kawałków różnej lnianej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym. Jeden płat o szerokości 57 cm, drugi 76 cm). W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. Zapaska bez ozdób. Szycie ręczne.

Dł. 63, szer. 133 cm.

193. MB/E/880

Potok Górny pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Olszówka, zakup, rok 1974.

Spódnica (*burka*) z 1 płata specjalnie w tym celu wykonanego samodziału (szerokość tkaniny jest równa długości spódnicy). Samo-

dział lniano-wełniany, wykonany splotem rzadkowym w pionowe czarne i białe paski. W części górnej materiał ułożony w niewielkie, mocowane lnianymi nićmi zakładki (rozemieszczone na bokach i tyle spódnicy, przód gładki), wszyty w pasek z lnianej tkaniny samodziałowej tkaną splotem płóciennym. W pasie spódnica zapinana na guzik przekładany przez obdzierganą dziurkę. W części dolnej odszyta pasem płótna samodziałowego tkanego splotem płóciennym, a do dolnej krawędzi spódnicy przyszyta została biała tasiemka o strzępiastym brzegu tzw. szczoteczka. Szycie ręczne.

Dł. 77 cm, szer. 216 cm.

194. MB/E/881

Potok Górny, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Olszówka, zakup, rok 1974.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 10 cm) 3,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Haft i szycie ręczne.

Szer. 4,5 cm, dł. 69 cm.

195. MB/E/882

Potok Górny, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Olszówka, zakup, rok 1974.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych ułożonych skośnie. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitek osnowy, po drugiej z nitek wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej-czerwonej, po drugiej wzorzystej-kremowej. Na węższych bokach niewielkie frędzelki z nitek osnowy i wątku. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny.

Szer. 5 cm, dł. 214 cm.

196. MB/E/883

Potok Górny, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Olszówka, zakup, rok 1974.

Korale z tzw. laki nawleczone na 9 sznurów. Paciorki owalne o zaokrąglonych bokach. Największe pośrodku sznura, coraz mniejsze ku jego końcom. Największy koralik na najdłuższym sznurku otoczony metalową okuwką. Wyrób rzemieślniczy.

Waga 50,2 g.

197. MB/E/884

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Olszówka, zakup, rok 1974.

Pierścione z mosiężnej blachy cynowanej. Obrączka prosta, oczko okrągłe z bursztynu mocowane metalowym nitami. Wyrób rzemieślniczy.

Średnica 2 cm.

198. MB/E/886

Potok Górny, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Olszówka, zakup, rok 1974.

Kaftan kobiecy (*parciana, półpaśnik*) o kroju poncho podłużnego (bez szwów na ramionach) z niewielkim okrągłym dekoltem pod szyją. Część wierzchnia z samodziałowego płótna lnianego o splotie rzadkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splotie płóciennym. Zapinany na dwie duże haftki metalowe. Szycie ręczne.

Dł. 49 cm, dł. rękawa 36 cm.

199. MB/E/888

Potok Górny, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Olszówka, zakup, rok 1974.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym, z cienkiego fabrycznego płótna bawełnianego z wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona na *przyramkach*, *mankietach*, kołnierzyku czerwonym haftem liczonymi o układzie pasowym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 82 cm, dł. rękawa 94 cm.

200. MB/E/890

Potok Górny, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Olszówka, zakup, rok 1974.

Spódnica (*fartuch*) z 4 kawałków (3 o szerokości 78 cm, 4 o szerokości 36 cm) lnianego samodziału, tkanego splotem płóciennym. W części górnej spódnicy tkanina (na tyle i bokach) ułożona w głębokie, przeszyte zakładki i wszyta w pasek (szer. 2 cm, dł. 67 cm przechodzący w 2 cm troczki) z tej samej tkaniny co i reszta spódnicy. Na przedzie rozcięcie umożliwiające zakładanie spódnicy (po obu jego stronach na odcinku 10 cm) tkanina wszyta w pasek gładko bez marszczeń. Szycie ręczne.

Dł. 86 cm, szer. 270 cm.

201. MB/E/892

Potok Górny, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Lipiec, zakup, rok 1974.

Pierścione z mosiężnej blachy cynowanej. Obrączka prosta, oczko z walcowatego paciorka.

ka z koralu prawdziwego z naszyjnika. Wyrób rzemieślniczy.
Średnica 2 cm.

202. MB/E/894

Zastawie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Stanisław Omiotek, zakup, rok 1974.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego sukna samodziałowego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na przodach szamerunkiem z granatowego sznurka i naszytami z sukna w tym samym kolorze umieszczonymi na klapkach kieszeni i mankietach rękawów. Wyrób rzemieślniczy.
Dł. 125 cm, dł. rękawa 52 cm.

203. MB/E/947

Biszcza, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Janina Kuna, zakup, rok 1975.

Kaftanik kobiecy z białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym, o kroju miejskim. Tworzą go: dwa przody, każdy modelowany jedną pionową zaszewką, plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszewkami i paskiem, rękawy z mankietami wszyte z półokrągłym wycięciem, wykładany kołnierzyk o długich rogach i dwie kieszonki w kształcie trapezu naszyte na przodach. Zapięcie na przodach na 5 białych, bieleżnianych guzików. Kaftanik zdobiony wielokolorowym haftem krzyżykowym, dominuje zgeometryzowany motyw róży. Wyszycia rozłożone na górnej części rękawów, narożach kołnierzyka, pasku na plecach, na obu przodach kaftanika i kieszonkach. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 54 cm, dł. rękawa 58 cm.

204. MB/E/1003

Biedaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Wróbel, zakup, rok 1976.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi lnianymi. Główka kapelusza lekko wypukła, rondo małe, lekko podwinięte. Wyrób ręczny.
Średnica kapelusza 33 cm, wys. główki 8 cm.

205. MB/E/1015

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Welc, zakup, rok 1976.

Zapaska z jednego kawałka lnianej tkaniny samodziałowej (szerokość tkaniny równa szerokości zapaski) o splocie płóciennym. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek, przechodzący w troczki. Dół ozdobiony plecioną siatką i frędzlami z nici osnowy. Ponadto zapaskę zdobią: wzdłuż dolnej krawędzi dwa szlaki naturalistycznych motywów kwiatowych. W pierwszym rzędzie 4 owalne elementy, w drugim połączone ze sobą kwiatki na gałązkach. Wyszycia wielokolorowe wykonane haftem płaskim. Szycie i haft ręczne.

Dł. 70 cm (z siatką i frędzlami), szer. 70 cm.

206. MB/E/1016

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Welc, zakup, rok 1976.

Kamizelka kobieca (*serdak*) wykonana z białej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym, podszyta także lnianym samodziałem, ale gorszym gatunkowo. Ma krój naśladujący miejskie wzorce. Tworzą ją: dwa przody, każdy modelowany jedną pionową zaszewką, plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszewkami i paskiem, przy szyi kamizelka ma dwuczęściowe wykładane klapki. Zapięcie na przodach na 3 guziki. Zdobienie bardzo rozbudowane wielokolorowym haftem płaskim o motywach kwiatowych rozmieszczone na wykładanych klapkach, na pasku na plecach i na obu przodach. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 45 cm.

207. MB/E/1020

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Welc, zakup, rok 1976.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tybetowej. Pole środkowe koloru czerwonego, wzdłuż wszystkich boków pas bordiury, a na narożach niewielkie bukietki kwiatowe. Dominują kolory: czerwony, niebieski, zielony. Wzdłuż wszystkich boków frędzle w kolorze czerwonym. Wyrób fabryczny.

Dł. 79 cm, szer. 81 cm.

208. MB/E/1062

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Markiewicz, zakup, rok 1976.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze bordowym. Wzdłuż wszystkich jej boków biegnie pas bordiury utworzony z rozkwitłych kwiatów róży, pąków kwiatów

wych, gałązek i zielonych, naturalistycznych liści. Na każdym rogu kwiatowy bukiet. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi 14 cm frędzlami w tym samym kolorze co chustka. Wyrób fabryczny.
76 cm x 80 cm (bez frędzli).

209. MB/E/1063

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Markiewicz, zakup, rok 1976.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury z ułożonych przemiennie, powtarzających się rytmicznie motywów (różowa chryzantema i liliowaty kwiat w otoczeniu liści i niebieskich kwiatków). Ponadto duży motyw kwiatowy znajduje się na każdym narożu chustki. Wszystkie boki wykończone plecionymi 13 cm frędzlami w tym samym kolorze co chustka. Wyrób fabryczny.

78 cm x 76 cm (bez frędzli).

210. MZ/1081/E

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1976.

Spódnica (*burka*) z 1 płata, specjalnie w tym celu wykonanego samodziału (szerokość tkaniny jest równa długości spódnicy). Samodział lniano-wełniany, wykonany splotem rzędkowym w pionowe czarne i białe paski. W części górnej materiał ułożony w niewielkie mocowane lnianymi nićmi zakładki (rozmieszczone na bokach i tyle spódnicy, przód gładki), wszyty w pasek z lnianej tkaniny samodziałowej tkaney także splotem rzędkowym. W pasie spódnica zapinana na dużą metalową haftkę. Szycie ręczne.

Dł. 85 cm, szer. 232 cm.

211. MB/E/1082

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Rębacz, zakup, rok 1976.

Kożuch z wyprawianych na białą (w części licowej) skór baranich. Odcinany w pasie, część górna prosta, dół szeroki, na plecach marszczony, rękawy proste. Duży wykładany kołnierz i mankiety z czarnych skór runem do wierzchu. Ozdobiony na przodach, plecach i bokach aplikacją z cienkiej safianowej skóry i haftem nićmi w kolorze czerwonym i zielonym. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 104 cm, dł. rękawa 47 cm.

212. MB/E/1352

Zynie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Blicharz, zakup, rok. 1977.

Zapaska z jednego kawałka białego samodziału lnianego o narożach wyciętych półkoliście. W części górnej tkanina zwężona przeszytymi zaszewkami i wszyta w wąski pasek z doszytymi troczkami z płótna samodziałowego. Brzegi zapaski podwinięte i podszyte. Samą zapaskę ozdabia pięć naturalistycznych motywów kwiatowych, wykonanych wielokolorowymi nićmi haftem płaskim. Szycie maszynowe, haft ręczny.
Dł. 67 cm, szer. 65 cm.

213. MB/E/1356

Zynie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Książdz, zakup, rok 1977.

Kaftanik kobiecy z białej tkaniny samodziałowej o splotie płóciennym, o kroju miejskim. Tworzą go: dwa przody, każdy modelowany jedną pionową zaszewką, plecy także pasowane dwiema pionowymi zaszewkami i paskiem, rękawy bez mankietów, ale wszyte z półokrągłym wycięciem i wykładany kołnierz o długich rogach. Zapięcie na przodach na 6 czerwonych guziczków. Kaftanik bogato zdobiony wielokolorowym haftem krzyżykowym, przeważają zgeometryzowane motywy roślinne. Wyszycia rozłożone na brzegach rękawów, narożach kołnierzyka, pasku na plecach, pionowymi pasami na obu przodach kaftanika. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 54 cm, dł. rękawa 58 cm.

214. MB/E/1357

Zynie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Książdz, zakup, rok 1977.

Kaftanik kobiecy z białej tkaniny samodziałowej o splotie płóciennym o nieskomplikowanym kroju. Tworzą go: proste przody z karczkiem, plecy i rękawy bez mankietów, pod szyją kaftanik ma niewielkie rozcięcie i wykładany kołnierz z trójkątnymi narożami. Zdobiony wielokolorowym haftem krzyżykowym o zgeometryzowanych motywach roślinnych. Motywy zdobią naroża kołnierzyka, umieszczono są pasowo na przedzie, ponadto jeden owalny motyw umieszczony jest pośrodku przodów. Szycie maszynowe i ręczne, haft ręczny.

Dł. 54 cm, dł. rękawa 39 cm.

215. MB/E/1358

Zynie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Książdz, zakup, rok 1977.

Zapaska z jednego kawałka lnianej tkaniny samodziałowej (szerokość tkaniny równa szerokości zapaski) o splocie płóciennym. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek, przechodzący w troczki. Dół ozdobiony plecioną siatką i frędzlami z nici osnowy. Ponadto zapaskę zdobią: wzdłuż dolnej krawędzi wielokolorowa wiązka ściągów liczonych i cztery naturalistyczne, kolorowe motywy kwiatowe wyszyte sznureczkiem i haftem płaskim. Szycie i haft ręczne.

Dł. 66 cm (z siatką i frędzlami), szer. 68 cm.

216. MB/E/1359

Zynie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Książd, zakup, rok 1977.

Zapaska z jednego kawałka lnianej tkaniny samodziałowej, w części górnej ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. Ozdobiona w części dolnej 7 cm frędzlami (spieczonymi w części górnej) z nitek osnowy i fioletowo-zielono-żółtym haftem płaskim (winne grona na gałązkach winnej latorośli). Szycie i haft ręczne.

Dł. 89 cm, szer. 54 cm.

217. MB/E/1440

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Ewa Fusiarz, zakup, rok 1977.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z cienkiego samodziałowego płótna lnianego, z wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona na *przyramkach*, *mankietach*, kołnierzyku czerwonym haftem liczonymi o układzie pasowym. Szycie i haft ręczne.

Dł. koszuli 83 cm, dł. rękawa 88 cm.

218. MB/E/1441

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, właściciel Maria Pintal, zakup, rok 1977.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białło. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i tyle. Wyrób rzemieślniczy.

dł. 120 cm, dł. rękawa 47 cm.

219. MB/E/1522

Radzięcin, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Władysława Głodowska, zakup, rok 1978.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z lnianego płótna fabrycznego o splocie płóciennym. Jeden z jej dłuższych boków podwinięty, dwa węższe obdziergane są czerwoną nitką i ozdobione haftem w tym samym kolorze (zdobienie o szer. 2 cm), ponadto czerwony pas haftu o długości 78 cm (uzupełniony także obdzierganym brzegiem tkaniny) wykonano w środkowej części jednego z dłuższych boków (wyszycie o szer. 4 cm). Szycie i haft ręczny.

Szer. 72 cm, dł. 248 cm.

220. MB/E/1529

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1978.

Spódnica z 2 płatów (każdy o szerokości 108 cm) ciemnozielonej, fabrycznej tkaniny wełnianej. W części górnej materiał, głównie na tyle i bokach spódnicy, ułożony w głębokie zakładki, przód gładki wszyty w pasek z białego płótna bawełnianego. Zapięcie na boku. W części dolnej spódnica (od strony wewnętrznej) podszyta pasem fabrycznej wzorzystej tkaniny bawełnianej, a jej krawędź odszyta biało-niebieskimi, bawełnianymi ząbkami. Spódnice ozdobiło przeszyciami ściągów maszynowych, przy samej dolnej krawędzi dwa rzędy, a powyżej nich 2 wiązki w każdej dwa przeszycia i dwa rzędy jedwabnej tasiemki w kolorze łososiowym. Szycie ręczne i maszynowe.

Dł. 76 cm, szer. 216 cm.

221. MB/E/1530

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Przytuła, zakup, rok 1978.

Zapaska z różowego, bardzo cienkiego batystu. Uszyta z trzech klinów (środkowy najszerszy – 57 cm, zewnętrzne węższe, każdy po 21 cm). W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w oszewkę, przyszyte do niej troczki z białego bawełnianego płótna fabrycznego. Dolna krawędź zapaski odszyta przymarszczoną 17 cm falbaną o brzegu odszytym białą, bawełnianą, fabryczną koronką. Zapaskę zdobią ponadto: na falbanie trzy zakładki, a powyżej niej dwie ich wiązki po trzy zakładki w każdej. Szycie ręczne i maszynowe.

Dł. 62 cm, szer. falbany 171 cm.

222. MB/E/1531

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1978.

Spodnie (*portki*) z białego samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Każda nogawka krojona z jednego płata samodziału, na tyle w części górnej wszyty jest trójkątny klin, wyrównujący wysokość spodni. W części górnej obwód spodni został podwinięty, w powstały dzięki temu tunelik wciągany był sznurerek, który dopasowywał spodnie do talii. Rozporek na prawym boku. Szycie ręczne. Dł. 96 cm, szer. nogawki 19 cm.

223. MB/E/1532

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1978.

Czepiek siatkowy składa się z denka w kształcie podkowy i okalającego go otoku. W części dolnej wykończony jest tunelikiem, przeciągnięta przez niego tasiemka służy do zmniejszania obwodu czepka. Denko w części górnej tworzy pleciana siatka (wyrób miejscowych specjalistów), w części dolnej pas białego płótna ozdobiony szlakiem czarnego haftu wykonanego ściąganiem za igłą. Otok z płótna bawełnianego. Szycie i haft ręczne.

Szer. denka 19 cm, wys. denka 18 cm.

Szer. otoku 4 cm, wys. 47 cm.

224. MB/E/1544

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1978.

Zapaska z białego bawełnianego tiulu. Składa się z dwóch części: zapaski zasadniczej i 17 cm falbany. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek oszewki, przechodzący w troczki. Zasadniczą część zapaski zdobi przewlekany haft o motywach roślinnych wykonany jedwabną, błyszczącą nicią. Miejsce zszycia górnego płata i falbany przysłania biała tasiemka. Szycie i haft ręczne.

Dł. 87 cm (z haftem angielskim), szer. 78 cm.

225. MB/E/1546

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1978.

Halka z dwóch kawałków białego, bawełnianego płótna fabrycznego i białej tkaniny ażurowej. W części górnej płótno ułożone w głębokie zakładki, rozłożone na tyle i bokach spódnicy, przód gładki i wszyty w pasek z tej samej tkaniny, do którego doszyte zostały sł-

żące do wiązania troczki. Zapięcie z przodu. Płócienna część halki ma jedynie 43 cm długości, doszyto do niej tkaninę ażurową o szerokości 36 cm. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 79 cm, szer. 202 cm.

226. MB/E/1548

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Gustaw, zakup, rok 1979.

Spodnie (*portki*) z białego, samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Każda nogawka krojona z jednego płata samodziału, na tyle w części górnej wszyty jest trójkątny klin, wyrównujący wysokość spodni. Górą obwód spodni zwężony poprzez ułożenie tkaniny w niewielkie zakładki. Rozporek na środku przodu, zapięcie na guzik. Szycie ręczne.

Dł. 94 cm, szer. nogawki 24 cm.

227. MB/E/1549

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Gustaw, zakup, rok 1979.

Koszula kobieca o kroju poncho podłużnego z samodziałowego płótna lnianego, z wąskim kołnierzykiem – stójką (podszytym bawełnianym płótnem fabrycznym), o rękawach prostych pozbawionych mankietów. Na prawym końcu stójki dziurka, na lewym powinien być przyszyty guziczek. Dziurka i guzik służyły także do zapinania koszuli na przedzie. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne.

Dł. 82 cm, dł. rękawa 38 cm.

228. MB/E/1550

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Gustaw, zakup, rok 1979.

Koszula męska o kroju z karczkiem z samodziałowego płótna lnianego, z wykładanym kołnierzykiem. Pod szyją, na przodach i mankietach zapinana na guziki przekładane przez obdzierganą dziurkę. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne.

Dł. 74 cm, dł. rękawa 53 cm.

229. MB/E/1551

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1979.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków wąski pas bordiury, w którym dominuje motyw czerwono-różowej różyczki na ulistnionych gałązkach. Ponadto niewielki motyw kwiatowy znajduje się na każdym narożu chustki. Wszystkie boki wykończone ple-

cionymi, 14 cm frędzlami w tym samym kolorze co chustka. Wyrób fabryczny.
79 cm x 78 cm (bez frędzli).

230. MB/E/1555

Budziarze, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anastazja Laszko, zakup, rok 1979.

Spódnica z 3 kawałków (każdy o szerokości 77 cm) fabrycznej tkaniny bawełnianej w drobną czarno-białą kratkę. Jej krój jest wzorowany na modzie miejskiej. W części górnej na całym obwodzie tkanina ułożona w drobne zakładki, zgrupowane głównie na bokach i tyle spódnicy i wszyta w pasek z lnianego samodziału o splocie płóciennym. Rozporek umożliwiający zakładanie umieszczony jest na lewym boku spódnicy, zapięcie na guzik. W części dolnej tkanina podwinięta i podszyta, a krawędź spódnicy odszyta jest dla wzmocnienia czarną tasiemką o strzępiastej krawędzi tzw. szczoteczką. Szycie maszynowe.

Dł. 75 cm, szer. 230 cm.

231. MB/E/1556

Budziarze, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anastazja Laszko, zakup, rok 1979.

Zapaska z dwóch kawałków (każdy o szerokości 77 cm) białego, bawełnianego płótna fabrycznego. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. W części dolnej zapaskę zdobią 3 poziome zakładki. Szycie ręczne.

Dł. 73, szer. 154 cm.

232. MB/E/1581

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Banach, zakup, rok 1980.

Szuba kobieca uszyta z cienkiego, fabrycznego sukna w kolorze granatowym, podbita szarym futrem. Dwudzielny kołnierz, wywijane mankiety, obszycia kieszeni odszyte szarym futrem karakułowym. Przody i rękawy proste, krojone z jednego kawałka tkaniny, plecy o kroju słupowym (dwa kliny boczne doszyte do tzw. słupa). Dopasowana w talii, suto fałdowana na plecach, zapinana na haftki. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 115 cm, dł. rękawa 53 cm.

233. MB/E/1638

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1980.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze bordowym, na całej jej po-

wierzchni pionowe paski w kolorze zbliżonym do tła. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury z ułożonych przemiennie, powtarzających się rytmicznie motywów (różowa róża i bukiet z różami), większy motyw kwiatowy na każdym narożu. Ponadto na polu środkowym chustki ułożone rytmicznie małe bukietki kwiatowe. Dwa boki podszyte. Wyrób fabryczny.
97 cm x 97 cm.

234. MB/E/1639

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1980.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury z powtarzających się rytmicznie motywów (różowa róża, niebieskie kwiatki na gałązce), po jednym takim motywie umieszczono ponadto na każdym z rogów chustki. Wyrób fabryczny.

76 cm x 76 cm.

235. MB/E/1645

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Waleria Małysza, zakup, rok 1981.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego. Przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką. Ozdobiona na kołnierzyku, mankietach i przodach białym i czerwono-czarnym haftem liczonym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 90 cm, dł. rękawa 51 cm.

236. MB/E/1646

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Waleria Małysza, zakup, rok 1981.

Chustka na ramiona z czarnej, gładkiej, bawełnianej tkaniny. Wszystkie jej boki wykończone pleciami, 14 cm frędzlami w tym samym co chustka kolorze. Wyrób fabryczny.

140 cm x 154 cm (bez frędzli).

237. MB/E/1649

Budziarze, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anastazja Laszko, zakup, rok 1982.

Halka z 3 płatów (każdy o szerokości 71 cm) białego, bawełnianego płótna fabrycznego. W części górnej materiał ułożony w głębokie zakładki, rozłożone na tyle i bokach spódnicy, przód gładki, wszyty w pasek z tej samej tkaniny, do którego doszyte zostały służące do wiązania troczki. W części dolnej tkanina podwinięta i podszyta. Szycie maszynowe.

Dł. 78 cm, szer. 214 cm.

238. MB/E/1652

Dereźnia Solska, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Marianna Kulninanin, zakup, rok 1983.

Chustka na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Wzdłuż wszystkich boków bardzo szeroka bordiura o tle kremowym, na którym ułożone są duże motywy kwiatowe w kolorze różowym i inne drobniejsze elementy głównie niebieskie, złote, brązowe i zielone. Na całej powierzchni chusty pionowe pasy w tym samym kolorze co tło. W polu środkowym na narożach bukiety kwiatowe, a pomiędzy nimi drobne bukietiki kwiatowe. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi 16 cm frędzlami w tym samym co ona kolorze. Wyrób fabryczny.

138 cm x 143 cm (bez frędzli).

239. MB/E/1749

Korczów, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Piskorska, zakup, rok 1984.

Chustka na ramiona z bardzo grubej kracastej tkaniny wełnianej, dwustronna. Na jednej stronie krata wyraźna, regularna, rozłożona na całej powierzchni chustki, dominuje kolor oliwkowy, kilka odcieni beżu i brąz. Wszystkie boki wykończone skręcanymi 9 cm frędzlami w kolorach kraty na chustce. Wyrób fabryczny.

149 cm x 149 cm (bez frędzli).

240. MB/E/1751

Tarnogród, pow. biłgorajski, właściciel Anna Gdyra, zakup, rok 1984.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białło. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i tyle. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 116 cm, dł. rękawa 48 cm.

241. MB/E/1755

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Ryszard Brzuch, zakup, rok 1985.

Kożuch dziewczęcy szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białło. Odcinany w pasie, o prostych

przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i tyle. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 98 cm, dł. rękawa 47 cm.

242. MB/E/1757

Korczów, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Piskorska, zakup, rok 1986.

Zapaska z białego, bawełnianego płótna fabrycznego. Uszyta z trzech klinów (środkowy najszerszy 34 cm, zewnętrzne węższe każdy po 14 cm), ale o zaokrąglonych półkolistości bokach. W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w pasek z białego, fabrycznego płótna bawełnianego, do którego doszyto troczki. Półokrągłe boki zapaski odszyte zostały przymarszczoną 5 cm falbaną, na miejsce szycia zapaski z falbaną naszyta została żółta tasiemka. Zapaskę ozdabia ponadto (na środkowym klinie) trzy poziome, przesyte zakładki + naszycie z tasiemki niebieskiej, białej, niebieskiej + trzy poziome, przesyte zakładki + naszycie z tasiemki białej, niebieskiej, białej. Szycie maszynowe.

Dł. 61 cm, szer. 69 cm (z falbaną).

243. MB/E/1762

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Blacha, zakup, rok 1986.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Wzdłuż wszystkich boków pas podwójnej bordiury, pierwsza część składa się z ułożonych esowato gałązek w tonacji zielonej, drugą tworzą rozłożone w równych odstępach bukiety kwiatowe (trzy kwiatki na ulistnionej gałązce). Na każdym narożu znajduje się motyw kwiatowy. Ponadto chustkę ozdabia rozłożone na całej powierzchni pionowe paski, w tym samym kolorze co ona, a na polu środkowym rozłożone są drobne bukietiki kwiatowe. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi, 11 cm frędzlami w tym samym co ona kolorze. Wyrób fabryczny.

98 cm x 98 cm (bez frędzli).

244. MB/E/1758

Korczów, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Piskorska, zakup, rok 1986.

¼ chustki na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż dwóch boków szeroka i rozbudowana bordiura, poszerzona na narożach. Tworzą ją wielokolorowe kwiaty (najczęściej czerwone lub różo-

we), dominuje motyw róży. Ponadto na całej powierzchni chustki pionowe pasy w kolorze zbliżonym do jej tła, a w polu środkowym ułożone rytmicznie małe bukietki kwiatowe. Wszystkie boki podszyte. Wyrób fabryczny. 66 cm x 69 cm.

245. MB/E/1761

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Poszyńska, zakup, rok 1986.

Buty męskie z cholewami (*tyszowiaki*, *tyszowieckie*) ze skóry bydlęcej. Wierzchnia część każdego z butów uszyta z trzech płatów skóry (jeden tworzy cholewę, drugi przyszwę, trzeci napiętek), podeszwy zelowane skórą, obcas z metalowej podkówki. Wyrób rzemieślniczy. Wys. cholewy 46 cm, dł. stopy 30 cm.

246. MB/E/1762

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Blacha, zakup, rok 1986.

Chustka na ramiona z bardzo grubej kraciastej tkaniny wełnianej, dwustronna. Krata wyraźna, regularna, rozłożona na całej powierzchni chustki. Na jednej stronie dominuje kolor brązowy oraz odcienie beżu i brązu. Na drugiej brąz, beż, kremowy, podkreślenia kolorem morskim. Wszystkie boki wykończone skręcanymi, 11 cm frędzlami w kolorach kraty na chustce. Wyrób fabryczny. 162 cm x 160 cm (bez frędzli).

247. MB/E/1769

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Bronisława Malinowska, zakup, rok 1987.

Kożuch sięgający poniżej linii bioder, szyty ze skór baranich o włosie jasnym. O prostych przodach i plecach oraz rękawach, z półokrągłym podcięciem pod szyją i dwiema naszytymi kieszeniami. Wzdłuż dolnej krawędzi rękawów, obu przodów, dolnej krawędzi i podcięcia pod szyją kożuch lamowany pasami czarnego futra. Zdobiony rzędami haftu liczonego i haftem płaskim. Wyrób rzemieślniczy. Dł. 73 cm, dł. rękawa 60 cm.

248. MB/E/1770

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wiesława Kłosek, zakup, rok 1987.

Chustka na ramiona z bardzo grubej kraciastej tkaniny wełnianej, dwustronna. Krata wyraźna, regularna, rozłożona na całej powierzchni chustki. Na jednej stronie dominuje kolor czarny, kilka odcieni brązów i różowe paski.

Na drugiej brązowy, różowy i paski czarne. Wszystkie boki wykończone skręcanymi, 14 cm frędzlami w kolorach kraty na chustce. Wyrób fabryczny. 170 cm x 170 cm (bez frędzli).

249. MB/E/1816

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Halina Staszak, zakup, rok 1988.

Kaftanik kobiecy (*bluzka*) z białego, lnianego płótna fabrycznego o splocie płóciennym. Na tyle tkanina gładka, przód ozdobiony na prawie całej powierzchni pasami maszynowego haftu krzyżkowego w kolorze czerwonym i czarnym. Bluzka ma prosty krój, tworzą ją dwa przody (tylko w części zszyte), dwuczęściowe plecy pasowane pionowymi zaszwkami i paskiem, nie posiada rękawów. Po szyją trójkątny dekolot (na przodach i plecach). Szycie maszynowe i ręczne. Dł. kaftanika 50 cm.

250. MB/E/1872

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Stanisław Buszkowski, rok 1991.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem stojką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego cienkiego sukna fabrycznego. Zdobiona na przodach szamerunkiem z granatowego sznureczka i naszytymi z sukna w tym samym kolorze umieszczonymi na klapkach kieszeni i mankietach rękawów. Wyrób rzemieślniczy. Dł. 125 cm, dł. rękawa 58 cm.

251. MB/E/1873

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Stanisław Buszkowski, zakup, rok 1991.

Czapka (*gamerka*, *huczma*) z brązowego, folowanego sukna. Tworzył ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równała się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennego trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po szyciu tworzyły kwadratowe denko czapki, a pozostały, złączony z nimi prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinieciu stanowił jej otok. Górną część otoku zdobiły naszytym z niebieskiego sznureczka i 4 niebieskie pompony, którym czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. *na cztery powiaty*. Wyrób rzemieślniczy. Wys. 9 cm, obwód 58 cm.

252. MB/E/1907

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Skromak, zakup, rok 1992.

Koszula męska o kroju z karczkiem z samodzielnego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką, bez ozdób. Zapinana na jasnopomarańczowe szklane guziczki, pod szyją jest ich dwa na przedzie i mankietach po jednym. Szycie ręczne.

Dł. 72 cm, dł. rękawa 50 cm.

253. MB/E/1908

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Skromak, zakup, rok 1992.

Spódnica (fartuch) z 3 kawałków (każdy o szerokości 80 cm) lnianego samodzielnego tkanego splotem płóciennym. W części górnej spódnicy samodzielny (na tyle i bokach) ułożony w głębokie, przesyte zakładki, całość wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. Na przedzie spódnicy rozcięcie umożliwiające jej zakładanie, po obu jego stronach tkanina wszyta w pasek gładko bez marszczeń. Szycie ręczne.

Dł. 83 cm, szer. 240 cm.

254. MB/E/1909

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Skromak, zakup, rok 1992.

Chustka na ramiona z kraciastej tkaniny wełnianej. Krata wyraźna, regularna, rozłożona regularnie na całej powierzchni chustki, dominują kolory szaro-zielonkawy i beżowy. Wszystkie boki wykończone plecionymi, 9 cm frędzlami. Wyrób fabryczny.

154 cm x 148 cm (bez frędzli).

255. MB/E/1910

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Skromak, zakup, rok 1992.

Chustka na ramiona z grubej kraciastej tkaniny wełnianej. Krata wyraźna, regularna, rozłożona na całej powierzchni chustki, dominuje kolor czarny, beżowy i kilka odcieni rudego. Wszystkie boki wykończone skręcanymi, 8 cm frędzlami w kolorach kraty na chustce.

158 cm x 166 cm (bez frędzli). Wyrób fabryczny.

256. MB/E/1911

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Skromak, zakup, rok 1992.

Chustka na ramiona z grubej kraciastej tkaniny wełnianej. Krata wyraźna, regularna, rozłożona na całej powierzchni chustki, dominuje

kolor brązowawy, beżowy oraz rudy. Wszystkie boki wykończone skręcanymi, 12 cm frędzlami w kolorach kraty na chustce. Wyrób fabryczny.

174 cm x 166 cm (bez frędzli).

257. MB/E/ 1932

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józefa Wlizło, zakup, rok 1995.

Buty kobiece (*ciżmy, trzewiki*) wykonane ze skóry bydłowej w kolorze brązowym. Sznurowane, krótkie, sięgające ponad kostkę. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. stopy 25 cm.

258. MB/E/1955

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula kobieca o kroju z karczkiem z samodzielnego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką, o rękawach prostych pozbawionych mankietów. W zewnętrznych końcach stójki dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do związywania koszuli pod szyją. Na piersiach zapinana na jeden guzik. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne.

Dł. 77 cm, dł. rękawa 46 cm.

259. MB/E/1956

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula kobieca o kroju z karczkiem z samodzielnego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką, o rękawach prostych pozbawionych mankietów. W zewnętrznych końcach stójki dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do związywania koszuli pod szyją. Zapięcie na guzik przekładany przez obdzierganą dziurkę na przedzie koszuli. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne.

Dł. 78 cm, dł. rękawa 47 cm.

260. MB/E/1957

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula o kroju przyramkowym z lnianego płótna samodzielnego o splotie płóciennym, z kołnierzykiem – stójką. Bez ozdób. Szycie ręczne.

Dł. 78 cm, szer. 48 cm.

261. MB/E/1958

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula kobieca o kroju z karczkiem z samodzielnego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką, o rękawach prostych pozbawionych mankietów. W zewnętrznych końcach stójki dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do związywania koszuli pod szyją. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne. Dł. 77 cm, dł. rękawa 46 cm.

262. MB/E/1959

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula kobieca o kroju z karczkiem z samodzielnego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką, o rękawach prostych pozbawionych mankietów. W zewnętrznych końcach stójki dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do związywania koszuli pod szyją. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne. Dł. 81 cm, dł. rękawa 4 cm.

263. MB/E/1960

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką z białego płótna bawełnianego. Na jednym jej końcu obdziergana dziurka, na drugim guziczek. Rękawy bez mankietów. Koszula na *przyramkach* i obu przodach ozdobiona czerwono-czarnym haftem liczonym o układzie pasowym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 99 cm, dł. rękawa 47 cm.

264. MB/1961/E

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Spodnie (portki) z lnianej tkaniny samodzielnej. Każda nogawka z jednego płata tkaniny (szew od środka), w części tylnej poszerzający spodnie klin. Całość wszyta w wąski pasek, zapinane na guzik. Szycie ręczne.

Dł. 96 cm, obwód w pasie 80 cm.

265. MB/E/1963

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Spodnie (portki) z białego, samodzielnego płótna lnianego o splocie płóciennym. Każda nogawka krojona z jednego płata samodzielnego, na tyle w części górnej wszyty jest trójkątny klin, wyrównujący wysokość spodni. Górą obwód spodni zwężony poprzez ułożenie tkani-

ny w niewielkie zakładki, całość wszyta w pasek. Rozporek na środku przodu, zapięcie na guzik. Szycie ręczne.

Dł. 92 cm, szer. nogawki 20 cm.

266. MB/E/1964

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Spodnie (portki) z białego, samodzielnego płótna lnianego o splocie płóciennym. Każda nogawka krojona z jednego płata samodzielnego, na tyle w części górnej wszyty jest trójkątny klin, wyrównujący wysokość spodni. Górą obwód spodni zwężony poprzez ułożenie tkaniny w niewielkie zakładki i wszyty w pasek. Rozporek na środku przodu, zapięcie na guzik. Szycie ręczne.

Dł. 87 cm, szer. nogawki 21 cm.

267. MB/E/1966

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Płótnianka (parciana, parcionka) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia płótnianki z samodzielnego płótna lnianego o splocie rzadkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodzielnego o splocie płóciennym. Szycie ręczne.

Dł. 115 cm, dł. rękawa 48 cm.

268. MB/E/1979

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Kożuch sięgający poniżej linii bioder, szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym. O prostych przodach i plecach oraz rękawach, z półokrągłym podcięciem pod szyją i dwiema naszytymi kieszeniami. Wzdłuż dolnej krawędzi rękawów, obu przodów, dolnej krawędzi i podcięcia pod szyją kożuch lamowany pasami czarnego futra karakułowego. Zdobiony szlakami haftu liczonego z przewagą ścięgu zakopiańskiego w kolorze zielono-beżowo-ugrowym. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 73 cm, dł. rękawa 60 cm.

269. MB/E/1980

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula kobieca o kroju z karczkiem z samodzielnego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką, o rękawach prostych pozbawionych mankietów. W zewnętrznych końcach stójki

dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do związywania koszuli pod szyją. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne. Dł. 75 cm, dł. rękawa 44 cm.

270. MB/E/1981

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula kobieca o kroju poncho podłużnego z samodzielnego płótna lnianego, z niewielkim dekoltem, którego krawędź odszyta jest pasieczkiem białej tkaniny bawełnianej w drobne czarne motywy. Ma ona proste, pozbawione mankietów rękawy. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne. Dł. 74 cm, dł. rękawa 38 cm.

271. MB/E/1982

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Koszula kobieca o kroju z karczkiem z samodzielnego płótna lnianego, z kołnierzykiem – stójką, o rękawach prostych pozbawionych mankietów. W zewnętrznych końcach stójki dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do związywania koszuli pod szyją. Pozbawiona ozdób. Szycie ręczne. Dł. 73 cm, dł. rękawa 44 cm.

272. MB/E/1983

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Danuta Tokarz, zakup, rok 2003.

Chustka na ramiona z bardzo grubej kraciastej tkaniny wełnianej, dwustronna. Krata wyraźna, regularna, rozłożona na całej powierzchni chustki. Na obu stronach dominują te same kolory (oliwkowo-zielony, brązowy i beżowy) tylko w innym układzie. Wszystkie boki wykończone skręcanymi, 10 cm frędzlami w kolorach kraty na chustce. Wyrób fabryczny. 154 cm x 146 cm (bez frędzli).

273. MB/E/2049

Biłgoraj, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Teresa Jęczmionka, zakup, rok 2008.

Kożuch sięgający poniżej linii bioder, szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym. O prostych przodach i plecach oraz rękawach, z dużym, wykładanym kołnierzem i dwiema naszytymi kieszeniami. Dolna krawędź rękawów, oba przody, dolna krawędź i kołnierza z czarnego futra. Zdobiony szlakami haftu liczonego z przewagą ściegu zakopiańskiego w kolorze zielono-beżowo-ugrowym. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 85 cm, dł. rękawa 58 cm.

Muzeum Lubelskie w Lublinie

274. E/516/ML

Huta Krzeszowska, pow. niżański, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej składające się z drewnianej obręczy, na której rozpięto fragment wzorzystej ciemnoczerwonej chustki tybetowej. Tkanina okala drewnianą obręcz i tworzy denko, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. Szycie ręczne. Średnica 19 cm.

275. E/518/ML

Potok Górny, pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej składające się z drewnianej obręczy, na której rozpięto białą, wzorzystą atlas. Obręcz przysłonięta *zatycką* bez ozdób z płótna bawełnianego, jej

zawiazane końce opadają na ramiona. Do węzła przymocowana ponadto różowa i zielona ażurowa pasmanteria. Szycie ręczne. Średnica 13 cm.

276. E/519/ML

Łukowa, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1938.

Wianek panny młodej. Tworzy go obręcz okolona czerwoną, jedwabną wstążką w wielobarwne kwiatki. Do górnej części obręczy przymocowane wielobarwne, naturalistyczne kwiaty. Do tylnej przymocowane są zielone, różowe i żółte wstążki. Wyrób ręczny. Średnica 20 cm.

277. E/521/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1938.

Wianek panny młodej. Tworzy go tekturowa obręcz okolona wzorzystą wstążką. Na jej powierzchni rozmieszczono wielobarwne, włóczkowe kwiaty. Do tylnej części obręczy przymocowane są gładkie i wzorzyste, jedwabne wstążki. Wyrób ręczny.
Średnica 18 cm.

278. E/532/ML

Łukowa, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1938.

Wianek tworzy tekturowa obręcz okolona wzorzystą wstążką. Na jej powierzchni rozmieszczono wielobarwne płóciennne kwiaty, zielone listki i srebrne, szklane koraliki. Do tylnej części obręczy przymocowane są opadające aż na ramiona wstążki. Wyrób ręczny.
Średnica 17 cm.

279. E/547/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1938.

Medalion ze srebrnego dukata austrowęgierskiego. W części górnej do monety przymocowana zawieszka. Nawleczony na czerwoną krajkę ozdobioną białymi i żółtymi motywami. Wyrób rzemieślniczy.

Medalion – średnica 4 cm.

Krajka – szer. 2,5 cm, dł. 105 cm.

280. E/549/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1938.

Naszyjnik z 7 sznurów. Na trzech paciorki z masy imitującej koral prawdziwy. Paciorki regularne, okrągłe, mniej więcej zbliżonej wielkości. Na 4 sznurach paciorki szklane, tzw. dętki, w kolorze zielonym. Paciorki regularne, okrągłe tej samej wielkości. Sznury połączone krajką. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. najdłuższego sznura 33 cm.

281. E/555/ML

Sól, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup Janusza Świeżego, rok 1950.

Korale z koralu prawdziwego z **medalionem**. Korale nawlezione na 4 sznury, paciorki różnego kształtu, walcowate, mniej więcej zbliżonej wielkości. Na najdłuższym sznurze i następnym, pomiędzy paciorki czerwone nawleczono po 2 o barwie ciemnej. Na sznurze 3 (od dołu) jeden z koralików obwiedzio-

ny metalową okuwką. Do najdłuższego sznura przymocowany jest medalion z 1,5 rublowej, srebrnej monety. Wyrób rzemieślniczy.
Waga 127 g., średnica monety 4 cm.

282. E/568/ML

Zanie, pow. biłgorajski, dar Wydziału Powiatowego w Biłgoraju, rok 1938.

Czapka (*huczma, gamerka*) z brązowego, folowanego sukna. Tworzy ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równa się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennego trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po zszyciu tworzą kwadratowe denko czapki, a pozostały złożony z nimi prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinieciu stanowi jej otok. Górną część otoku zdobią naszyčia z niebieskiego sznureczka i 4 także niebieskie, kuliste pompony, którym czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. na cztery powiaty. Wyrób rzemieślniczy.

Wys. 8 cm.

283. E/578/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Czapka (*huczma, gamerka*) z jasnobrązowego, folowanego sukna. Tworzy ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równa się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennego trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po zszyciu tworzą kwadratowe denko czapki, a pozostały złożony z nimi prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinieciu stanowi jej otok. Górną część otoku zdobią naszyčia z niebieskiego sznureczka i 4 niebieskie pomponiki, którym czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. na cztery powiaty. Wyrób rzemieślniczy.

Wys. 8 cm, obwód 65 cm.

284. E/587/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi llnianymi. Główka kapelusza lekko wklęsła, rondo niezbyt duże, proste. Wyrób ręczny.

Średnica kapelusza 35 cm, szer. runda 10 cm.

285. E/588/ML

pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, dar Jana Brandta, brak daty pozyskania.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi lnianymi. Główka kapelusza lekko wklęsła, rondo niezbyt duże, podwinięte. Wyrób ręczny. Średnica kapelusza 44 cm, szer. runda 10 cm.

286. E/596/ML

pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, dar Jana Brandta, brak daty pozyskania.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi lnianymi. Główka kapelusza lekko wklęsła, rondo niezbyt duże, podwinięte. Wyrób ręczny. Średnica kapelusza 38 cm, szer. runda 10 cm.

287. E/623/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej składające się z drewnianej obręczy o szerokości 2 cm, na której rozpięto biały siatkowy czepek. W polu centralnym zdobi go duży, romboidalny motyw, w części dolnej czarny haft liczony z pewnymi drobnymi motywami czerwonymi. Obręcz przysłonięta *zatycką* z płótna bawełnianego ozdobioną haftem czarnym. Szycie ręczne. Średnica 16 cm.

288. E/626/ML

Potok Górny, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup Janusza Świeżego, rok 1950.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej składające się z drewnianej obręczy, na której rozpięto czepek siatkowy (na siatce motywy romboidalne). Dolną część czepka zdobi czarny haft liczony z pewnymi drobnymi motywami czerwonymi. Obręcz przysłonięta *zatycką* z płótna bawełnianego ozdobioną haftem czarnym. Szycie i haft ręczne. Średnica 13 cm.

289. E/639/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Wstążka jedwabna w kolorze bordowym, w ułożone przemienne paski i motywy geometryczne. Układ motywów pasowych. Wyrób fabryczny.

Dł. 104 cm, szer. 4 cm.

290. E/641/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Wstążka jedwabna, błyszcząca w kolorze różowym, w czerwone paski. Wyrób fabryczny.

Dł. 128 cm, szer. 4 cm.

291. E/642/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Wstążka jedwabna w kolorze amarantowym, krawędzie w kolorze złotym. Na wstążce motywy o układzie pasowym i broszowane kwiatowe. Wyrób fabryczny.

Dł. 195 cm, szer. 4 cm.

292. E/643/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Taśma bawełniana w kolorze beżowym ozdobiona ułożonymi przemienne kogutkami i motywami roślinnymi. Wyrób fabryczny.

Dł. 139 cm, szer. 2,5 cm.

293. E/644/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Taśma bawełniana w kolorze beżowym ozdobiona ułożonymi przemienne kogutkami i motywami roślinnymi. Wyrób fabryczny.

Dł. 106 cm, szer. 2,5 cm.

294. E/649/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Wstążka jedwabna w kolorze zielonym. Wstążka gładka i błyszcząca, jedynie wzdłuż jej obu brzegów matowe szlaki. Wyrób fabryczny.

Dł. 60 cm, szer. 4 cm.

295. E/654/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Wstążka jedwabna, błyszcząca w kolorze różowym, w przemienne ułożone paski błyszczące i matowe. Wyrób fabryczny.

Dł. 168 cm, szer. 4 cm.

296. E/655/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Wstążka jedwabna w kolorze czerwonym. Sama wstążka błyszcząca, jedynie wzdłuż jej brzegów matowe szlaki. Wyrób fabryczny.

Dł. 47 cm, szer. 5,5 cm.

297. E/658/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Wstążka jedwabna w kolorze czerwonym. Wstążka błyszcząca, jedynie wzdłuż jej brzegów matowe szlaki. Wyrób fabryczny.

Dł. 58 cm, szer. 3 cm.

298. E/659/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1950.

Wstążka jedwabna, błyszcząca w kolorze różowym. Wyrób fabryczny.

Dł. 38 cm, szer. 5 cm.

299. E/668/ML

Sól, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup Janusza Świeżego, rok 1950.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment gładkiej czerwono-różowej chustki tybetowej. Tkanina okala drewnianą obręcz i tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. Obręcz *oberka* obszyta tkaniną wzorzystą (tło różowe, a na nim duże motywy kwiatowe) i ozdobiona szklanymi, srebrnymi koralikami. Szycie ręczne.

Szer. denka 14,5 cm, wys. denka 11 cm.

300. E/685/ML

Józefów, pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Czepek mężatki wykonany z białego płótna. Tworzą go dwa kawałki tkaniny, jeden prostokątny otacza czoło kobiety i skronie, drugi zbliżony do kwadratu tworzy rodzaj denka. Czepek w części okalającej twarz ozdobiony czerwonym haftem wykonanym ściegami lińczonymi. Szycie ręczne.

Szer. 6 cm, dł. 45 cm.

301. E/687/ML

pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup Janusza Świeżego, rok 1938.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej składające się z drewnianej obręczy o szerokości 2 cm, na której rozpięto różową tkaninę bawełnianą. Obręcz przysłonięta *zatycką* bez ozdób z płótna bawełnianego. Szycie ręczne.

Średnica 14 cm.

302. E/689/ML

Łukowa, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup Janusza Świeżego, rok 1938.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej obręczy, na której rozpięto (w dwóch warstwach) fragmenty chustek: bordowej, tybetowej i jedwabnej (tło kremowe, a na nim wielokolorowe bukieciki kwiatowe). Obręcz okala biała *zatycką* z płótna bawełnianego ozdobiona czerwonym haftem. W części tylnej *oberka* przyszyto dwa rodzaje wstążek, różowe (2,5 cm x 18 cm) i białe (3,5 cm x 17 cm). Szycie ręczne.

Średnica denka 13 cm.

303. E/690/ML

Józefów, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup Janusza Świeżego, rok 1938.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej składające się z drewnianej obręczy, na której rozpięto biały batyst. Obręcz przysłonięta *zatycką* bez ozdób z płótna bawełnianego, jej zawiązane końce opadają na ramiona. Szycie ręczne.

Średnica 17 cm.

304. E/695/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej składające się z drewnianej obręczy, na której rozpięto fragment czerwonej chustki w różnobarwne kwiaty w otoczeniu liści. Obręcz przysłonięta tą samą tkaniną. W przednią część obręczy wpięte szpilki z dużymi, kolorowymi główkami, do części tylnej doszyto wstążki gładkie i wzorzyste. Szycie ręczne.

Średnica 16 cm.

305. E/697/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Medalion ze srebrnego talara austriackiego z czasów Marii Teresy. W części górnej przymocowano do monety dwie ozdoby w formie ślimacznic i zawieszkę. Noszony jako ozdoba do koralu. Wyrób rzemieślniczy.

Średnica 3,8 cm.

306. E/698/ML

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Kazimiera Nowakowska, zakup, rok 1938.

Chustka na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Wzdłuż wszystkich boków bardzo szeroki pas kwiatowych motywów, zajmujących prawie całą powierzchnię chustki. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski w tym samym kolorze co chustka. Wszystkie boki wykończone plecionymi 10 cm frędzlami w tym samym co kolorze. Wyrób fabryczny.
150 cm x 145 cm.

307. E/699/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.
Torba chłopięca (*kalita*) ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Ma kształt podkowy (odwróconej zaokrągloną stroną ku dołowi), z wierzchu worek torby przysłania kłapa ozdobiona pasowo ułożonymi motywami. Zamocowana na długim rzemiennym pasku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. torby 15 cm, szer. 15 cm.

308. E/702/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1947.
Pas ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 4 sprzączki, z kieszenią przykrytą półokrągłą kłapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach geometrycznych, górna krawędź pasa garniowana metalowymi nitami. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 99 cm, szer. 10 cm.

309. E/708/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.
Pas chłopięcy ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 2 sprzączki, z kieszenią przykrytą półokrągłą kłapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach ślimacznic, górna krawędź pasa przeszzyta białym rzemieniem. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 66 cm, szer. 5 cm.

310. E/713/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.
Pas chłopięcy ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 3 sprzączki, z kieszenią przykrytą półokrągłą kłapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempel-

kowym o motywach geometrycznych, górna krawędź pasa garniowana metalowymi nitami. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 59 cm, szer. 7 cm.

311. E/715/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Czepek siatkowy składa się z denka w kształcie podkowy i okalającego go otoku z białego płótna. W części dolnej wykończony jest tunelikiem, przeciągnięta przez niego tasiemka służy do zmniejszania obwodu czepka. Denko w części górnej z plecionej siatki w kolorze białym, w dolnej z pasa płótna ozdobionego czarnym haftem. Szycie i haft ręczne.
Szer. denka 28 cm, wys. denka 19 cm.

312. E/716/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1937.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 10 cm) 3,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym, haft wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 70 cm, szer. 32 cm.

313. E/719/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Torba (*kalita*) ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Ma kształt podkowy (odwróconej zaokrągloną stroną ku dołowi), z wierzchu worek torby przysłania lekko wypukła kłapa. Zamocowana na długim rzemiennym pasku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. torby 22 cm, szer. 27 cm.

314. E/720/ML

Zanie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wydział Powiatowy w Biłgoraju, dar, rok 1938.

Torba (*kalita*) ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Ma kształt podkowy (odwróconej zaokrągloną stroną ku dołowi), z wierzchu worek torby przysłania lekko wypukła kłapa. Zamocowana na długim rzemiennym pasku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. torby 31 cm, szer. 33 cm.

315. E/721/ML

Zanie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wydział Powiatowy w Biłgoraju, dar, rok 1938.

Pas ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 4 sprzączki, z kieszenią przykrytą półokrągłą klapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach geometrycznych, górna krawędź pasa garniowana metalowymi nitami. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 98 cm, szer. 12 cm.

316. E/725/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Pas ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 3 sprzączki, z kieszenią przykrytą półokrągłą klapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach geometrycznych, górna krawędź pasa garniowana metalowymi nitami. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 95 cm, szer. 9 cm.

317. E/727/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1938.

Pas ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 2 sprzączki, do przedniej części pasa zamocowano rzemień z kółkami, do którego przytwierdzano drobne przedmioty (np. nożyk, tabakierka). Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach geometrycznych, górna krawędź pasa przeszyta białym rzemieniem. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 75 cm, szer. 9 cm.

318. E/733/ML

Zanie, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wydział Powiatowy w Biłgoraju, dar, rok 1938.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego sukna samodziałowego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na przodach szamerunkiem z szarego sznureczka i naszytami z sukna w kolorze granatowym umieszczonymi na klapkach kieszeni i mankietach rękawów. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 125 cm, dł. rękawa 52 cm.

319. E/761/ML

Tarnogród, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup, rok 1955.

Żupan kobiecy uszyty z cienkiego fabrycznego sukna w kolorze niebieskim z podszewką z płótna lnianego o splocie płóciennym. Kołnierz i mankiety obszyte czerwoną tkaniną. Przody i rękawy proste, krojone z jednego kawałka tkaniny, plecy o kroju słupowym (dwa kliny boczne doszyte do tzw. słupa). Dopasowany w talii, suto fałdowany na plecach, zapinany na haftki. Zdobiony naszytami z taśmy na przodach i plecach (w okolicach talii). Używany w XIX wieku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 123 cm, dł. rękawa 57 cm.

320. E/765/ML

Huta Krzeszowska, pow. niżański, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1955.

Żupan kobiecy uszyty z cienkiego fabrycznego sukna w kolorze ciemnobrązowym z podszewką z płótna lnianego o splocie rządowym. Kołnierz i mankiety obszyte amarantową tkaniną. Przody i rękawy proste, krojone z jednego kawałka tkaniny, plecy o kroju słupowym (dwa kliny boczne doszyte do tzw. słupa). Dopasowany w talii, suto fałdowany na plecach, zapinany na haftki. Używany w XIX wieku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 138 cm, dł. rękawa 58 cm.

321. E/767/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1955.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego sukna samodziałowego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na przodach szamerunkiem z niebieskiego i naszytami z sukna w kolorze granatowym umieszczonymi na klapkach kieszeni i mankietach rękawów. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 124 cm.

322. E/843/ML

Łazory, pow. niżański, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup Janusza Świeżego, rok 1950.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego, przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części

dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyła do jego związywania. Podobnie spinano mankiety rękawów. Ozdobiona niebieskim haftem liczonym na *przyramkach*. Wykonana około 1848 roku. Szycie i haft ręczne.
Dł. 93 cm, dł. rękawa 52 cm.

323. E/850/ML

Sól, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup Janusza Świeżego, rok 1950.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego, przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona brązową stebnówką na narożach kołnierzyka i mankietach. Szycie i haft ręczne.
Dł. 82 cm.

324. E/854/ML

Sól, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup Janusza Świeżego, rok 1950.

Zapaska z dwóch kawałków lnianej tkaniny samodziałowej (każdy po 70 cm), w części górnej ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek z tej samej tkaniny, przechodzący w troczki. Brak zdobień. Szycie ręczne.
Dł. 74 cm, szer. 137 cm.

325. E/867/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, formy pozyskania, rok 1950.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Rękawy bez mankietów. Koszula ozdobiona na kołnierzyku i *przyramkach* przeszyciem czarną nitką. Szycie i haft ręczne.
Dł. 77 cm, dł. rękawa 37 cm.

326. E/868/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, formy pozyskania, rok 1950.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane na guziczki. Koszula ozdobiona rzędem czerwonego ściegu krzyży-

kowego wykonanego na marszczeniu rękawa powyżej mankieta. Szycie i haft ręczne.
Dł. 106 cm, dł. rękawa 65 cm.

327. E/870/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1955.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego samodziałowego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Koszula ozdobiona na mankietach skromnym wyszyciem. Haft liczony w kolorze czerwonym i czarnym. Szycie i haft ręczne.
Dł. 62 cm, dł. rękawa 38 cm.

328. E/881/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1955.

Spódnica (burka) z 1 płata tkaniny (szerokość warsztatowa równa jest długości spódnicy) z samodziałowej lniano-wełnianej tkaniny w pionowe prążki (splot rządkowy). W części górnej tkanina ułożona w zakładki (na tyle i bokach, przód gładki) i wszyta w pasek z gładkiego samodziału lnianego. Dolna krawędź *burki* odszyta od wewnątrz pasem lnianego samodziału. Szycie ręczne.
Dł. 83 cm, szer. 228 cm.

329. E/908/ML

Łukowa, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1938.

Spódnica (malowanka) z 2 kawałków (każdy o szerokości 75 cm) lnianego samodziału (tkanego splotem płóciennym). Tkanina na całej powierzchni ozdobiona ręcznym, wykonanym deską drukiem. W części górnej tkanina (na tyle i bokach) ułożona w głębokie, przeszite zakładki i wszyta w pasek. Na przedzie rozcięcie umożliwiające zakładanie spódnicy, a tkanina wszyta jest w pasek gładko bez marszczeń. Szycie ręczne.
Dł. 80 cm, szer. 150 cm.

330. E/913/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1955.

Spódnica (fartuch) z 4 kawałków (każdy o szerokości 80 cm) lnianego samodziału. W części górnej spódnicy tkanina (na tyle i bokach) ułożona w głębokie, przeszite zakładki i wszyta

w pasek przechodzący w troczki. Na przedzie rozcięcie umożliwiające zakładanie spódnicy. Tkanina wszyta jest w pasek gładko bez marszczeń. W części dolnej spódnicy zdobią dwie wiązki niebieskich i czerwonych pasków Szybie ręczne.

Dł. 86 cm, szer. 320 cm.

331. E/919/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1955.

Chodaki (*postoły*) wykonane z łyka lipowego techniką krzyżowo-taśmową. Podeszwy pogrubione przez przeplecenie pomiędzy pasami łyka sznurka. Wyrób ręczny.

Dł. stopy 27 cm.

332. E/2472/ML

Plusy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel M. Myciuk, zakup, rok 1955.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury utworzonej z żółtych i czerwonych kwiatów na gałązkach w otoczeniu liści w różnych odcieniach zieleni. Wszystkie boki wykończone plecionymi frędzlami w tym samym kolorze co chustka. Wyrób fabryczny.

82 cm x 88 cm.

333. E/2474/ML

Tarnogród, pow. biłgorajski, ostatni właściciel A. Budryń, zakup, rok 1955.

Szuba kobieca uszyta z cienkiego fabrycznego sukna w kolorze granatowym, podbita szarym futrem. Dwudzielny kołnierz, wywijane mankiety, obszycia kieszeni odszyte szarym futrem. Przody i rękawy proste, krojone z jednego kawałka tkaniny, plecy o kroju słupowym (dwa kliny boczne doszyte do tzw. słupa). Dopasowana w talii, suto fałdowana na plecach, zapinana na haftki. Zdobiona naszytymi z taśmy na przodach i plecach (w okolicach talii). Wykonana około 1910 roku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 114 cm, dł. rękawa 60 cm.

334. E/2535/ML

Tarnogród, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Koza, zakup, rok 1955.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi lnianymi. Główka kapelusza wklęsła, rondo nie- zbyt duże, mocno podwinięte. Wyrób ręczny. Średnica kapelusza 36 cm, szer. runda 10 cm.

335. E/2599/ML

Plusy, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1955.

Chustka na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków bardzo szeroki pas bordiury utworzonej z naturalistycznych, wielokolorowych kwiatów, dominuje motyw róży na ulistnionych gałązkach. Na każdym narożu chustki znajduje się duży motyw kwiatowy. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi frędzlami w tym samym co ona kolorze. Wyrób fabryczny.

148 cm x 142 cm.

336. E/2600/ML

Dąbrowica, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup, rok 1955.

Chustka na ramiona z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Wzdłuż wszystkich boków bardzo szeroki pas bordiury utworzonej z naturalistycznych, wielokolorowych kwiatów, dominuje motyw róży, pomiędzy falistymi liniami. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski w tym samym co chustka kolorze, a na polu środkowym drobne bukietki kwiatowe. Wszystkie boki wykończone plecionymi, 17 cm frędzlami w tym samym kolorze co chustka. Wyrób fabryczny.

147 cm x 140 cm.

337. E/2601/ML

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Dziaduch, zakup, rok 1955.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem. W dolnej części kołnierzyka dwie dziurki, przewlekana przez nie tasienka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane tak jak kołnierzyk. Koszula ozdobiona na narożu kołnierzyka, *przyramkach* i mankietach rzędami haftu liczonego w kolorze czerwonym i czarnym. Szybie i haft ręczne.

Dł. 88 cm, dł. rękawa 59 cm.

338. E/2602/ML

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Dziaduch, zakup, rok 1955.

Płótnianka (*parciana*, *parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami.

Część wierzchnia *plótnianki* z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Szycie ręczne. Dł. 123 cm, dł. rękawa 47 cm.

339. E/3025/ML

Bidaczów Nowy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Baryła, zakup, rok 1955.

Czapka (*huczma, gamerka*) z brązowego, folowanego sukna. Tworzy ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równa się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennej trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 klipy po zszyciu tworzą kwadratowe denko czapki, a pozostały, złożony z nimi prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinieciu stanowi jej otok. Górną część otoku zdobia naszyta z niebieskiego sznureczka i 4 niebieskie, kuliste pompony, którym czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. *na cztery powiaty*. Wyrób rzemieślniczy. Wys. 8 cm.

340. E/3026/ML

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Franciszek Sokal, zakup, rok 1955.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego sukna samodziałowego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na przodach szamerunkiem z niebieskiego sznureczka i naszytami z sukna w kolorze granatowym umieszczonymi na klapkach kieszeni i mankietach rękawów. Wyrób rzemieślniczy. Dł. 125 cm.

341. E/3027/ML

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Głowa, zakup, rok 1955.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego sukna samodziałowego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na przodach szamerunkiem z granatowego sznureczka i naszytami z sukna w tym samym kolorze umieszczonymi na klapkach kiesze-

ni oraz mankietach rękawów. Noszona przed 1914 rokiem. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 127 cm, dł. rękawa 53 cm.

342. E/3028/ML

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Franciszka Jagieła, zakup, rok 1955.

Chodaki wykonane z wołowej skóry, częściowo podzielowane. Na każdy chodak przeznaczano jej prostokątny kawałek. Modelowane były do kształtu stopy, zszywane rzemieniem. Wykonane przed 1914 rokiem. Wyrób ręczny.

Dł. stopy 25 cm.

343. E/3029/ML

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel A. Małek, zakup, rok 1955.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 9 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwono-beżowy, wykonany ściegami licznymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 63 cm, szer. 6 cm.

344. E/3031/ML

Bidaczów Nowy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Grab, zakup, rok 1955.

Pas ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 3 sprzączki, z kieszenią przykrytą półokrągłą klapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach geometrycznych, ponadto górna krawędź pasa garnirowana metalowymi nitami. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 93 cm, szer. 6 cm.

345. E/3032/ML

Bidaczów Nowy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Grab, zakup, rok 1955.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna bawełnianego. Przy szyi wykończona układanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane na guziczki. Koszula ozdobiona na narożu kołnierzyka oraz na mankietach i przodach rzędami haftu liczonego w kolorze czerwonym i czarnym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 75 cm, dł. rękawa 54 cm.

346. E/3034/ML

Bidaczów Nowy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Grab, zakup, rok 1955.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego samodziałowego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Koszula ozdobiona na narożu kołnierzyka i mankietach skromnym haftem. Rzędy haftu liczonego w kolorze czerwonym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 94 cm, dł. rękawa 49 cm.

347. E/4362/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1955.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 12 cm) 3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwono-czarny wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 67 cm, szer. 4 cm.

348. E/4979/ML

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Małek, zakup, rok 1957.

Koszula męska o kroju przyramkowym z dwóch rodzajów płótna lnianego samodziałowego, rękawy z samodziału lepszego. Przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane w ten sam sposób. Koszula ozdobiona na przodach wyszyciem w kolorze beżowym, na mankietach czerwono-czarnym haftem liczonym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 80 cm, dł. rękawa 50 cm.

349. E/5215/ML

Radzięcín, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Furmanek, zakup, rok 1958.

Płótnianka (*parcianka, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia *płótnianki* z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Szycie ręczne.

Dł. 124 cm, dł. rękawa 47 cm.

350. E/5256/ML

Radzięcín, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Furmanek, zakup, rok 1958.

Spódnica z 7 płatów (4 x 47 cm, 2 x 22 cm, 1 x 41 cm) jaskrawo różowej (tzw. róż chłopski) fabrycznej tkaniny wełnianej. W części górnej materiał przymarszczony i wszyty w pasek z białej, bawełnianej tkaniny. W części dolnej spódnica, od strony wewnętrznej odszyta pasem tkaniny bawełnianej, a sama krawędź czerwoną tasiemką (*szczoteczka*). Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 76 cm, szer. 243 cm.

351. E/5266/ML

Radzięcín, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Małgorzata Książek, zakup, rok 1957.

Buty kobiece (*ciżmy, trzewiki, kamaszki*) ze skóry bydlęcej w kolorze czarnym. Snurowane, krótkie, sięgające ponad kostkę, na niewielkim obcasie. Wykonane w 1914 roku Wyrób rzemieślniczy.

Dł. stopy 26 cm.

352. E/5276/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela, zakup, rok 1955.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego samodziałowego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane w ten sam sposób. Koszula ozdobiona na kołnierzyku i mankietach skromnym wyszyciem. Haft liczony w kolorze czerwonym i czarnym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 90 cm, dł. rękawa 55 cm.

353. E/5277/ML

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Jacharz, zakup, rok 1955.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego samodziałowego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane tak jak kołnierzyk. Koszula ozdobiona na mankietach skromnym wyszyciem. Haft liczony w kolorze czarnym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 94 cm, dł. rękawa 49 cm.

354. E/5563/ML

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Ewa Małysza, zakup, rok 1958.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego samodziałowego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka, wstążeczka lub spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane w ten sam sposób. Koszula ozdobiona na kołnierzyku, *przyramkach* i mankietach skromnym wyszyciem. Haft liczony w kolorze czerwonym i czarnym. Szycie i haft ręczne.

Dł. 82 cm, dł. rękawa 44 cm.

355. E/7939/ML

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Kleban, zakup, rok 1962.

Zapaska z dwóch kawałków lnianej tkaniny samodziałowej, w części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek, przechodzący w troczki. Zapaskę zdobią szlaki czerwonego haftu liczonego: jeden pionowy przechodzi przez środek i maskuje szew, dwa poziome usytuowane są wzdłuż dolnej krawędzi. Szycie i haft ręczne.

Dł. 79 cm, szer. 88 cm.

356. E/8999/ML

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Świeża, zakup, rok 1955.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 14 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czarnym, haft czarno-czerwony, wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 65 cm, szer. 9 cm.

357. E/9003/ML

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Świeża, zakup, rok 1965.

Krajka wełniana (fragment) wykonana z wełny zielonej i czerwonej, pleciona. Wyrób rzemieślniczy

Dł. 20 cm.

358. E/9957/ML

Rogale, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Skubisz, zakup, rok 1967.

Płótnianka (*parcianka, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzy-

kiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia *płótnianki* z samodziałowego płótna lnianego o splocie rzędkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Wykonana około 1925 roku. Szycie ręczne.

Dł. 120 cm, dł. rękawa 48 cm.

359. E/10188/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment chustki tybetowej w kolorze różowym. Tkanina tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szklanymi koralikami. Szycie ręczne.

Średnica denka 14 cm.

360. E/10189/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment chustki tybetowej w kolorze różowym. Tkanina tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szklanymi koralikami. Szycie ręczne.

Średnica denka 14 cm.

361. E/10190/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto tworzący denko fragment chustki tybetowej w kolorze kremowym w motywy kwiatowe w kolorze różowym. Natomiast na zwisający luźno poza brzegiem obręczy róg (*ogonek*) przeznaczono fragment chustki tybetowej w kolorze bordowym w duże motywy różane. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szklanymi koralikami. Szycie ręczne.

Średnica denka 14 cm.

362. E/10232/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1968.

Zawicie (*nakrywka, nakrywka, szmatka*) z lnianego płótna samodziałowego. Dwa węz-

sze boki podszyte i ozdobione pasami czerwonego haftu, wyszycie także czerwone zdobę środkową część jednego z szerszych boków. Szycie i haft ręczny.
Szer. 68 cm, dł. 238 cm.

363. E/12031/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Piotr Czechyna, zakup, rok 1970.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białą. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach (poniżej linii pasa) z dużym wykładanym kołnierzem. Wykonany przed 1914 rokiem. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 121 cm, dł. rękawa 50 cm.

364. E/12032/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Dudek, zakup, rok 1970.

Krajka kremowo – czerwono – granatowo – zielona o wzorach romboidalnych, ułożonych pasowo. Wzór dwustronny, po stronie prawej barwny, po lewej dominuje kolor beżowy. Element stroju dziewczęcego i kobiecego. Wyrób fabryczny.

Szer. 4,7, dł. 134 cm.

365. E/12050/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Genowefa Bucior, zakup, rok 1970.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie w części ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białą. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach (poniżej linii pasa) z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i tyle. Wykonany przed 1930 rokiem. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 102 cm, dł. rękawa 54 cm.

366. E/12052/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Genowefa Bucior, zakup, rok 1970.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie w części ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białą. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach (poniżej linii pasa) z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i tyle. Wyrób rzemieślniczy.

wzór, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białą. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach (poniżej linii pasa) z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i tyle. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 104 cm, dł. rękawa 52 cm.

367. E/12133/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Janina Dec, zakup, rok 1970.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych, ułożonych pasowo. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitki osnowy, po drugiej z nitki wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej-czerwonej, po drugiej wzorzystej-kremowej. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona około 1900 roku. Wyrób fabryczny.

Szer. 4,5 cm, dł. 230 cm.

368. E/12142/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Dec, zakup, rok 1970.

Torba (*kalita*) ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Ma kształt podkowy (odwróconej zaokrągloną stroną ku dołowi), z wierzchu worek torby przysłania lekko wypukła kłapa, zamocowana na długim rzemiennym pasku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. torby 29 cm, szer. 32 cm.

369. E/12143/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Dec, zakup, rok 1970.

Zapaska z dwóch kawałków lnianej tkaniny samodziałowej, w części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek, przechodzący w troczki. Zapaskę zdobią szlaki czerwonego haftu liczonego: jeden pionowy przechodzi przez środek i maskuje szew, drugi poziomy usytuowany jest powyżej dolnej krawędzi. Szycie i haft ręczne.

Dł. 81 cm, szer. 110 cm.

370. E/12144/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Łośno, zakup, rok 1970.

Krajka o tle beżowym, a na nim koliste motywy kwiatowe i półkoliste elementy ułożone pasowo, w kolorach zielonym, granatowym

i pomarańczowym. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie wielobarwny, po drugiej prawie beżowy. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 5 cm, dł. 175 cm.

371. E/12145/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Łośno, zakup, rok 1970.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych, ułożonych pasowo. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitek osnowy, po drugiej z nitek wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej czerwonej, po drugiej wzorzystej kremowej. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 5 cm, dł. 212,5 cm.

372. E/12153/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Edward Bucior, zakup, rok 1970.

Krajka czerwono-kremowa o wzorach geometrycznych, ułożonych pasowo. Wzór dwustronny stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie utworzony z nitek osnowy, po drugiej z nitek wątku. Dzięki temu po jednej stronie krajka sprawia wrażenie wzorzystej czerwonej, po drugiej wzorzystej kremowej. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 4,5, dł. 213 cm.

373. E/12260/ML

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1970.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego samodziałowego. Przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką. Koszula na piersiach i mankiety zapinane na guziczki. Koszula ozdobiona na przodach i mankietach wyszyciem. Haft krzyżykowy, czerwono-czarny. Szycie i haft ręczne. Dł. 84 cm, dł. rękawa 53 cm.

374. E/12326/ML

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Welc, zakup, rok 1970.

Koraliki szklane w kolorze białym nawleczone na 7 sznurów, paciorki regularne, koliste, zbliżonej wielkości. W najdłuższym sznurku dwa czarne koraliki. Noszone około 1900 roku. Wyrób rzemieślniczy. Najdłuższy sznur dł. 33 cm.

375. E/12329/ML

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Welc, zakup, rok 1970.

Spódnica z 1 płata wełnianej, zielonej tkaniny fabrycznej w pionowe wzory (długość spódnicy równa szerokości tkaniny). W części górnej materiał przymarszczony i wszyty w pasek z krajki, do której doszyto bawełniane troczki. W części dolnej spódnica, od strony wewnętrznej odszyta pasem tkaniny bawełnianej, a sama krawędź czarną tasiemką (*szzoteczka*). Spódnicę zdobią dwa maszynowe przeszycia białą nitką i 3 zakładki. Szycie maszynowe i ręczne. Dł. 83 cm, szer. 160 cm.

376. E/12389/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Janina Dec, zakup, rok 1970.

Korale z koralu prawdziwego, paciorki nawleczone na 6 sznurów, regularne, mniej więcej zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Wyrób rzemieślniczy. Waga 89 g.

377. E/12394/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Władysław Tutka, zakup, rok 1970.

Krajka o tle beżowym, a na nim ułożone pasowo motywy geometryczne w kolorach: fioletowo-granatowym i czerwono-pomarańczowym ułożone pasowo. Wzór dwustronny, stanowiący lustrzane odbicie, po jednej stronie wielobarwny, po drugiej prawie beżowy. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 4,8 cm, dł. 168 cm.

378. E/12414/ML

Sól, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Franciszek Dzido, zakup, rok 1970.

Płótnianka (*parcianka, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia *płótnianki* z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Szycie ręczne. Dł. 127 cm, dł. rękawa 58 cm.

379. E/12443/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Edward Szek, zakup, rok 1971.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie w części ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części ręka-

wów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na biało. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach (poniżej linii pasa) z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i tyle. Wykonany przed 1920 rokiem. Wyrób rzemieślniczy. Dł. 113 cm, dł. rękawa 53 cm.

380. E/12456/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Powęska, zakup, rok 1971.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze czerwonym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury utworzonej z kwiatów z listkami i na gałązkach. Na każdym narożu chustki znajduje się dodatkowo bukiet kwiatowy. Ponadto zdobią ją na polu środkowym drobne bukietiki kwiatowe. Wyrób fabryczny. 96 cm x 98 cm.

381. E/15734/ML

Łazory, pow. niżański, ostatni właściciel Katarzyna Grab, zakup, rok 1971.

Chustka na ramiona z tkaniny w kolorze czarnym. Wzdłuż wszystkich boków plecione, 23 cm czarne frędzle z nici jedwabnych. Wyrób fabryczny.

140 cm x 128 cm.

382. E/16388/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1987.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego, przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona czerwono-czarnym haftem licznym o układzie pasowym. Wyszycia umieszczone na kołnierzyku i *przyramkach*. Szycie i haft ręczne.

dł. 73 cm, dł. rękawa 46 cm.

383. E/16389/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1987.

Zapaska z dwóch kawałków lnianej tkaniny samodzielowej, w części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek, przechodzący w troczki. Zapaskę zdobią szlaki czerwonego haftu liczonego: jeden pionowy przechodzi przez środek i maskuje szew, drugi poziomy usytuowany jest powyżej dolnej krawędzi. Szycie i haft ręczne.

dł. 68 cm, szer. 134 cm.

384. E/16390/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1987.

Zawicie (*nakrywka, nakrywka, szmatka*) z samodzielnego płótna lnianego o splocie płóciennym, szerokość tkaniny równa jego szerokości. Wzdłuż części środkowej, jednego z dłuższych boków, na odcinku 85 cm 4 cm szlak haftu. Po obu jego stronach powierzchnie gładkie, po 20 cm każda. Dwa węższe boki *zawicia* podszyte. Szycie i haft ręczny.

Szer. 68 cm, dł. 125 cm.

385. E/16391/ML

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1987.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 17 cm) 4 cm szlakiem haftu w kolorze czerwonym wykonanym ściegami licznymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 70 cm, szer. 13 cm.

386. E/16922/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wiktor Ziółkowski, dar, rok 1952.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej składające się z drewnianej obręczy, na którą naciągnięto jasnobrązową tkaninę w prążki. Obręcz okala *zatyczka* z bawełnianego płótna ozdobiona czerwonym haftem wykonanym ściegami licznymi. Wykonała Agata Ferenc. Szycie ręczne.

Średnica denka 16 cm.

387. E/16926/ML

pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 12 cm) 2,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony wykonany ściegami licznymi. Wykonana na przełomie XIX i XX wieku. Haft i szycie ręczne.

Dł. 64 cm, szer. 12 cm.

388. E/16927/ML

pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego.

go. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 9,5 cm) 2,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.
Dł. 65 cm, szer. 10 cm.

389. E/16928/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 2 cm) 2,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 63 cm, szer. 10 cm.

390. E/16929/ML

pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 7 cm) 3,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 59 cm, szer. 3,5 cm.

391. E/16930/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 8 cm) 3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czarnym, haft czarny wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 50 cm, szer. 4 cm.

392. E/16931/ML

Lipiny Górne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 10,5 cm) 2,5 cm szlakiem haftu,

krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czarnym, haft czarny wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 65 cm, szer. 14 cm.

393. E/16932/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 2 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czarnym, haft czarny wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 61 cm, szer. 7 cm.

394. E/16933/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 3 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czarnym, haft czarny wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 60 cm, szer. 6 cm.

395. E/16934/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 6,5 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.

Dł. 60 cm, szer. 6,5 cm.

396. E/16935/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 6,5 cm) 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym,

haft czerwony wykonany ściegami liczonymi.
Haft i szycie ręczne.
Dł. 56 cm, szer. 4,5 cm.

397. E/16936/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Zatyczka (*półpółka, szlak, szmatka*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż jednego szerszego boku (bez odcinka 2 cm) 2,5 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku (na tym samym odcinku) obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft czerwony wykonany ściegami liczonymi. Haft i szycie ręczne.
Dł. 56 cm, szer. 4 cm.

398. E/16938/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Spódnica (*fartuch*) z lnianego samodziału (tkanego splotem płóciennym). W części górnej spódnicy tkanina (na tyle i bokach) ułożona w głębokie, przeszite zakładki i wszyta w pasek przechodzący w troczki z tej samej tkaniny co reszta spódnicy. Na przedzie rozcięcie umożliwiające zakładanie, tkanina wszyta w pasek gładko bez marszczeń. Szycie ręczne.
Dł. 84 cm, szer. 290 cm.

399. E/16939/ML

Łukowa, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Próbka tkaniny na spódnice (*malowanę*) z samodziału lnianego o splocie płóciennym. Druk w kolorze ciemnoszarym, wykonany deską drukarską. Układ drobnych, geometrycznych motywów pasowy. Wyrób rzemieślniczy.
Dł. 160 cm, szer. 36 cm.

400. E/16940/ML

pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Spódnica (*burka*) z 1 płata tkaniny (szerokość warsztatowa równa jest długości spódnicy) z samodziałowej lniano-wełnianej tkaniny w pionowe prążki. W części górnej tkanina ułożona w zakładki (na tyle i bokach, przód gładki) i wszyta w pasek z gładkiego samodziału lnianego. Dolna krawędź *burki* odszyta zieloną tasiemką (szczoteczka). Szycie ręczne.
Dł. 88 cm, szer. 220 cm.

401. E/16941/ML

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Spódnica (*burka*) z 1 płata tkaniny (szerokość warsztatowa równa jest długości spódnicy) z samodziałowej lniano-wełnianej tkaniny w pionowe prążki. W części górnej tkanina ułożona w zakładki (na tyle i bokach, przód gładki) i wszyta w pasek z gładkiego samodziału lnianego. Dolna krawędź spódnicy odszyta zieloną tasiemką. Szycie ręczne.
Dł. 80 cm, szer. 240 cm.

402. E/16943/ML

pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, zapinana na guziczki. Ozdobiona czerwono-czarnym haftem krzyżykowym o układzie pasowym, rozmieszczonym wzdłuż jednego przodu i na mankietach. Używana około 1900 roku. Szycie i haft ręczne.
Dł. 82 cm, dł. rękawa 55 cm.

403. E/16946/ML

Łazory, pow. niżański, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Koszula męska o kroju przyramkowym z płótna lnianego samodziałowego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka, wstążeczka lub spinka służyły do jego łączenia. Mankiety zapinane na guziczki. Koszula ozdobiona na kołnierzyku i *przyramkach* skromnymi naszytami nitką w kolorze beżowym. Na mankietach czerwono-czarny haft krzyżykowy. Szycie i haft ręczne.
Dł. 84 cm, dł. rękawa 53 cm.

404. E/16947/ML

pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1952.

Próbka tkaniny ze spódnicy (*burki*) z samodziału lniano-wełnianego o splocie rzadkowym, ozdobiona trzema białymi paskami. Jeden bok (będący kiedyś dołem spódnicy) odszyty zieloną, wełnianą tasiemką. Wyrób ręczny.
Dł. 31 cm, szer. 28 cm.

405. E/17343/ML

Łukowa, pow. biłgorajski, przekaz Wydział Kultury i Sztuki WRN w Lublinie, rok 1955.

Czapka (huczma, *gamerka*) z brązowego, folowanego sukna. Tworzy ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równa się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennej trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po zszyciu tworzą kwadratowe denko czapki, a pozostały, złączony z nimi

prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinieciu stanowi jej otok. Górną część otoku zdobią naszytka z niebieskiego sznurka i 4 niebieskie pompony, którym czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. *na cztery powiaty*. Wyrób rzemieślniczy.
Wys. 11 cm, obwód 69 cm.

Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie (numeracja według księgi wpływu – k.w.)

406. MWL/248

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1970.

Zapaska z jednego kawałka lnianej tkaniny samodziałowej o splocie płóciennym, w części górnej ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek z tej samej tkaniny, przechodzący w troczki. Brak zdobień. Wykonana w 1915 roku. Szyte ręczne.

Dł. 80 cm, szer. 61 cm.

407. MWL/249

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1970.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego, przy szyi wykończona układanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Mankiety zapinane na guziczki. Ozdobiona czarno-białym haftem (stebnówką), o układzie pasowym. Wyszycia umieszczone na narożach kołnierzyka. Szyte i haft ręczne.

Dł. 85 cm, dł. rękawa 58 cm.

408. MWL/250

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1970.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białło. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i marszczonych (od pasa w dół) plecach z układanym kołnierzem z klapkami. Zdobiony zielono-czerwonym haftem na przodach, bokach i tyle. Zapinany na trzy skórzane

guziki i pętelki. Wykonał kuśnierz Kraus z Tarnogrodu ok. 1920 roku. Wyrób rzemieślniczy.
Dł. 165 cm.

409. MWL/251

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1970.

Spódnica (*fartuch*) z lnianego samodziału tkanego splotem płóciennym. W części górnej tkanina (na tyle i bokach) ułożona w głębokie, przeszyte zakładki i wszyta w pasek przechodzący w troczki z tej samej tkaniny co reszta spódnicy. Na przedzie rozcięcie umożliwiające zakładanie. Wykonana przez Zofię Matuszak po I wojnie światowej. Szyte ręczne.

Dł. 89 cm.

410. MWL/252

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1970.

Kaftan kobiecy (*parcianka*, *półpaśnik*) o kroju poncho podłużnego (bez szwów na ramionach), z niewielkim dekoltem pod szyją. Część wierzchnia z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Zapinany na trzy duże haftki metalowe. Wykonała Agata Ferenc około 1908 roku. Szyte ręczne.

Dł. 46 cm, dł. rękawa 35 cm.

411. MWL/253

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1970.

Korale z koralu prawdziwego nawlezione na 7 sznurów, paciorki regularne, zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Największe paciorki pośrodku sznu-

ra, najmniejsze na końcach. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. sznurów od 46,5 cm do 30 cm.

412. MWL/254/1

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1970.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku 2 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku w części obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Wykonana około 1918 roku. Haft i szycie ręczne.

Dł. 62 cm, szer. 7,5 cm.

413. MWL/254/2

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1970.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku 2,3 cm szlakiem haftu, krawędź tegoż boku w części obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Wykonana przed I wojną światową. Haft i szycie ręczne.

Dł. 58 cm, szer. 7,5 cm.

414. MWL/759

Kocudza, pow. janowski, ostatni właściciel Maria Łukasik, zakup, rok 1970.

Płótnianka (*parcianka, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką ozdobionym na brzegach haftem krzyżykowym i stebnówką, z długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia *płótnianki* z samodziałowego płótna lnianego o splocie rzadkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Wykonana w 1914 roku. Szycie ręczne.

Dł. 112 cm, dł. rękawa 44 cm.

415. MWL/760

Kocudza, pow. janowski, ostatni właściciel Maria Łukasik, zakup, rok 1970.

Kaftanik kobiecy (*bloszka*) z białej, fabrycznej tkaniny bawełnianej w drobne, czarne prążki, o kroju wzorowanym na miejskim. Zapinany na przedzie na zatrzaski. Po szyję wykończony stójką, z długimi prostymi, szerszymi w części górnej rękawami. Plecy krojone z 6 części, przody luźne, wolne. Wykonany w Goraju przez krawcową około 1910 roku. Szycie maszynowe.

Dł. kaftanika 45 cm, dł. rękawa 58 cm.

416. MWL/761

Kocudza, pow. janowski, ostatni właściciel Maria Łukasik, zakup, rok 1970.

Spódnica lepagowa uszyta z 3 płatów czarnej, cienkiej, fabrycznej tkaniny wełnianej (*lepagi*), każdy o szerokości 89 cm. W części górnej materiał ułożony w głębokie, zaprasowane zakładki i wszyty w pasek. W części dolnej (od strony lewej) spódnica odszyta szerokim pasem tkaniny bawełnianej. Wykonana przed I wojną światową. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 89 cm.

417. MWL/762

Kocudza, pow. janowski, ostatni właściciel Maria Łukasik, zakup, rok 1970.

Chustka tzw. tyrnowa na ramiona z wełnianej tkaniny w kolorze czarnym. Bordiura o motywach tzw. tureckich w kolorze czerwonym, zielonym, niebieskim, amarantowym i beżowym. Na każdym narożu niewielki ozdobny motyw. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi frędzlami w tym samym co ona kolorze. Zakupiona przed I wojną światową w Galicji. Wyrób fabryczny.

171 cm x 160 cm.

418. MWL/763

Kocudza, pow. janowski, ostatni właściciel Maria Łukasik, zakup, rok 1970.

Płótnianka (*parcianka, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia *płótnianki* z samodziałowego płótna lnianego o splocie rzadkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Wykonana w 1910 roku. Szycie ręczne.

Dł. 113 cm, dł. rękawa 42 cm.

419. MWL/764

Kocudza, pow. janowski, ostatni właściciel Maria Łukasik, zakup, rok 1970.

Chustka (*bukówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze białym. Wzdłuż wszystkich boków szeroki pas bordiury, wzbogacony ozdobnymi motywami na narożach. Kompozycja motywów utworzona z czerwonych róż, winnych gron oraz niebieskich i żółtych kwiatków w otoczeniu zielonych listków. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi frędzlami w tym samym co ona kolorze. Zakupiona po I wojnie światowej. Wyrób fabryczny.

76 cm x 75 cm.

420. MWL/765

Kocudza, pow. janowski, ostatni właściciel Maria Łukasik, zakup, rok 1970.

Chustka z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze pomarańczowym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury, utworzony z kwiatowych motywów w kolorze czerwonym, amarantowym i niebieskim w otoczeniu zielonych listków. W polu środkowym rozłożone regularnie drobne motywy kwiatowe. Dwa boki chustki wykończone warsztatowo, dwa podwinięte i podszyte na maszynie. Zakupiona po I wojnie światowej. Wyrób fabryczny.

101 cm x 97 cm.

421. MWL/1128

Huta Nowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Adam Garbarz, zakup, rok 1971.

Chodaki wykonane z wołowej skóry. Na każdy *chodak* przeznaczano jej prostokątny kawałek, modelowane były do kształtu stopy, zszywane rzemieniem. Wyrób ręczny.

Dł. stopy 30 cm.

422. MWL/1139

Korytków Duży, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Bednarz, zakup, rok 1971.

Koszula kobieca (robocza lub noszona jako spodnia) o kroju poncho podłużnego z lnianego samodziału o splocie płóciennym. Bez kołnierzyka, przy szyi wykończona oszewką, zapinana na 1 guziczek. Proste, sięgające do łokcia rękawy bez mankietów. Wykonana przed I wojną światową. Szycie ręczne.

Dł. 66,5 cm, dł. rękawa 31 cm.

423. MWL/1188

Radzięcin, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Bryła, zakup, rok 1971.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka albo spinka służyły do jego łączenia. Rękawy proste, bez mankietów. Koszula ozdobiona na kołnierzyku i *przyramkach* rzędami haftu krzyżykowego wykonanego nićmi w kolorze niebieskim. Wykonała Anna Bryła przed I wojną światową. Szycie i haft ręczne.

Dł. 70 cm, dł. rękawa 46 cm.

424. MWL/1242

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Weronika Głaz, zakup, rok 1971.

Czepek siatkowy składa się z denka w kształcie podkowy i okalającego go otoku. W części dolnej wykończony jest tunelikiem, przeciągnięta przez niego tasiemka służy do zmniejszania obwodu czepka. Denko w części górnej tworzy pleciona siatka (wyrób miejscowych specjalistów), w części dolnej pas białego płótna ozdobiony szlakiem czarnego haftu krzyżykowego. Otok z samodziału lnianego. Wykonany pod koniec XIX w. Szycie i haft ręczne.

Szer. denka 20 cm, wys. denka 24 cm.

425. MWL/1243

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Weronika Głaz, zakup, rok 1971.

Czepek siatkowy składa się z denka w kształcie podkowy i okalającego go otoku. W części dolnej wykończony jest tunelikiem, przeciągnięta przez niego tasiemka służy do zmniejszania obwodu czepka. Denko w części górnej tworzy pleciona siatka (wyrób miejscowych specjalistów), w części dolnej pas białego płótna ozdobiony szlakiem brązowego haftu krzyżykowego. Wykonany pod koniec XIX w. Szycie i haft ręczne.

Szer. denka 19 cm, wys. denka 23 cm.

426. MWL/1244

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Weronika Głaz, zakup, rok 1971.

Korale z koralu prawdziwego nawleczone na 4 sznury, paciorki regularne, zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Największe paciorki pośrodku sznura, najmniejsze na końcach. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. sznurów od 30 cm do 19 cm.

427. MWL/1250

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Karolina Dziaduch, zakup, rok 1971.

Halka uszyta z 5 kawałków bawełnianego płótna fabrycznego. W części górnej tkanina ułożona w zakładki i wszyta w pasek. Dół halki odszyty białą, fabryczną koronką o motywach geometrycznych. Zapięcie na guzik na boku. Wykonana przed I wojną światową. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 82 cm.

428. MWL/1251

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Jagieło, zakup, rok 1971.

Spódnica (tzw. lepegowa) uszyta z 3 płatów granatowej, cienkiej, fabrycznej tkaniny wełnianej zwanej *lepagiem*. W części górnej materiał przymarszczony i wszyty w pasek z czarnego perkalu w groszki. W części dolnej (od strony lewej) spódnica odszyta pasem takiego samego perkalu, jej krawędź wzmocniona przez naszytą taśmę – *szczołeczki*. Dodatkowo spódnice zdobi pas białej stebnówki i 2 poziome zakładki. Wykonana około 1914 roku. Szyte maszynowe. Dł. 81 cm.

429. MWL/1252

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Balbina Ostrowska, zakup, rok 1971.

Koszula męska o kroju z karczkiem z samodzielowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, zapinanym na 1 guzik. Rękawy proste, bez mankietów. Wykonana w okresie międzywojennym. Szyte maszynowe i ręczne. Dł. 79 cm, dł. rękawa 52 cm.

430. MWL/1253

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Weronika Głaz, zakup, rok 1971.

Zapaska z beżowej, bardzo cienkiej tkaniny wełnianej (tzw. lepagi). Uszyta z trzech klinów (środkowy najszerszy – 52 cm, zewnętrzne węższe, każdy po 12 cm). W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w oszewkę przechodzącą w troczki. Dolna krawędź zapaski odszyta przymarszczoną 20 cm falbaną o brzegu odszytym białą, bawełnianą, fabryczną koronką. Zapaskę zdobią ponadto w części nad falbaną pionowe zakładki. Wykonana po I wojnie światowej. Szyte maszynowe. Dł. 73 cm.

431. MWL/1254

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Weronika Głaz, zakup, rok 1971.

Chustka (średniówka) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu w kolorze biało-kremowym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury utworzonej z półkolistych motywów i kwiatów z listkami na gałązkach (biało-czerwone róże i drobne niebieskie kwiatki). Na każdym narożu chustki znajduje się niewielki motyw kwiatowy. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pola środkowego drobne bukietki kwiatowe.

Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi frędzlami w tym samym co ona kolorze. Zakupiona w 1914 roku. Wyrób fabryczny. 100 cm x 96 cm.

432. MWL/1351

Naklik, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Szyszka, zakup, rok 1971.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie ciemnobrązowym, prawie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na biało. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i marszczonych (od pasa w dół) plecach z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-czerwonym haftem na przodach, bokach i tyle. Zapinany na trzy skórzane guziki i pętelki. Wykonany w 1920 roku. Wyrób rzemieślniczy. Dł. 107 cm, dł. rękawa 45 cm.

433. MWL/1352

Naklik, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Szyszka, zakup, rok 1971.

Chustka z bawełnianej tkaniny w kolorze białym. Na całej powierzchni ozdobiona wytłaczanymi motywami roślinnymi. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi frędzlami w tym samym co ona kolorze. Zakupiona w 1920 roku. Wyrób fabryczny. 93 cm x 94 cm.

434. MWL/1353

Babice, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wawrzyniec Walik, zakup, rok 1971.

Płótnianka (parcianka, parcionka) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia płótnianki z samodzielowego płótna lnianego o splocie rzadkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodzielnie o splocie płóciennym. Wykonana w 1914 roku. Szyte ręczne. Dł. 121 cm, dł. rękawa 33,5 cm.

435. MWL/1363

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Galik, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, przez całą jej długość biegnie wiązka pasków w kolorach: białym, niebieskim, bordo i zielonym. Element stroju dziewczęcego i kobiecego. Zakupiona po 1914 roku. Wyrób fabryczny. Szer. 5 cm, dł. 214 cm.

436. MWL/1364

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Janina Powroźnik, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, na całej jej powierzchni, rozłożone regularnie pasowo motywy geometryczne. Po jednej stronie dominuje kolor czerwony, po drugiej kremowy. Zakupiona po 1914 roku. Element stroju dziewczęcego. Wyrób fabryczny. Szer. 5 cm, dł. 144 cm.

437. MWL/1365

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Paluch, zakup, rok 1971.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek, skośniak*) składające się z drewnianej, owalnej obręczy, na której rozpięto fragment chustki tybetowej (tło bordowe, a na nim niebieskie i amarantowe kwiatki). Tkanina okala drewnianą obręcz i tworzy denko *skośniaka*, a jej róg (*ogonek*) zwisa luźno poza brzegiem. W części przedniej nakrycie głowy ozdobiono szpilkami mającymi główki ze szklanych, srebrnych koralików. Wykonane około 1920 roku. Szycie ręczne. Obwód 46 cm.

438. MWL/1370

Naklik, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Socha, zakup, rok 1971.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Rękawy koszuli proste, wszyte w wąskie mankiety. Kołnierzyk, *przyramki* i mankiety ozdobione czerwonym haftem liczonym, pasowym o motywach wolutowych. Wykonana po 1918 roku. Szycie i haft ręczne. Dł. 99 cm.

439. MWL/1371

Naklik, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Socha, zakup, rok 1971.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Rękawy koszuli proste, wszyte w wąskie mankiety. Na kołnierzyku, *przyramkach* i mankietach zdobienia czerwonym

haftem liczonym, pasowym o motywach wolutowych. Wykonana po 1914 roku. Szycie i haft ręczne.

Dł. 97 cm, dł. rękawa 58,5 cm.

440. MWL/1372

Naklik, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Socha, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, przez całą jej długość biegnie wiązka pasków w kolorach: brązowym, żółtym, niebieskim, czarnym, różowym i zielonym. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona po 1914 roku. Wyrób fabryczny. Szer. 4,3cm, dł. 179 cm.

441. MWL/1373

Naklik, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Socha, zakup, rok 1971.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Rękawy koszuli proste, wszyte w wąskie mankiety, związywane wstążeczką. Na *przyramkach* ozdobiona czerwonym haftem liczonym, pasowym o motywach wolutowych. Wykonana po 1916 roku. Szycie i haft ręczne. Dł. 92 cm, dł. rękawa 53 cm.

442. MWL/1374

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Matuszak, zakup, rok 1971.

Chustka z wełnianej tkaniny w kolorze ciemnoczerwonym. Wzdłuż wszystkich boków pas białej bordiury ozdobiony drobnymi motywami różyczek i niebieskich kwiatków. Ponadto zdobią ją rozłożone na całej powierzchni pionowe paski, w tym samym kolorze co chustka, a na polu środkowym rozłożone są drobne bukieciki kwiatowe. Wszystkie boki chustki wykończone plecionym frędzlami. Zakup około 1918 roku. Wyrób fabryczny. 102 cm x 97 cm.

443. MWL/1375

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Matuszak, zakup, rok 1971.

Korale z koralu prawdziwego nawleczone na 7 sznurów, paciorki regularne, zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Największe paciorki pośrodku sznu-

ra, najmniejsze na końcach. Zakupione po roku 1914. Wyrób rzemieślniczy. Dł. najdłuższego sznura 37,5 cm.

444. MWL/1376

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Kaftan kobiecy (*parciana, półpaśnik*) o kroju poncho podłużnego (bez szwów na ramionach), z niewielkim dekoltem pod szyją. Część wierzchnia z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Zapinany na dwie duże haftki metalowe. Wykonany przed I wojną światową. Szyte ręczne.

Dł. 40,5 cm.

445. MWL/1377

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Buty kobiece (*ciżmy, trzewiki*) z czarnej skóry, sięgające do połowy łydki, na niewielkim obcasie, sznurowane. Górna krawędź cholewek ozdobiona czarną stebnówką. Zakupione po 1914 roku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. stopy 20 cm.

446. MWL/1378

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem haftu krzyżykowego, krawędź tegoż boku obdziergana. Dzierganie w kolorze czerwonym, haft (motywy gwiazdek) w kolorze czarnym. Wykonana około 1920 roku. Haft i szyte ręczne.

Dł. 61,5 cm, szer. 3,5 cm.

447. MWL/1379

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 2 cm haftu krzyżykowego, krawędź tegoż boku obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym (motywy geometryczne). Wykonana około 1918 roku. Haft i szyte ręczne.

Dł. 61 cm, szer. 3,4 cm.

448. MWL/1380

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 2 cm haftu (ściegi liczone) krawędź tegoż boku obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Wykonana około 1914 roku. Haft i szyte ręczne.

Dł. 60 cm, szer. 5 cm.

449. MWL/1381

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 1,5 cm haftu (ściegi liczone) krawędź tegoż boku obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Wykonana około 1918 roku. Haft i szyte ręczne.

Dł. 55,5 cm, szer. 3,5 cm.

450. MWL/1382

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 2 cm haftu (ściegi liczone) krawędź tegoż boku obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czerwonym. Wykonana około 1914 roku. Haft i szyte ręczne.

Dł. 60 cm, szer. 7 cm.

451. MWL/1383

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 1,5 cm haftu krzyżykowego, krawędź tegoż boku obdziergana. Dzierganie i haft w kolorze czarnym. Wykonana po 1918 roku. Haft i szyte ręczne.

Dł. 56,5 cm, szer. 3,7 cm.

452. MWL/1384

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku

szlakiem 1,5 cm haftu krzyżykowego, krawędź tegoż boku obdziergana. Dzierganie nitką czerwoną, haft w kolorze czerwono-czarnym. Wykonana około 1920 roku. Haft i szycie ręczne. Dł. 54 cm, szer. 2,3 cm.

453. MWL/1386

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Matuszak, zakup, rok 1971.

Korale (dmuchane) z zielonego szkła nawleczzone na 7 sznurów, paciorki regularne, zbliżonej wielkości. Zakupione około 1925 roku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. najdłuższego sznura 37,5 cm.

454. MWL/1387

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Fusiarz, zakup, rok 1971.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (czepek) składające się z 1 cm drewnianej obręczy, na której rozpięto wzorzysty atłas (tło zielone, a na nim czerwone kwiatki). Brzeg obręczy okolony *zatyczką* z bawełnianego płótna ozdobioną zielonym haftem krzyżykowym. Wykonane około 1914 roku. Szycie i haft ręczne.

Średnica 13,5 cm.

455. MWL/1388

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Fusiarz, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, przez całą jej długość biegnie wiązka pasków w kolorach: białym, czerwonym, zielonym i niebieskim. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona około 1920 roku. Wyrób fabryczny. Szer. 4,5 cm, dł. 220 cm.

456. MWL/1389

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze zielono-czarnym. Wykonana po 1914 roku. Haft i szycie ręczne.

Dł. 63 cm, szer. 3,5 cm.

457. MWL/1390

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Matuszak, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku

szlakiem 1,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze zielonym. Wykonana po 1914 roku. Haft i szycie ręczne.

Dł. 61 cm, szer. 3,5 cm.

458. MWL/1391

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Psiuk, zakup, rok 1971.

Korale z imitacji koralu prawdziwego tzw. laki, nawleczzone na 7 sznurów, paciorki regularne, zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Największe paciorki pośrodku sznura, najmniejsze na końcach. Zakup w 1920 roku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. sznurów od 40 cm do 27 cm.

459. MWL/1392

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Psiuk, zakup, rok 1971.

Kaftan kobiecy (*parcianka, półpaśnik*) o kroju poncho podłużnego (bez szwów na ramionach) z niewielkim dekoltem pod szyją. Część wierzchnia z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Zapinany na trzy duże haftki metalowe. Wykonany po 1914 roku. Szycie ręczne.

Dł. 46 cm.

460. MWL/1393

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Psiuk, zakup, rok 1971.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z fabrycznego płótna bawełnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasiemka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Rękawy koszuli proste, wszyte w wąskie mankiety, zapinane na guziczki. Na kołnierzyku, *przyramkach*, mankietach ozdobiona czerwonym haftem liczonym, pasowym. Wykonana po I wojnie światowej. Szycie i haft ręczne.

Dł. 67 cm, dł. rękawa 49 cm.

461. MWL/1394

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Psiuk, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, przez całą jej długość biegnie wiązka pasków. Tworzą ją motywy okrągłe i półokrągłe w kolorach: czerwonym, białym, fioletowym i zielonym. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona około 1910 roku. Wyrób fabryczny.

Szer. 3,5 cm, dł. 210 cm.

462. MWL/1395

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zdzisława Pycha, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, przez całą jej długość biegnie wiązka pasków. Tworzą ją trójkątne i podłużne motywy w kolorach: białym, czerwonym, niebieskim. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona około 1910 roku. Wyrób fabryczny. Szer. 4,7 cm, dł. 161 cm.

463. MWL/1396

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zdzisława Pycha, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, przez całą jej długość biegnie wiązka pasków. Tworzą ją trójkątne i podłużne motywy w kolorach: białym, czerwonym, niebieskim. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona około 1914 roku. Wyrób fabryczny. Szer. 4,7 cm, dł. 159 cm.

464. MWL/1397

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Antonina Tutka, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, przez całą jej długość biegnie wiązka pasków. Tworzą ją motywy geometryczne w kolorach: czerwonym, niebieskim i zielonym. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona około 1914 roku. Wyrób fabryczny. Szer. 4,5 cm, dł. 223 cm.

465. MWL/1398

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Antonina Tutka, zakup, rok 1971.

Krajka bawełniano-wełniana, dwustronna, przez całą jej długość biegnie wiązka pasków. Tworzą ją motywy geometryczne w kolorach czerwonym i białym. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona około 1914 roku. Wyrób fabryczny. Szer. 4,5 cm, dł. 310 cm.

466. MWL/1399

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Antonina Tutka, zakup, rok 1971.

Krajka z samodzielnego, folowanego sukna w kolorze niebiesko-czarnym. Element stroju dziewczęcego. Zakupiona około 1914 roku. Wyrób fabryczny. Szer. 3,5 cm, dł. 185 cm.

467. MWL/1400

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Magdalena Sarzyńska, zakup, rok 1971.

Medalion ze srebrnej monety rosyjskiej (rubla). W części górnej przynitowano do niej 2 ozdobne, spiralne elementy i uszko do zawieszania medalionu. Na awersie napis 1½ rubla 10 złotych 1835, na rewersie orzeł dwugłowy. Wykonany pod koniec XIX wieku. Noszony jako zawieszka do koralu. Wyrób rzemieślniczy. Średnica 4 cm.

468. MWL/1402

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Kowol, zakup, rok 1971.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasienka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Rękawy koszuli proste, wszyte w wąskie mankiety, zapinane na guziczki. Na kołnierzyku i mankietach ozdobiona czerwono-czarnym haftem krzyżykowym o układzie pasowym. Wykonana po I wojnie światowej. Szyte i haft ręczne. Dł. 86 cm, dł. rękawa 59 cm.

469. MWL/1403

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Kowol, zakup, rok 1971.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, w jego dolnej części dwie dziurki, przewlekana przez nie tasienka lub wstążeczka służyły do jego związywania. Rękawy koszuli proste, wszyte w wąskie mankiety zapinane na guziczki. Na kołnierzyku i mankietach ozdobiona czerwono-czarnym haftem krzyżykowym o układzie pasowym. Wykonana po I wojnie światowej. Szyte i haft ręczne. Dł. 88 cm, dł. rękawa 56 cm.

470. MWL/1404

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Ewa Głowa, zakup, rok 1971.

Korale z koralu prawdziwego nawleczone na 5 sznurów, paciorki regularne, zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Największe paciorki pośrodku sznura, najmniejsze na końcach. Zakup w 1914 roku. Wyrób rzemieślniczy. Dł. sznurów od 48 cm do 37 cm.

471. MWL/1405

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Weronika Głaz, zakup, rok 1971.

Chustka na ramiona (*średniówka*) z wełnianej tkaniny tzw. tybetu, bordiura bardzo szeroka w kolorze czerwonym. Na jasnym tle wielobarwne motywy kwiatowe. Pole środkowe ozdobione drobnymi motywami kwiatowymi. Wszystkie boki chustki wykończone plecionymi frędzlami w tym samym co ona kolorze. Zakupiona przed I wojną światową. Wyrób fabryczny.

175 cm x 170 cm.

472. MWL/1406

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Weronika Głaz, zakup, rok 1971.

Chustka z jedwabnej tkaniny w kolorze żółto-żółtym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury z ułożonych rytmicznie matowych (w stosunku do tła) motywów. Róg chustki zdobi wielobarwny, broszowany motyw (dwa kwiatki w otoczeniu pączków i listków. Ponadto na polu środkowym chustki ułożone rytmicznie małe bukieciki kwiatowe broszowane i matowe. Wszystkie boki wykończone pasmanterią z frędzlami. Zakupiona przed I wojną światową. Wyrób fabryczny.

80 cm x 80 cm.

473. MWL/1407

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Rozalia Małek, zakup, rok 1971.

Płachta (*zawicie, nakrywka, nakrywka, rańtuch*) z dwóch płatów (szew pośrodku) samodzielnego płótna lnianego o splocie rzadkowym. Szycie ręczne.

Szer. 147 cm, dł. 217 cm.

474. MWL/1452

Korytków Duży, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Bednarz, zakup, rok 1971.

Korale z imitacji koralu prawdziwego tzw. laki, nawleczone na 5 sznurów, paciorki regularne, zbliżonej wielkości, walcowate, ale o zaokrąglonych brzegach. Największe pośrodku sznura, najmniejsze na końcach. Zakup po 1914 roku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. sznurów od 40 cm do 31 cm.

475. MWL/1453

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Mazurek, zakup, rok 1971.

Płótnianka (*parcianka, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzy-

kiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia płótnianki z samodziałowego płótna lnianego o splocie rzadkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Wykonana po I wojnie światowej. Szycie ręczne.

Dł. 118 cm, dł. rękawa 33 cm.

476. MWL/1454

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Mazurek, zakup, rok 1971.

Spódnica (*fartuch*) z 4 kawałków (3 o szerokości 85 cm, jeden 42 cm) lnianego samodziału tkanego splotem płóciennym. W części górnej spódnicy tkanina (na tyle i bokach) ułożona w głębokie, przeszyte zakładki i wszyta w pasek (szer. 5 cm) przechodzący w troczki z tej samej tkaniny co reszta spódnicy. Na przedzie rozcięcie umożliwiające zakładanie spódnicy. Wykonana po 1918 roku. Szycie ręczne.

Dł. 94 cm, szer. 297 cm.

477. MWL/1455

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Lonka Szabat, zakup, rok 1971.

Chodaki wykonane z wołowej skóry. Na każdy *chodak* przeznaczano jej prostokątny kawałek, modelowane były do kształtu stopy, zszywane rzemieniem. Wykonane po 1914 roku. Wyrób ręczny.

Dł. stopy 26 cm.

478. MWL/1458

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wawrzyniec Dziura, zakup, rok 1971.

Szuba kobieca uszyta z cienkiego, fabrycznego sukna w kolorze szafirowym, podbita białym futrem. Dwudzielny kołnierz, wywijane mankiety, obszycia kieszeni odszyte białym futrem. Przody i rękawy proste, krojone z jednego kawałka tkaniny, plecy o kroju słupowym (dwa kliny boczne doszyte do tzw. słupa). Dopasowana w talii, suto fałdowana na plecach, zapinana na haftki. Wykonana po 1918 roku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 110 cm.

479. MWL/1461

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wawrzyniec Dziura, zakup, rok 1971.

Chodaki wykonane z wołowej skóry. Na każdy *chodak* przeznaczano jej prostokątny kawałek, modelowane były do kształtu stopy, zszywane

rzemieniem. Wykonane po 1914 roku. Wyrób ręczny.
Dł. stopy 29 cm.

480. MWL/1464

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wawrzyniec Dziura, zakup, rok 1971.

Chodaki wykonane z wołowej skóry. Na każdy *chodak* przeznaczano jej prostokątny kawałek, modelowane były do kształtu stopy, zszywane rzemieniem. Wyrób ręczny.

Dł. stopy 27 cm.

481. MWL/1466

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Andrzej Tryka, zakup, rok 1971.

Kapelusz słomiany wykonany z warkoczy plecionych ze słomy żytniej. Warkocze (*krajki*) o ząbkowanych krawędziach ułożone spiralnie i zszyte nićmi lnianymi. Główka kapelusza płaska, rondo małe, lekko podwinięte. Wykonany około 1930 roku przez Andrzeja Trykę. Wyrób ręczny.

Średnica kapelusza 33 cm, wys. główki 8 cm.

482. MWL/1868/1

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.

Dł. 61 cm, szer. 8 cm.

483. MWL/1868/2

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 2 cm haftu (ściegi liczone, w tym haft krzyżowy). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.

Dł. 57 cm, szer. 4,5 cm.

484. MWL/1868/3

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft

w kolorze czarnym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.

Dł. 68 cm, szer. 8,5 cm.

485. MWL/1868/4

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czarnym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.

Dł. 69 cm, szer. 4 cm.

486. MWL/1868/5

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.

Dł. 69 cm, szer. 6,5 cm.

487. MWL/1868/6

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.

Dł. 78 cm, szer. 8 cm.

488. MWL/1868/7

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.

Dł. 77 cm, szer. 8,5 cm.

489. MWL/1868/8

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku

szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.
Dł. 79 cm, szer. 7,5 cm.

490. MWL/1868/9

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.
Dł. 68 cm, szer. 8 cm.

491. MWL/1868/10

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone, w tym także krzyżkowy). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.
Dł. 67 cm, szer. 5,5 cm.

492. MWL/1868/11

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.
Dł. 66 cm, szer. 6,5 cm.

493. MWL/1868/12

Lipiny Dolne, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zygmunt Janusz, zakup, rok 1971.

Zatyczka (*półpółka, szlak*) wykonana z białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Ozdobiona wzdłuż części jednego szerszego boku szlakiem 3,5 cm haftu (ściegi liczone). Haft w kolorze czerwonym. Wykonana przed 1914 rokiem. Haft i szycie ręczne.
Dł. 62 cm, szer. 3,5 cm.

494. MWL/2475

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1972.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z samodzielnego płótna lnianego o splocie rządkowym,

szerokość tkaniny równa jego szerokości. Dwa węższe boki i środkowa część jednego z boków dłuższych (na odcinku 82 cm) obdziergane czerwoną nitką i ozdobione wąskim paskiem czerwono haftu wykonanego ściegami liczonymi. Wykonany przez Julię Małek w 1972 roku. Szycie i haft ręczny.
Szer. 72 cm, dł. 240 cm.

495. MWL/2476

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1972.

Zawicie (*nakrywka, rańtuch*) z samodzielnego płótna lnianego o splocie rządkowym, szerokość tkaniny równa jego szerokości. Dwa węższe boki i środkowa część jednego z boków dłuższych (na odcinku 78 cm) obdziergane czerwoną nitką i ozdobione wąskim paskiem czerwono haftu wykonanego ściegami liczonymi. Wykonany przez Julię Małek w 1972 roku. Szycie i haft ręczny.
Szer. 72 cm, dł. 240 cm.

496. MWL/2477

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1972.

Zapaska z dwóch kawałków lnianego płótna fabrycznego (każdy o szerokości 80 cm), w części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. Zapaskę zdobią szlaki czerwonego haftu liczonego: jeden pionowy przechodzi przez środek i maskuje szew, dwa poziome usytuowane są wzdłuż dolnej krawędzi, która obdziergana jest czerwoną nitką. Wykonana przez Julię Małek w 1972 roku. Szycie i haft ręczne.
Dł. 69 cm, szer. 159 cm.

497. MWL/2478

Ciosmy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Małek, zakup, rok 1972.

Zapaska z dwóch kawałków lnianego płótna fabrycznego, w części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski pasek przechodzący w troczki. Zapaskę zdobią szlaki czerwonego haftu liczonego: jeden pionowy przechodzi przez środek i maskuje szew, dwa poziome usytuowane są wzdłuż dolnej krawędzi, która obdziergana jest czerwoną nitką. Wykonana przez Julię Małek w 1972 roku. Szycie i haft ręczne.
Dł. 69 cm, szer. 159 cm.

498. MWL/2909

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Lewkowicz, zakup, rok 1973.
Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny w kolorze białym. Wzdłuż wszystkich boków pas szerokiej bordiury ozdobiony drobnymi motywami różyczek i kwiatków. Ponadto na polu środkowym zdobią ją rozłożone regularnie drobne bukietki różane. Wszystkie boki chustki wykończone plecionym frędzlami. Zakup około 1925 roku. Wyrób fabryczny.
 112 cm x 108 cm.

499. MWL/2910

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Lewkowicz, zakup, rok 1973.
Korale z koralu prawdziwego nawleczone na 3 sznury, paciorki regularne, zbliżonej wielkości, walcowate, ale o lekko zaokrąglonych brzegach. Największe pośrodku sznura, najmniejsze na końcach. Wyrób rzemieślniczy.
 Dł. sznurów od 27 cm do 20 cm.

500. MWL/2911

Bidaczów Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Lewkowicz, zakup, rok 1973.
Bursztyny naturalne nawleczone na 3 sznury, paciorki regularne kuliste, szlif brylantowy. Największe paciorki pośrodku sznura, najmniejsze na końcach. Wyrób rzemieślniczy.
 Dł. sznurów od 50 cm do 42 cm.

501. MWL/3064

Żary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Wilkos, zakup, rok 1974.
Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego sukna samodziałowego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na przodach szamerunkiem z granatowego sznurka i naszytami z sukna w tym samym kolorze umieszczonymi na klapkach kieszeni tzw. kłapciach i mankietach rękawów. Wyrób rzemieślniczy.
 Dł. 116 cm, dł. rękawa 48 cm.

502. MWL/3065

Żary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Wilkos, zakup, rok 1974.
Płótnianka (*parciana, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzy-

kiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia płótnianki z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Szycie ręczne.
 Dł. 112 cm, dł. rękawa 43 cm.

503. MWL/6977

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Karolina Pyda, zakup, rok 1981.
Koszula kobieca o kroju poncho podłużnego z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona niewielkim dekoltem, zapięcie na 2 guziki. Rękawy proste, krótkie, bez mankietów. Wykonana w latach 20. XX w. przez Karolinę Pydę. Szycie maszynowe i ręczne.
 Dł. 88 cm, dł. rękawa 16 cm.

504. MWL/6978

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Karolina Pyda, zakup, rok 1981.
Koszula kobieca (robocza lub noszona jako spodnia) o kroju poncho podłużnego z lnianego samodziału o splocie płóciennym. Bez kołnierzyka, przy szyi wykończona oszewką, zapinana na 2 guziczki. O prostych, sięgających do łokcia rękawach bez mankietów. Wykonana w latach 20. XX w. Szycie maszynowe i ręczne.
 Dł. 75,5 cm, dł. rękawa 35,5 cm.

505. MWL/8329

Korytków Duży, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Malec, zakup, rok 1981.
Koszula męska o kroju z karczkiem z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, zapinanym na 2 guziki. Rękawy proste, bez mankietów. Wykonana w latach 30. XX w. Szycie maszynowe i ręczne.
 Dł. 97 cm, dł. rękawa 56 cm.

506. MWL/8330

Korytków Duży, biłgorajski, ostatni właściciel Wojciech Malec, zakup, rok 1981.
Koszula męska o kroju z karczkiem z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona wykładanym kołnierzykiem, zapinanym na 2 guziki. Rękawy proste, bez mankietów. Wykonana w latach 30. XX w. Szycie maszynowe i ręczne.
 Dł. 98 cm, dł. rękawa 65 cm.

507. MWL/8334

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Karolina Pyda, zakup, rok 1981.

Koszula kobieca o kroju poncho podłużnego z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona niewielkim dekoltem, zapinana na 2 guziki. Rękawy proste, bez mankietów. Wykonana w latach 20. XX w. przez Karolinę Pydę. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 78 cm, dł. rękawa 38 cm.

508. MWL/8335

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Karolina Pyda, zakup, rok 1981.

Koszula męska o kroju poncho podłużnego z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona niewielkim dekoltem, zapinana na 2 guziki. Rękawy proste, bez mankietów. Wykonana w latach 20. XX w. przez Karolinę Pydę. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 82 cm, dł. rękawa 31 cm.

509. MWL/8336

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Karolina Pyda, zakup, rok 1981.

Koszula spodnia o kroju kimonowym z krótkimi rękawkami z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi dekolt karo obszyty fabrycznym płótnem bawełnianym. Na przedzie, poniżej dekoltu wyhaftowana białą nitką literka H. Wykonana w latach 20. XX w. przez Karolinę Pydę. Szycie maszynowe.

Dł. 80 cm.

510. MWL/8541

Bidaczów Stary, biłgorajski, ostatni właściciel Roman Sokal, zakup, rok 1982.

Płótnianka (*parcianka, parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia płótnianki z samodziałowego płótna lnianego o splocie rządowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodziału o splocie płóciennym. Zapinana na 2 mosiężne haftki. Wykonana w 1914 roku. Szycie ręczne.

Dł. 111 cm, dł. rękawa 50 cm.

511. MWL/19004

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Władysław Małek, zakup, rok 1993.

Koszula męska o kroju z karczkiem z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona kołnierzykiem, zapinana na 4 guziki. Rękawy proste, bez mankietów. Wykonana w latach 50. XX w. przez Karolinę Dzikuch. Szycie maszynowe i ręczne. Dł. 83 cm, dł. rękawa 57 cm.

512. MWL/19010

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zdzisław Głaz, zakup, rok 1993.

Chustka na ramiona z grubej kraciastej tkaniny wełnianej, dwustronna, ciemnobrązowa. Na całej powierzchni regularna ciemnobrązowa i szarobiała krata. Wszystkie jej boki wykończone skręcanymi, 7 cm frędzlami. Zakupiona około 1926 roku. Wyrób fabryczny.

170 cm x 195 cm (z frędzlami).

513. MWL/19045

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Władysław Małek, zakup, rok 1993.

Koszula męska o kroju poncho podłużnego z samodziałowego płótna lnianego o splocie płóciennym. Przy szyi wykończona niewielkim dekoltem, zapinana na 3 guziki. Rękawy proste, bez mankietów. Wykonana w latach 50. XX w. przez Agnieszkę Małek. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 97 cm, dł. rękawa 47 cm.

514. MWL/19047

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Władysław Małek, zakup, rok 1993.

Spodnie (*portki*) z samodziałowego grubego, niebielonego płótna lnianego, tkanego splocem płóciennym. Każda nogawka krojona z jednego płata samodziału, na ich tyle w części górnej wszyty jest trójkątny klin, wyrównujący wysokość spodni. W części górnej tkanina podwinięta, w powstały dzięki temu tunelik wciągany był sznureczek, który ściągany dopasowywał spodnie do obwodu talii. Rozporek na lewym boku. Wykonane w latach 50. XX w. przez Agnieszkę Małek. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 103 cm, szer. nogawki 28 cm.

515. MWL/21392

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Leonarda Jagieło, zakup, rok 1994.

Chustka z cienkiej wełnianej tkaniny w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury ozdobiony drobnymi motywami

różyczek i kwiatków. Ponadto na wszystkich narożach niewielkie bukietki kwiatowe. Bez frędzli, dwa boki wykończone fabrycznie, dwa podszyte. Zakup około 1920 roku. Wyrób fabryczny.

77 cm x 70 cm.

516. MWL/21393

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Leonarda Jagieło, zakup, rok 1994.

Chustka z cienkiej wełnianej tkaniny w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków pas bordiury ozdobiony drobnymi motywami różyczek i kwiatków. Ponadto na wszystkich narożach niewielkie bukietki kwiatowe. Bez frędzli, dwa boki wykończone fabrycznie, dwa

podszyte. Zakup około 1920 roku. Wyrób fabryczny.

77 cm x 70 cm.

517. MWL/21394

Bukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Leonarda Jagieło, zakup, rok 1994.

Chustka z cienkiej wełnianej tkaniny w kolorze kremowym. Wzdłuż wszystkich boków pas gładkiej bordiury. Na całej, pozostałej powierzchni rozłożone regularnie niewielkie bukietki kwiatowe, dominuje w nich kwiat róży. Bez frędzli, dwa boki wykończone fabrycznie, dwa podszyte. Zakup około 1920 roku. Wyrób fabryczny.

77 cm x 67 cm.

Muzeum Zamojskie w Zamościu

518. MZ/177/E

Frampol, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Makowska, dar, brak daty pozyskania.

Zapaska z jednego kawałka lnianej tkaniny samodziałowej, w części górnej ułożona w drobne zakładki i wszyta w wąski (1 cm) pasek przechodzący w troczki. Ozdobiona trzema szlakami czerwonego haftu liczonego (jeden pionowy przechodzący przez jej środek i dwa poziome, usytuowane wzdłuż dolnej krawędzi). Szycie i haft ręczne.

Dł. 87 cm, szer. 54 cm.

519. MZ/181/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup, rok 1937.

Spódnica (*fartuch*) z 4 kawałków (każdy o szerokości 65 cm) lnianej tkaniny samodziałowej w części tkanej splotem płóciennym, w części rządkowym. W części dolnej spódnica ozdobiona na odcinku 27 cm szlakiem tkanym splotem rządkowym (różnorakie paski w kolorze czerwonym, czarnym i czerwono-czarnym). Pozostała część utkana splotem płóciennym. W części górnej spódnicy tkanina (na tyle i bokach) ułożona w głębokie, przesyte zakładki i wszyta w pasek (przechodzący w troczki). Przód gładki. Dół spódnicy (od strony wewnętrznej) wzmocniony podszyciem z 5 cm pasa samodziału o splotie płóciennym i odszyty zieloną tasiemką, tzw. szczoteczką.

Wykonana na przełomie XIX/XX wieku. Szycie ręczne.

Dł. 98 cm, szer. 260 cm.

520. MZ/182/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup, rok 1952.

Spódnica (*malowanka*) z 4 kawałków (każdy o szerokości ok. 80 cm) z lnianej tkaniny samodziałowej, na której deską drukarską odbito motyw w kolorze czarnym (tzw. łapki). W części górnej tkanina (na tyle i bokach spódnicy, przód gładki) ułożona w głębokie, przesyte zakładki i wszyta w pasek (przechodzący w troczki) z lnianej tkaniny. Druk wykonany około 1920 roku w Tarnogrodzie przez Żyda zajmującego się drukowaniem tkanin. Szycie ręczne.

Dł. 80 cm, szer. 380 cm.

521. MZ/183/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, brak danych co do daty zakupu oraz ostatniego właściciela, zakup, rok 1952.

Spódnica z wiśniowej tkaniny atłasowej w kratę, na której dodatkowo widnieje wzór kwiatowy. Uszyta z 5 kawałków (każdy o szerokości ok 76 cm) z tym, że część na przedzie (zawsze przysłonięta zapaską) sztukowana białym płótnem samodziałowym. W części górnej tkanina (na tyle i bokach spódnicy, przód gładki)

ułożona w głębokie zakładki i wszyta w pasek. Dół spódnicy odszyty zieloną tasiemką, tzw. szczoteczką. Wykonana w roku 1904. Szycie ręczne.
Dł. 91 cm, szer. 380 cm.

522. MZ/184/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup, rok 1950.

Zapaska z bawełnianego, fabrycznego, cienkiego płótna, tło tkaniny białe, prawie niewidoczne, przysłonięte dużymi motywami (kwiaty z gałązkami i listkami w dwóch odcieniach czerwieni). Uszyta z dwóch kawałków tkaniny (każdy po 79 cm) i wszyta w oszewkę (przechodzącą w troczki) z bawełnianej tasiemki. Dolna krawędź zapaski odszyta 1 cm koronką (bawełnianą, fabryczną, w kolorze kremowym o brzegu wykończonym zieloną nitką). Noszona po 1904 roku, uszyła ją Marianna Stasiewicz z domu Gierula. Szycie ręczne.

Dł. 85 cm, szer. 159 cm.

523. MZ/185/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup, rok 1950.

Zapaska z intensywnie różowej (tzw. chłopski lub meksykański róż) cienkiej wełnianej tkaniny tybetowej. Uszyta z jednego kawałka tkaniny, w części górnej ułożonej w drobne zakładki i wszytej w oszewkę z tego samego materiału. Oszewka przedłużona (tworząc troczki do wiązania) poprzez doszycie białej tasiemki bawełnianej. Dolna krawędź zapaski odszyta 3 cm pasem bawełnianej, fabrycznej koronki w kolorze kremowym. Dodatkowe zdobienie to (licząc od dolnej krawędzi): na wysokości 24 cm pas takiej koronki jak przy krawędzi dolnej oraz na wysokości 41,5 cm 2 zakładki. Noszona po 1904 roku. Uszyła ją Marianna Stasiewicz z domu Gierula. Szycie ręczne.

Dł. 81,5 cm, szer. 158 cm.

524. MZ/188/E

Majdan Stary, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w Zamościu, zakup, rok 1937.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego sukna samodzielnego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na

przodach szamerunkiem z granatowego sznurka i naszyciami z sukna w tym samym kolorze umieszczonymi na klapkach kieszeni i mankietach rękawów. Wyrób rzemieślniczy.
Dł. 115 cm.

525. MZ/189/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Zofia Siembida, zakup, rok 1950.

Sukmana o kroju poncho podłużnego, w pasie lekko dopasowana, dołem rozkloszowana, o prostych rękawach, przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką, do linii pasa zapinana na haftki. Szyta z ciemnobrązowego, folowanego sukna samodzielnego sporządzanego z wełny owiec o ciemnym runie. Zdobiona na przodach szamerunkiem z granatowego sznurka i naszyciami z sukna w tym samym kolorze umieszczonymi na klapkach kieszeni i mankietach rękawów. Uszyta w 1896 roku przez Fedka Hanasa. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 112 cm.

526. MZ/194/E

Sól, pow. biłgorajski, brak informacji o ostatnim właścicielu, zakup, brak daty zakupu.

Kożuch szyty ze skór baranich o włosie czarnym (widocznym na kołnierzu, w dolnej części rękawów, wzdłuż obu przodów i dolnej krawędzi kożucha), wyprawionych (po stronie wierzchniej) na białą. Odcinany w pasie, o prostych przodach oraz rękawach i suto marszczonych plecach z dużym wykładanym kołnierzem. Zdobiony zielono-bordowym haftem na przodach, bokach i tyle. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 110 cm, szer. 228 cm.

527. MZ/204/E

pow. biłgorajski, ostatni właściciel Anna Chwiejdzianka, zakup, rok 1937.

Chusta naramienna z wełnianej tkaniny tybetowej w kolorze kremowym, w matowe pionowe pasy. Wzdłuż wszystkich boków szeroki, mocno rozbudowany pas bordiury (z bukietami kwiatowymi na narożach), w którym dominuje ostry kolor różowy. W bordiurze naturalistyczne motywy kwiatowe (przeważają róże) oraz ułożone falistymi liniami kuliste motywy. W polu środkowym rozłożone regularnie drobne bukietki kwiatowe. Brzegi chusty wykończone plecionymi, wełnianymi frędzlami w kolorze kremowym. Wyrób fabryczny.

Dł. 147 x 147 cm (bez frędzli).

528. MZ/207/E

Bukowina, pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania, ostatniego właściciela, rok 1944.

Szkaplerz uszyty został z podwójnie złożonego białego batystu w drobne czerwone kwiatki, stronę wierzchnią stanowi prostokątny kawałek czarnego sukna, którego całą powierzchnię pokrywa haft o motywach roślinnych. Noszony na szyi na zawieszce z szaro-niebieskiej tkaniny. Wyrób ręczny.

Szkaplerz dł. 8 cm, szer. 7 cm.

Zawieszka dł. 60 cm, szer. 2 cm.

529. MZ/208/E

pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela, rok 1944.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi llnymi. Główka kapelusza płaska, rondo małe, lekko podwinięte. Wyrób ręczny.

Średnica kapelusza 33 cm, wys. główki 8 cm.

530. MZ/209/E

Bukowina, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1944.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi llnymi. Główka kapelusza lekko wypukła, rondo małe, lekko podwinięte. Wyrób ręczny.

Średnica kapelusza 34 cm, wys. główki 7 cm.

531. MZ/210/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania i ostatniego właściciela oraz daty zakupu.

Czapka (*gamerka*, *huczma*) z brązowego, folowanego sukna. Tworzy ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równała się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennego trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po zszyciu tworzą kwadratowe denko czapki, a pozostały złączony z nimi prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinieciu stanowi jej otok. Górną część otoku zdobia naszyta z niebieskiego sznureczka i 4 niebieskie pompony, którym czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. *na cztery powiaty*. Uszyta ręcznie w 1896 roku w Soli przez Fedka Hanasa. Wyrób rzemieślniczy.

Wys. 9 cm, obwód 60 cm.

532. MZ/213/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, brak danych co do sposobu pozyskania, ostatniego właściciela oraz daty zakupu.

Pas ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 2 sprzączki, z kieszenią przykrytą półokrągłą klapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach geometrycznych, ponadto górna krawędź pasa garnirowana metalowymi nitami. Wykonany w 1897 roku. Wyrób rzemieślniczy. Dł. 98 cm, szer. 7 cm.

533. MZ/215/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1937.

Pas ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Zapinany na 3 sprzączki, z kieszenią przykrytą półokrągłą klapką. Na całej powierzchni zdobiony ornamentem stempelkowym o motywach geometrycznych, ponadto górna krawędź pasa garnirowana metalowymi nitami. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 92 cm, szer. 10 cm.

534. MZ/217/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1937.

Torba (*kalita*) ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Ma kształt podkowy (odwróconej zaokrągloną stroną ku dołowi), z wierzchu worek torby przysłania lekko wypukła kłapa. Zamocowana na długim rzemiennym pasku. Wykonana w 1882 roku przez Jana Paczosa. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 25 cm, szer. 27 cm.

535. MZ/220/E

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu pozyskania, rok 1938.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*oberek*, *skośniak*) składające się z drewnianej, okrągłej obręczy, na której upięto fragment chustki tybetowej z frędzlami (tło czerwone, a na nim wielokolorowe motywy kwiatowe i roślinne). Szyte ręczne.

Średnica 15 cm.

536. MZ/236/E

Płusy, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Pietrzakowa, dar, brak daty pozyskania.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*hamelka, oberek*) składające się z obręczy obciągniętej fragmentem tkaniny jedwabnej (tło czerwone, a na nim utrzymany w tej samej tonacji motyw róży z pączkami) i okolonej *zatycką* (pas płótna bawełnianego ozdobiony czerwono-czarnym haftem krzyżkowym o zgeometryzowanych motywach roślinnych). Szycie ręczne. Średnica 14 cm.

537. MZ/245/E

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Pietrzak, dar, brak daty pozyskania.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*hamelka, oberek*) składające się z obręczy obciągniętej białym płótnem i okolonej pasem jedwabnej taśmy, do której w części tylnej *hamelki* doszyto rząd szklanych (dmuchanych) koralików. Pod nimi na podkładzie z białego płótna przymocowano 18 cm wstążki, taśmy i pasy koronki. Po środku (stanowi oś symetrii) wзорzysta taśma, dalej rytmicznie po obu jej stronach wstążka zielona, potem cielistą, różową, żółtą, niebieską i na koniec koronka bawełniana. Szycie ręczne. Średnica 12 cm.

538. MZ/246/E

Łukowa, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Tasiewicz, dar, rok 1939.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*hamelka, humelka*) jego podstawę stanowi obręcz z łubu lipowego. Na niej rozciągnięty atlas w kolorze biskupim w motywy kwiatowe, wśród których dominuje róża, tkanina ta tworzy denko. Zewnętrzny bok *hamelki* przysłonięty 1,5 cm *zatycką* z płótna bawełnianego pokrytą na całej prawie powierzchni czerwonym haftem. Szycie i haft ręczne. Średnica 15 cm.

539. MZ/248/E

Gózd Lipiński, pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu oraz daty pozyskania.

Nakrycie głowy kobiety zamężnej (*hamelka, oberek*) składające się z obręczy obciągniętej białą tkaniną bawełnianą o delikatnym wzorze i okolonej pasem jedwabnej taśmy, do której w części tylnej *hamelki* doszyto dwa rzędy szklanych (dmuchanych) koralików. Pod nimi na podkładzie z białego płótna przymocowano 20 cm wstążki i pasy koronki. Pośrodku (stanowi oś symetrii) czerwona wstążka, dalej ryt-

micznie po obu jej stronach po 4 wstążki i koronka bawełniana. Szycie ręczne. Średnica 12 cm.

540. MZ/265/E

Huta Krzeszowska, pow. niżański, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu oraz daty pozyskania.

Stroik głowy składający się z obręczy obciągniętej (krawędzie i denko) białą tkaniną bawełnianą. Do tak przysłoniętej obręczy, wzdłuż całego jej obwodu przymocowano kwiatki z krepiny, wstążki i metalowych nitek (w części przedniej elementy kwiatowe większe). Na denku zamocowano bukiet kwiatowy z kolorowych papierków, krepiny, kawałków słomek, woskowanego papieru, metalowych taśm, srebrnego szychu i wstążek. Całość ozdób w tonacji pastelowej. Do obręczy (od wewnątrz i w części tylnej) przymocowano kawałek białego bawełnianego płótna opadającego na ramiona i plecy. Całość wykonana ręcznie. Średnica 12 cm.

541. MZ/419/E

pow. biłgorajski, brak danych co do ostatniego właściciela i sposobu oraz daty pozyskania.

Chodaki dziecięce wykonane z wołowej skóry. Na każdy *chodak* przeznaczano jej prostokątny kawałek, modelowane były do kształtu stopy, zszywane rzemieniem. Wyrób ręczny. Dł. stopy 21 cm.

542. MZ/985/E

Tarnogóra, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Janina Telko, dar, rok 1964.

Kapelusz słomiany z warkoczy uplecionych ze słomy żytniej. Warkocze zszyte nićmi llnianymi. Główka kapelusza lekko wypukła, rondo małe, lekko podwinięte. Wyrób ręczny. Średnica kapelusza 32 cm, szer. runda 17 cm.

543. MZ/1040/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Brochol, zakup, rok 1964.

Spódnica z 4 płatów (każdy o szerokości ok. 64 cm) bawełnianego, fabrycznego, cienkiego płótna. Tło tkaniny białe w rozłożone regularnie czarne kropki. W części górnej materiał ułożony w głębokie zakładki, wszyty szeroki pasek z białego, bawełnianego płótna, do którego doszyto cienkie troczki z białej tkaniny w niebieską kratkę. Dół spódnicy (od strony wewnętrznej) odszyty 11 cm pasem płótna

w biało-szare paski, a dolna krawędź czarną tasiemką, tzw. szczoteczką. Szycie maszynowe i ręczne.

Dł. 78 cm, szer. 256 cm.

544. MZ/1041/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Aniela Brochol, zakup, rok 1964.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego. Przy szyi wykończona kołnierzykiem – stójką. Jej dwucentymetrowe mankiety wykonane są z lepszego gatunkowo samodzielnego. Ozdobiona na prawym przedzie białym haftem liczonym, a na mankietach czerwono-czarnym krzyżkowym. Noszona ok. 1930 roku. Szycie i haft ręczne.

Dł. 72 cm, dł. rękawa 52 cm.

545. MZ/1042/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Józef Brochiak, zakup, rok 1964.

Kożuch z wyprawianych na białą (w części licowej) skór baranich. Odcinany w pasie, część górna prosta, dół szeroki, na plecach marszczony, rękawy proste. Duży wykładany kołnierz i mankiety z czarnych skór, runem do wierzchu. Ozdobiony na przodach, plecach i bokach aplikacja z cienkiej safianowej skóry i haftem nićmi w kolorze czerwonym i zielonym. Noszony około 1930 roku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. 101 cm, dł. rękawa 42 cm + 7,5 cm mankiety.

546. MZ/1045/E

Smółsko Duże, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Kapka, zakup, rok 1964.

Korale z koralu naturalnego w kolorze czerwonym. Naszyjnik składa się z 3 sznurków, paciorki walcowate, zróżnicowanej wielkości (największe po środku sznurów). Wyrób rzemieślniczy.

Dł. najdłuższego sznura 35 cm.

547. MZ/1046/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Galan, zakup, rok 1964.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego, z wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona na *przyramkach*, mankietach i brzegach kołnierzyka czerwono-czarnymi haftami krzyżkowym o układzie pasowym. Szycie ręczne.

Dł. koszuli 79 cm, dł. rękawa 70 cm.

548. MZ/1047/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Galan, zakup, rok 1964.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym z płótna bawełnianego, z wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona czerwono-czarnym haftem. Na *przyramkach*, 3,5 cm mankietach i kołnierzyku haftem liczonym o układzie pasowym, wzdłuż lewej strony rozcięcia krzyżkowym o zgeometryzowanych motywach roślinnych. Szycie i haft ręczne.

Dł. 54 cm, dł. rękawa 84 cm.

549. MZ/1048/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Galan, zakup, rok 1964.

Spódnica z 4 płatów (2 o szerokości ok. 79 cm, trzeci ok. 55 cm, czwarty ok. 21 cm) bawełnianej tkaniny obrusowej, tzw. adamaszku. Tło i wzór (motywy roślinne) białe. W części górnej materiał ułożony w głębokie zakładki, wszyty w pasek z tej samej tkaniny, 18 cm od dolnej krawędzi ozdobna zakładka. Spódnica zapinana na haftki, jej dół podszyto 12 cm pasem białego, fabrycznego płótna bawełnianego. Szycie ręczne i maszynowe.

Dł. 74 cm, szer. 234 cm.

550. MZ/1049/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Galan, zakup, rok 1964.

Płótnianka (*parciana*, *parcionka*) o kroju poncho podłużnego, z niewielkim kołnierzykiem – stójką i długimi prostymi rękawami. Część wierzchnia płótnianki z samodzielnego płótna lnianego o splocie rzędkowym, spodnia z gorszego gatunkowo lnianego samodzielnego o splocie płóciennym. Szycie ręczne.

Dł. 112 cm, dł. rękawa 45 cm.

551. MZ/1050/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Galan, zakup, rok 1964.

Torba (*kalita*) ze skóry bydlęcej w kolorze naturalnym. Ma kształt podkowy (odwróconej zaokrągloną stroną ku dołowi), z wierzchu worek torby przysłania lekko wypukła kłapa. Zamocowana na długim rzemieślnym pasku. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. torby 31 cm, szer. torby 35 cm.

552. MZ/1051/E

Dąbrowica, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Jan Galan, zakup, rok 1964.

Koszula męska o kroju przyramkowym z samodzielnego płótna lnianego, z wykładanym kołnierzykiem. Ozdobiona na *przyramkach*, mankietach i krawędziach kołnierzyka czerwono-czarnymi haftem krzyżkowym o układzie pasowym. Szycie ręczne.
Dł. 89 cm, dł. rękawa 47 cm.

553. MZ/1052/E

Smółsko Duże, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Blicharz, zakup, rok 1964.

Zapaska z jednego kawałka lnianego samodzielnego (szerokość zapaski jest równa warsztatowej szerokości tkaniny) W części górnej minimalnie zwężona zakładkami, wszyta w lnianą oszewkę, do której doszyto także lniane troczki wydłużone bawełnianą tasiemką. Dolna krawędź zapaski wykończona skręcanymi frędzlami z nitek osnowy. Zdobi ją (od dołu) pas mereżki, szlak haftu płaskiego o motywach roślinnych, znowu mereżka, szlak haftu krzyżkowego o zgeometryzowanych motywach kwiatowych, szlak haftu płaskiego o motywach roślinnych. Wszystkie hafty wielokolorowe, mereżka pomarańczowa. Szycie i haft ręczne.
Dł. 72cm + 5 cm frędzle, szer. 64 cm.

554. MZ/1053/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Julia Sidor, zakup, rok 1964.

Chusta naramienna z tkaniny tybetowej w kolorze fioletowym, w matowe pionowe pasy. Wzdłuż wszystkich boków szeroki pas bordiury, a na nim rozbudowane, naturalistyczne motywy kwiatowe (dominują motywy róży i kłosów zbożowych). W polu środkowym, rozłożone regularnie bukietki kwiatowe, na narożach bardziej rozbudowane. Brzegi chusty wykończone plecionym, wełnianymi frędzlami. Wyrób fabryczny.
148 cm x 138 cm (bez frędzli).

555. MZ/1070/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Leokadia Sidor, zakup, rok 1964.

Chustka z wełnianej tkaniny tybetowej, pole środkowe koloru czerwonego, wzdłuż wszystkich boków pas bordiury utworzony z motywów kwiatowych w kolorach żółtym, niebieskim i zielonym. Wyrób fabryczny.
Dł. 150 cm, szer. 150 cm.

556. MZ/1071/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Leokadia Sidor, zakup, rok 1964.

Chusta naramienna z tkaniny tybetowej w kolorze fioletowym, w matowe pionowe pasy. Wzdłuż dwóch boków, przy brzegu dwa wąskie kremowo-ugrowe paski. Na pozostałej powierzchni chusty sześć szerokich, także kremowo-ugrowych pasów, w które wpisane są motywy tzw. palmety z niewielkimi bukietkami kwiatowymi w środku. Pomiędzy pasami po 4 duże stylizowane gałązki. Brzegi wykończone plecionymi, wełnianymi frędzlami w tym samym co chusta kolorze. Wyrób fabryczny.
167 cm x 169 cm.

557. MZ/1072/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Antoni Pudyń, zakup, rok 1964.

Spódnica z 5 płatów (każdy o szerokości 62 cm) bawełnianej tkaniny płóciennej. Tło białe w rozłożone regularnie wzory (pąk kwiatowy na gałązce i drobnutkie motywy kwiatowe, motywy w kilku odcieniach koloru fioletowego i oliwkowego). W części górnej materiał ułożony w gęste zakładki, wszyty w oszewkę (przechodzącą w troczki) z białej, bawełnianej tasiemki. 12 cm od dolnej krawędzi zakładka, dół spódnicy podwinięty i podszyty. Szycie ręczne.
Dł. 84 cm, szer. 310 cm.

558. MZ/1082/E

Biszcza, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Maria Zan, zakup, rok 1964.

Spódnica z 3 płatów (każdy o szerokości ok. 80 cm) tkaniny fabrycznej w kolorze kremowym. W części górnej materiał ułożony w głębokie zakładki, wszyty w szeroką bawełnianą, przechodzącą w troczki tasiemkę. Dół spódnicy (od strony wewnętrznej) odszyty 10 cm pasem białego, fabrycznego płótna bawełnianego. 15 cm powyżej dolnej krawędzi zakładka. Szycie maszynowe.
Dł. 78 cm, szer. 240 cm.

559. MZ/1083/E

Biszcza, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Adam Buła, zakup, rok 1964.

Spódnica z flaneli w pionowe, wzorzyste pasy o tle przemienne czerwonym i różowym, wewnątrz pasów motywy kwiatowe. W części górnej spódnicy materiał ułożony w głębokie zakładki i wszyty w wąski pasek. Dół spódnicy

cy podwinięty, ozdobiony niewielką zakładką. Szycie maszynowe.
Dł. 87 cm, szer. 188 cm.

560. MZ/1086/E

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Agata Kołodziej, zakup, rok 1964.

Próbka haftu – fragment *zawicia* (*nakrywki*) z części okalającej twarz. Haft czarny, o motywach ślimacznic, wykonany ścięgami liczonymi. Haft ręczny.

Dł. 46 cm, szer. 9,5 cm.

561. MZ/1087/E

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Maria Kargol, zakup, rok 1964.

Płachta (*zawicie, nakrywka, rańtuch*) wykonana z płata białej, tzw. adamaszkowej tkaniny obrusowej (tło gładkie, motywy lekko błyszczące – w tym wypadku są to ułożone przeziennie paski i elementy kwiatowe). Szerokość *zawicia* równa szerokości tkaniny. Boki węższe wykończone 4 cm frędzlami z nitek osnowy. Szycie ręczne.

Dł. 234 cm (bez frędzli), szer. 84 cm.

562. MZ/1088/E

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Maria Kargol, zakup, rok 1964.

Zapaska z białego płótna bawełnianego, uszyta z trzech klinów (środkowy najszerszy – 48 cm, zewnętrzne węższe, każdy po 26 cm). W części górnej tkanina ułożona w drobne zakładki i wszyta w oszewkę z tej samej tkaniny (ma ona kształt nieregularny – w części środkowej wycięta w niewielki ząbek). Do zapaski zasadniczej doszyto pas białej, bawełnianej koronki fabrycznej, a do niego falbanę o szerokości 23 cm. Powyżej koronki 4 wąskie zakładki, w zespołach po dwie. Szycie maszynowe.

Dł. 74 cm, szer. 153 cm (dolna część falbany).

563. MZ/1089/E

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Maria Huda, zakup, rok 1964.

Spódnica z 4 płatów (2 o szerokości ok. 71 cm, trzeci ok. 70 cm, czwarty ok. 58 cm) bawełnianego, fabrycznego, cienkiego płótna. Tło tkaniny białe, ozdobione szaro-niebieskimi rozłożonymi regularnie niewielkimi bukietkami kwiatowymi (róża z listkami). W części górnej materiał ułożony w głębokie zakładki, wszyty w pasek (przechodzący w troczki) z tej samej

tkaniny. Dół spódnicy podwinięty i podszyty. Szycie ręczne.

Dł. 87 cm, szer. 262 cm.

564. MZ/1090/E

Harasiuki, pow. niżański, ostatni właściciel Maria Huda, zakup, rok 1964.

Zapaska z kremowej (w pionowe paski z błyszczącej nitki) cienkiej wełnianej tkaniny tybeto-wej. Uszyta z trzech klinów (środkowy najszerszy – 56 cm, zewnętrzne węższe, każdy po 20 cm). W części górnej tkanina ułożona (w części środkowej) w drobne zakładki i wszyta w oszewkę (przedłużoną o troczki) z białego, bawełnianego płótna fabrycznego. Boki i dolna krawędź zapaski odszyte 1 cm fabryczną koronką w kolorze kremowym. Szycie ręczne i maszynowe.

Dł. 77 cm, szer. 98 cm.

565. MZ/1091/E

Książpol, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Dorota Kotorzyna, zakup, rok 1964.

Koszula kobieca o kroju przyramkowym uszyta z białego samodziału lnianego, z długimi rękawami wszytymi w mankiet. Ozdobiona na kołnierzyku i na *przyramkach* haftem czerwonym, a na mankietach rzędami białego ściegu za igłą i czerwonej stebnówki. Haft i szycie ręczne.

Dł. koszuli 65 cm, dł. rękawa 75 cm.

566. MZ/1119/E

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Rozalia Dziwa, zakup, rok 1964.

Korale z koralu naturalnego w kolorze czerwonym. Naszyjnik składa się z 4 sznurków, paciorki walcowate zbliżone do kolistych, mniej więcej podobnej wielkości.

Dł. najdłuższego sznurka 25 cm.

567. MZ/1120/E

Huta Stara, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Władysław Idec, zakup, rok 1964.

Spódnica z 3 płatów (każdy o szerokości ok. 79 cm) bawełnianego, fabrycznego, cienkiego płótna. Tło tkaniny białe, w dużym stopniu przysłonięte motywami kwiatowymi w dwóch odcieniach czerwieni. W części górnej materiał ułożony w kilka głębokich załadek, wszyty w pasek z tej samej tkaniny, przedłużając go troczki z szarej tkaniny fabrycznej. Dół spódnicy (od strony wewnętrznej) odszyty czerwoną tasiemką tzw. szczoteczka. Noszona około 1930 roku. Szycie ręczne.

Dł. 87 cm, szer. 237 cm.

568. MZ/1122/E

Sól, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Dziduch, zakup, rok 1964.

Korale z koralu naturalnego w kolorze czerwonym. Naszyjnik składa się z 5 sznurków, paciorki walcowate o zróżnicowanej wielkości. Najdłuższe pośrodku sznura. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. najdłuższego sznurka 30 cm.

569. MZ/1124/E

Sól, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Franciszek Zygut, zakup, rok 1964.

Czapka (*huczma, gamerka*) z brązowego, folorowanego sukna. Tworzy ją prostokątny płat tkaniny (jego długość równała się obwodowi czapki) składany na cztery i nacinany w formie równoramiennego trójkąta. Powstałe w ten sposób 4 kliny po szyciu tworzą kwadratowe denko czapki, a pozostały złączony z nimi prostokątny płat tkaniny, po złożeniu na pół i wywinięciu stanowi jej otok. Górną część otoku ozdabia naszytą z niebieskiego sznureczka i 4 niebieskie pompony, którym czapka zawdzięcza jedną ze swych nazw np. *na cztery powiaty*. Noszona w latach 1900–1927. Wyrób rzemieślniczy.

Średnica 19 cm, wys. 8,5 cm.

570. MZ/1249/E

Tarnogród, pow. biłgorajski, brak danych co do daty i formy pozyskania oraz ostatniego właściciela.

Zapaska z białej, fabrycznej tkaniny bawełnianej w pionowe, zakomponowane przemienienie cienkie fioletowe i kremowe paski. Uszyta z dwóch kawałków tkaniny (każdy po 75 cm), w części górnej ułożona w drobne zakładki i wszyta w oszewkę (przechodzącą w troczki) z samodziału lnianego w drobną czerwoną kratkę. Dolna krawędź zapaski odszyta 1,5 cm pasem bawełnianej, fabrycznej koronki w kolorze kremowym. Szycie ręczne i maszynowe. Dł. 58,5 cm, szer. 150 cm.

571. MZ/1468/E

Chłopków, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Marianna Furlepa, zakup, rok 1969.

Korale z koralu naturalnego w kolorze czerwonym. Naszyjnik składa się z 5 sznurków, paciorki walcowate, zróżnicowanej wielkości (największe pośrodku sznura). Pomiędzy paciorkami z koralu 3 ażurowe koraliki metalowe. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. najdłuższego sznurka 35 cm.

572. MZ/1469/E

Chłopków, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Agnieszka Kiepek, zakup, rok 1969.

Korale z koralu naturalnego w kolorze czerwonym. Naszyjnik składa się z 7 sznurków, paciorki walcowate, zróżnicowanej wielkości (największe pośrodku sznura). Pomiędzy paciorkami z koralu na sznurze 1 i 2 (licząc od dołu po dwa koraliki metalowe, ażurowe, a na 3, 4 i 5 po jednym. Wyrób rzemieślniczy.

Dł. najdłuższego sznurka 40 cm.

573. MZ/1698/E

Hoszcznia Ordynacka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Stefania Głowala, zakup, rok 1973.

Chustka (*szalinówka*) z wełnianej tkaniny tybetowej. Pole środkowe koloru czerwonego, wzdłuż wszystkich boków pas bordiury, a na narożach bukiety kwiatowe. Dominują kolory: czerwony, różowy, żółty, niebieski, zielony i czarny. Wzdłuż wszystkich boków frędzle w kolorze czerwonym. Wyrób fabryczny. 110 cm x 109 cm.

574. MZ/1704/E

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1973.

Kaftanik kobiecy z cienkiej tkaniny wełnianej w kolorze bordowym. Zapinany z przodu na guziki, pod szyją gładko wykończony, z długimi prostymi rękawami wszytymi z małymi bufkami. Pasowany półkolistymi zaszewkami. Kaftan ozdobiono naszytami z tasiemek i koronek. Pod szyją dwa naszytą (niebieska wstążeczka i biała koronka), w dolnej partii rękawa biała koronka, a w górnej części przodów zdobienie ma formę trójkąta równoramiennego zwróconego wierzchołkiem ku dołowi (jego podstawę tworzy niebieska tasiemka, na którą naszyto różowe ząbki, natomiast ramiona wzorzysta wstążka). Szycie maszynowe.

Dł. kaftanika 46 cm, dł. rękawa 59 cm.

575. MZ/1705/E

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1973.

Spódnica z 3 kawałków (2 o szerokości po 83 cm, trzeci – 17 cm) cienkiej tkaniny wełnianej w kolorze bordowym. W części górnej tkanina ułożona w zakładki (na tyle i bokach, przód gładki) i wszyta w pasek (wykonany częściowo z tej samej tkaniny). Dolna część spódnicy ozdobiona 4 rzędami ozdobnych przesyć zrobionych maszynowo białą nitką (dwa zespoły

w każdym po dwa rzędy). Dół odszyty tasiemką, tzw. szczoteczką w kolorze różowym. Szycie maszynowe.
dł. 70 cm, szer. 183 cm.

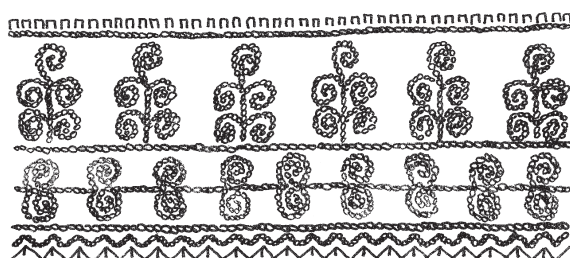
576. MZ/1706/E

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1973.

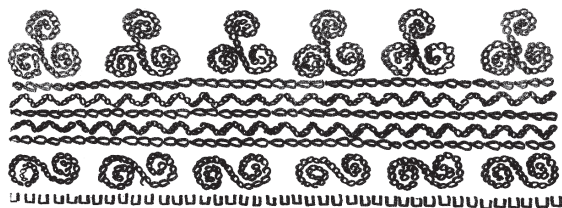
Chustka (*szalinówka*) z cienkiej tkaniny wełnianej w kolorze żółtym. Wzdłuż wszystkich boków bordiura utworzona z wielokolorowych motywów kwiatowych, dominuje róża. Na narożach bukieciki kwiatowe, w polu centralnym drobne motywy kwiatowe. Wyrób fabryczny.

85 cm x 82 cm.

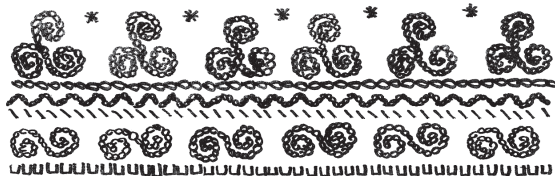
Hafty tradycyjne

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 43,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 134,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 312,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

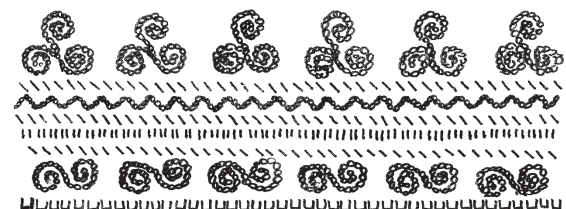
Haft z *zatyczki*, poz. kat. 343,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 347,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 359,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 448, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

w każdym po dwa rzędy). Dół odszyty tasiemką, tzw. szczoteczką w kolorze różowym. Szycie maszynowe.
dł. 70 cm, szer. 183 cm.

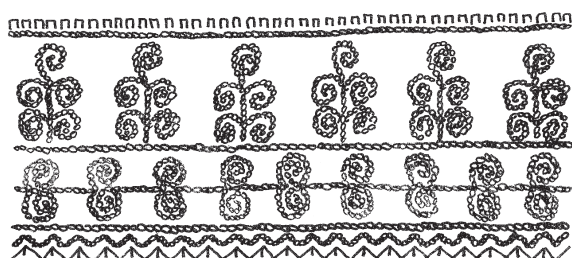
576. MZ/1706/E

Andrzejówka, pow. biłgorajski, ostatni właściciel Katarzyna Kaczor, zakup, rok 1973.

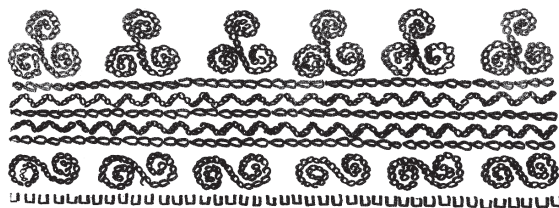
Chustka (*szalinówka*) z cienkiej tkaniny wełnianej w kolorze żółtym. Wzdłuż wszystkich boków bordiura utworzona z wielokolorowych motywów kwiatowych, dominuje róża. Na narożach bukieciki kwiatowe, w polu centralnym drobne motywy kwiatowe. Wyrób fabryczny.

85 cm x 82 cm.

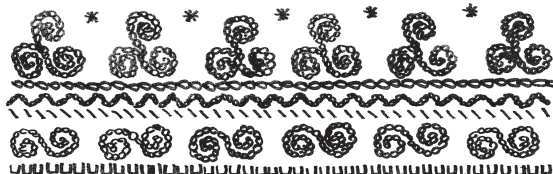
Hafty tradycyjne

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 43,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 134,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 312,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

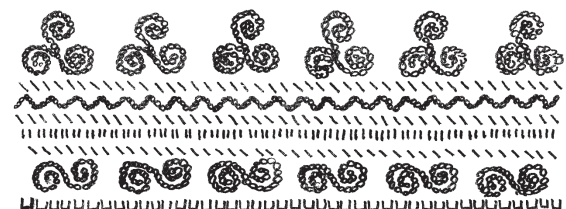
Haft z *zatyczki*, poz. kat. 343,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

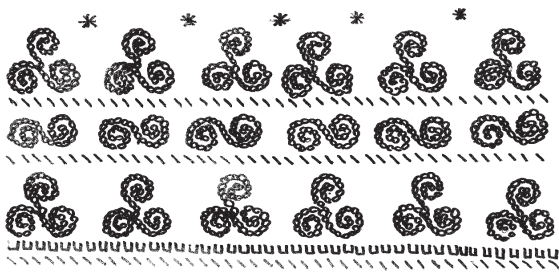
Haft z *zatyczki*, poz. kat. 347,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

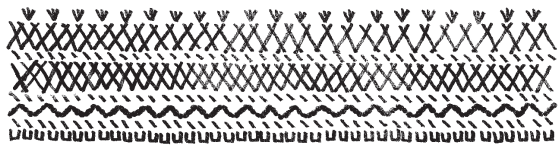
Haft z *zatyczki*, poz. kat. 359,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

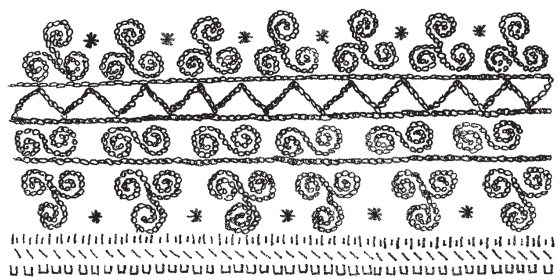
Haft z *zatyczki*, poz. kat. 448, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, poz. kat. 485,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

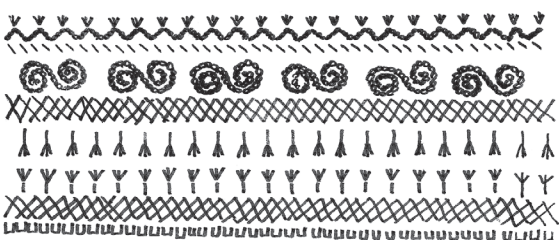
Haft z *zatyczki*, poz. kat. 487,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

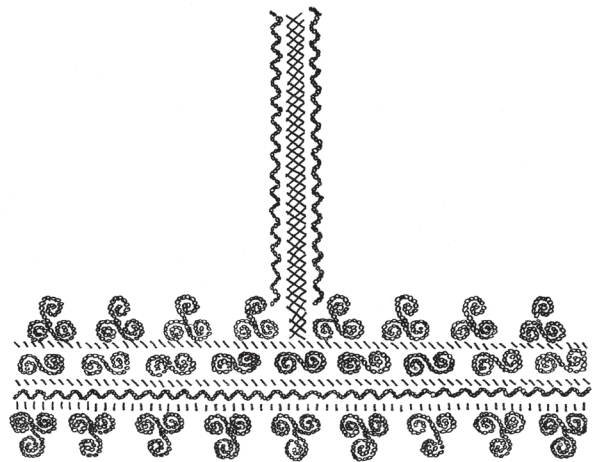
Haft z *zatyczki*, poz. kat. 490,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

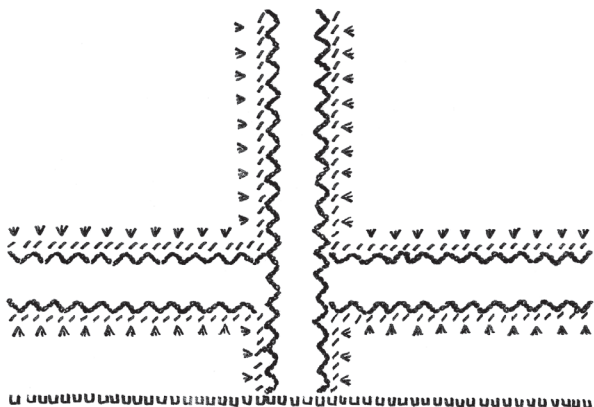
Haft z *zawicia*, poz. kat. 494,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

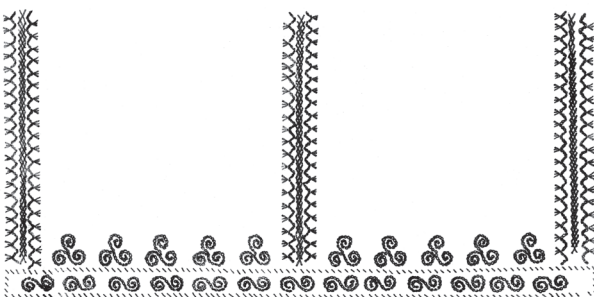
Haft z *zawicia*, poz. kat. 123,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

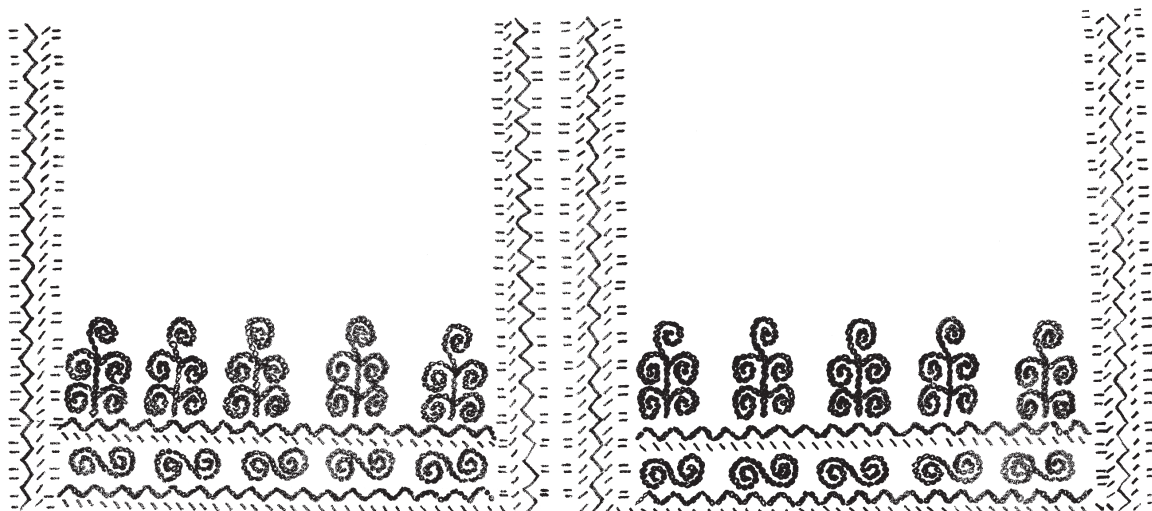
Haft z *zapaski*, poz. kat. 439,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

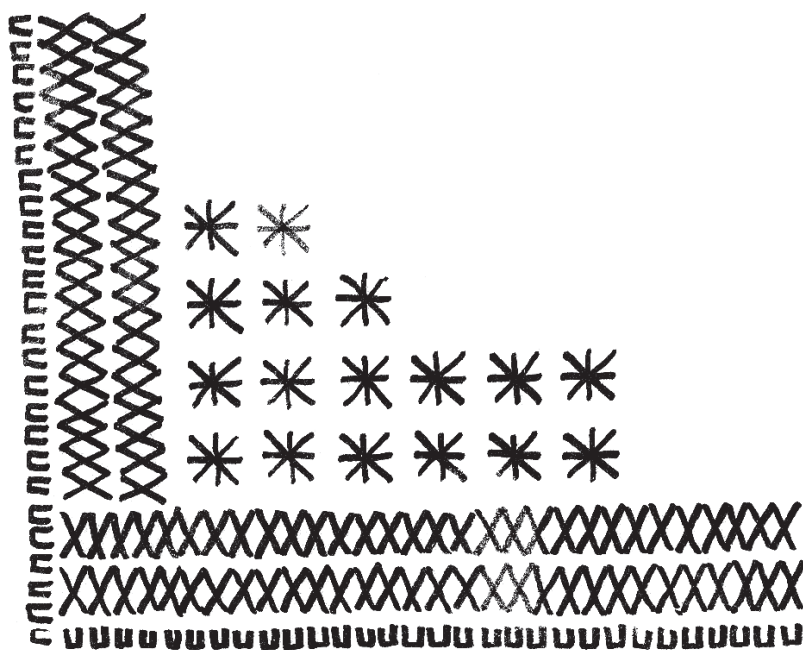
Haft z *zapaski*, poz. kat. 496,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

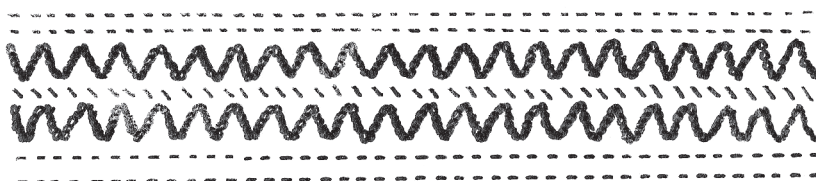
Haft z *przyramka* koszuli kobiecej, poz.
kat. 441, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

1

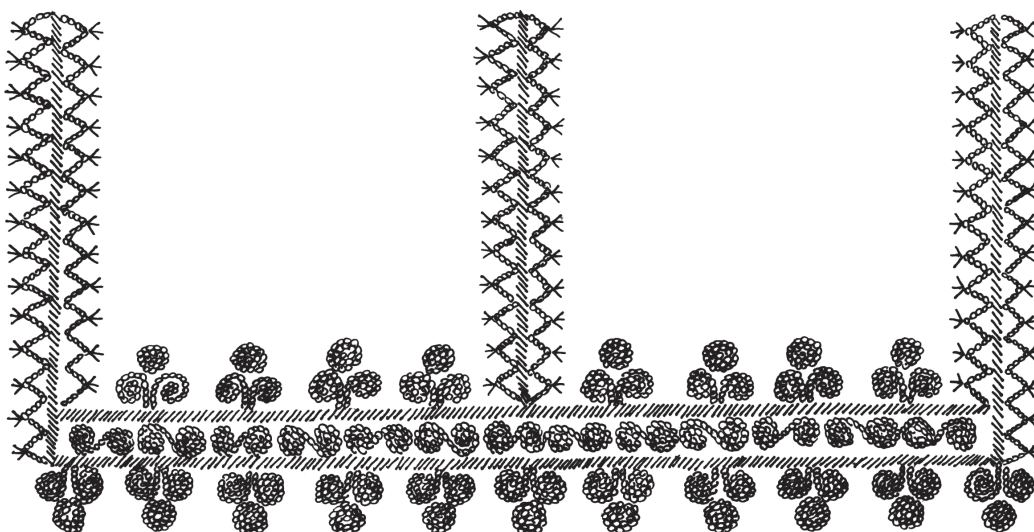

2

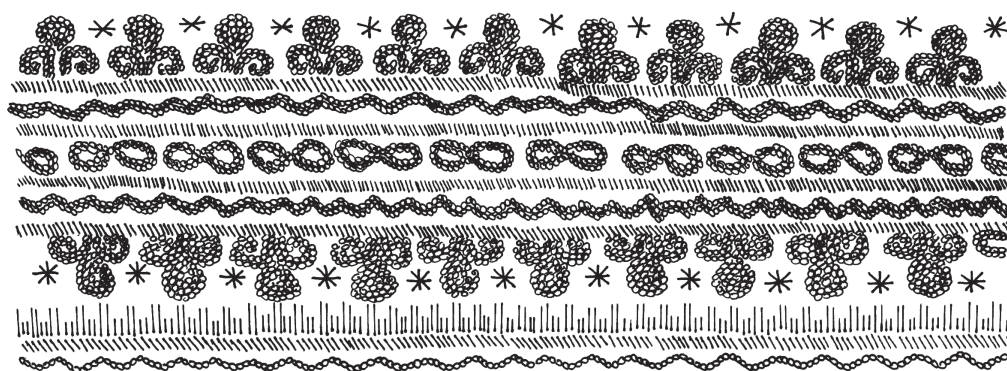

3

Haft z koszuli kobiecej, poz. kat. 565 1 – *przyramek*, 2 – kołnierzyk; 3 – mankiet,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *przyramka* koszuli kobiecej, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Haft z *zatyczki*, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

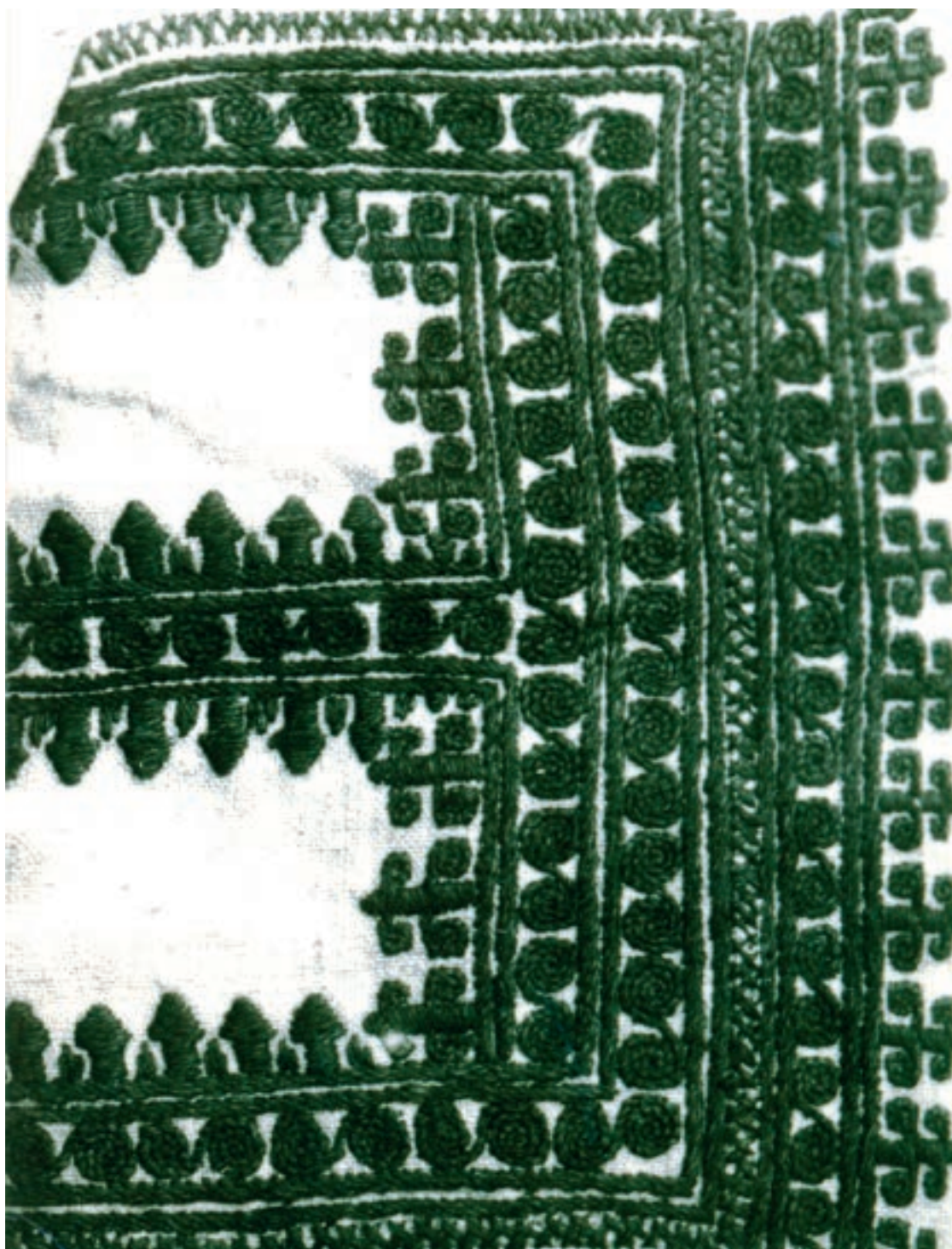
Hafty na *zatyczkach*, poz. kat. 136, 42, 110, 84, fot. Henryk Szkutnik

Hafty na zatyczkach, poz. kat. 109, 134, 113, 127, fot. Henryk Szkutnik

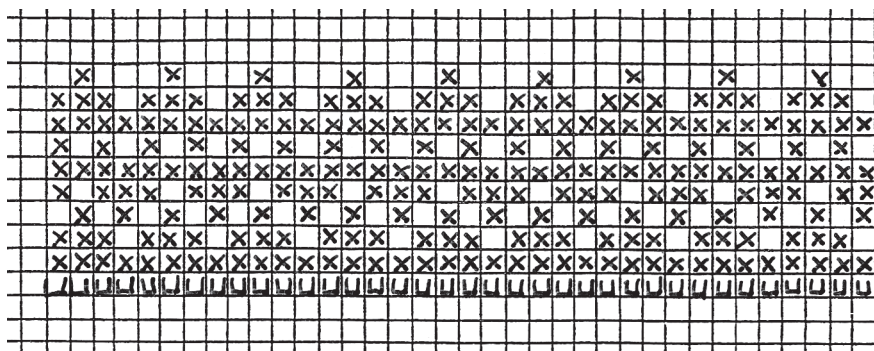

Haft na dolnej krawędzi zapaski, poz. kat. 145, fot. Henryk Szkutnik

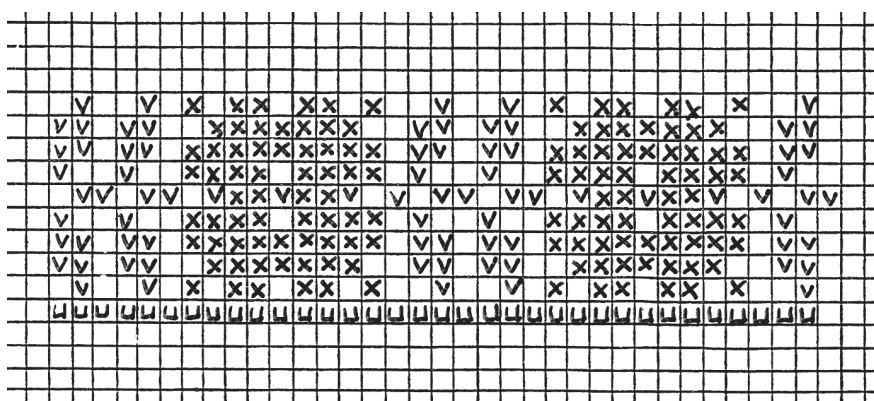

Haft na przyramku koszuli kobiecej, pow. biłgorajski, fot. J. Świeży,
lata 30. XX w. Ze zbiorów Muzeum Lubelskiego w Lublinie

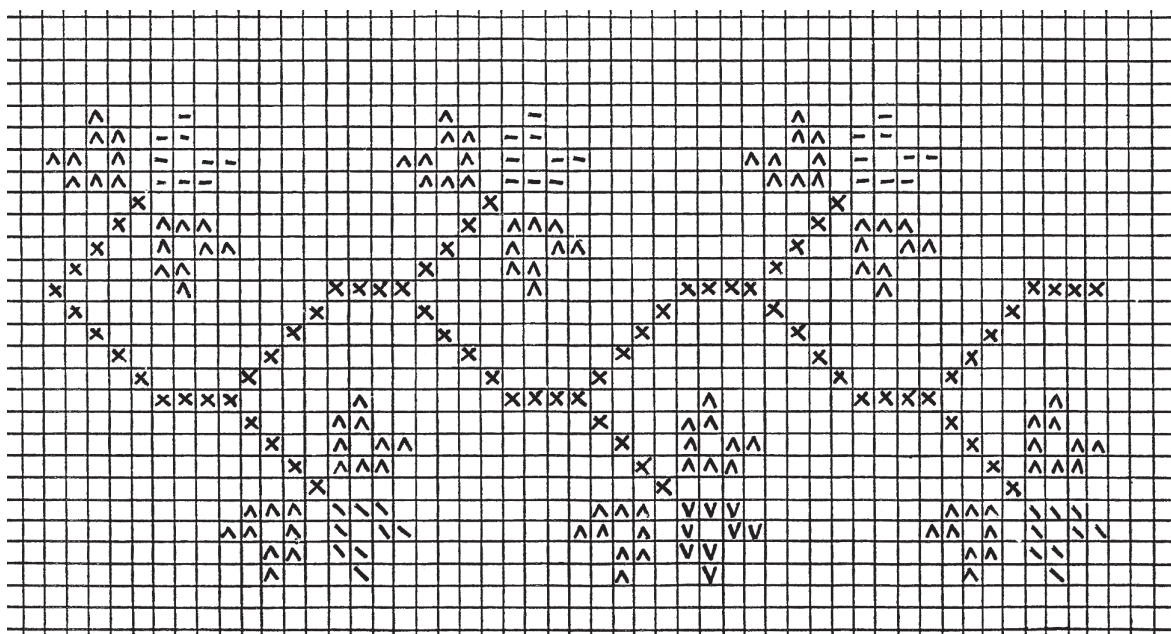
Hafty krzyżykowe i płaskie

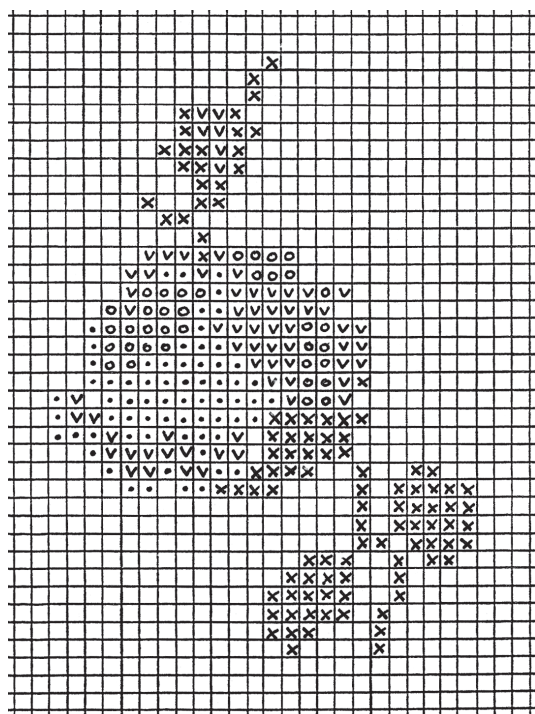
Haft z *zatycki*,
poz. kat. 451, rys.
Elżbieta Piskorz-
-Branekova

Haft z *zatycki*,
poz. kat. 452, rys.
Elżbieta Piskorz-
-Branekova

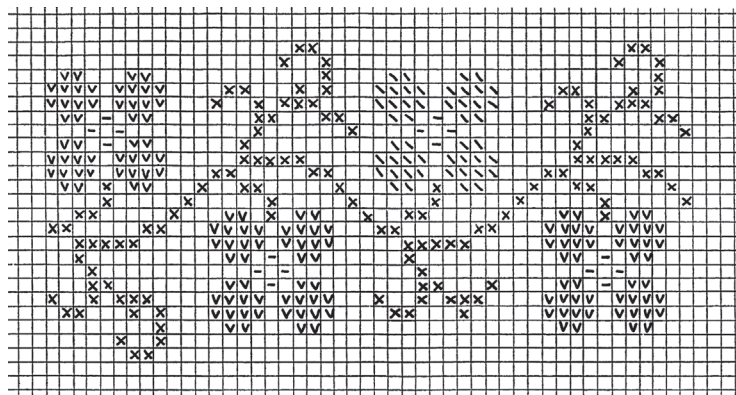

Haft z *zapaski*, poz. kat. 148, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

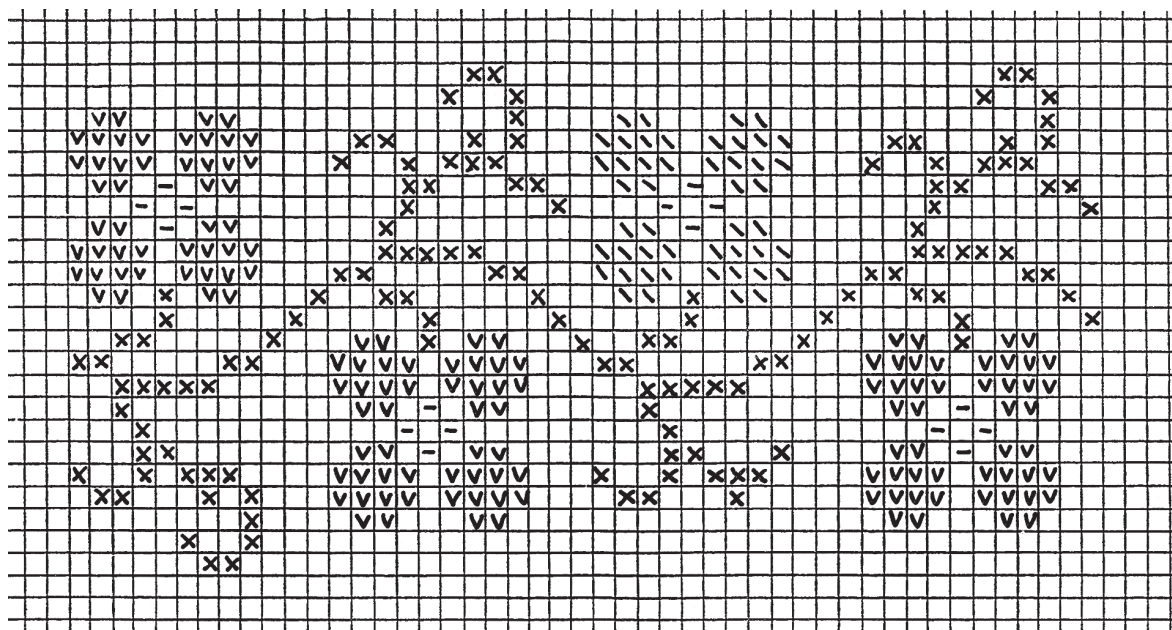

a

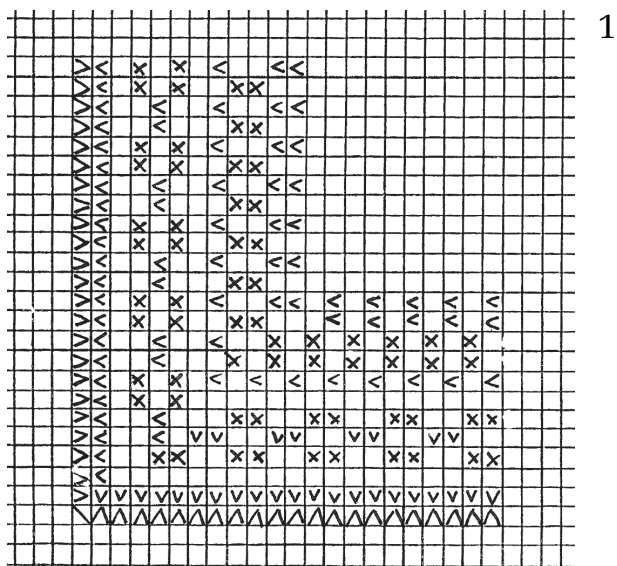
b

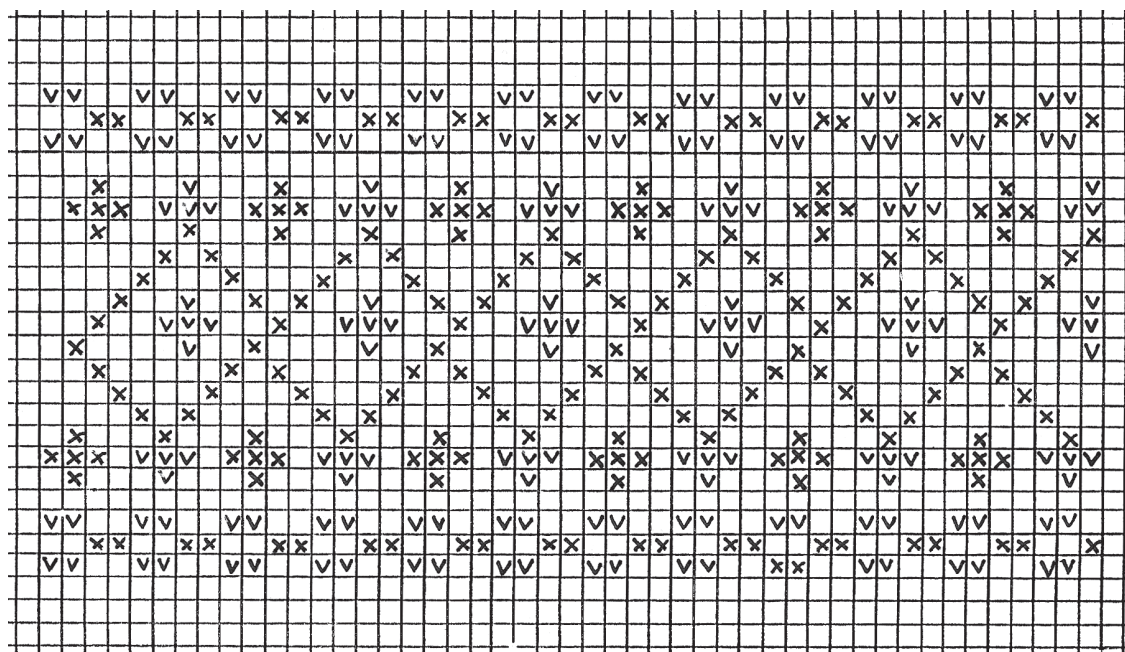
Hafty z zapaski, poz. kat. 186, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

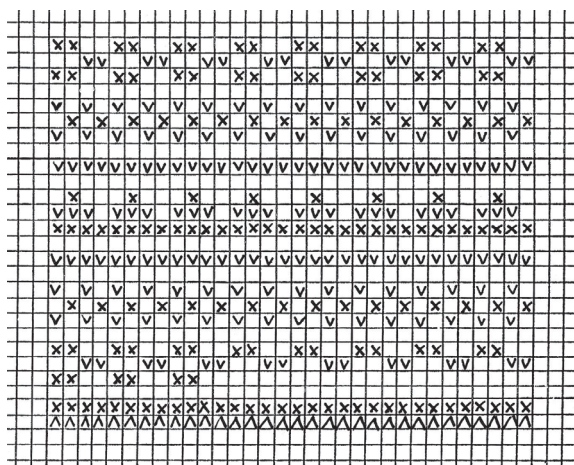
Haft z zapaski, poz. kat. 187, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

1

2

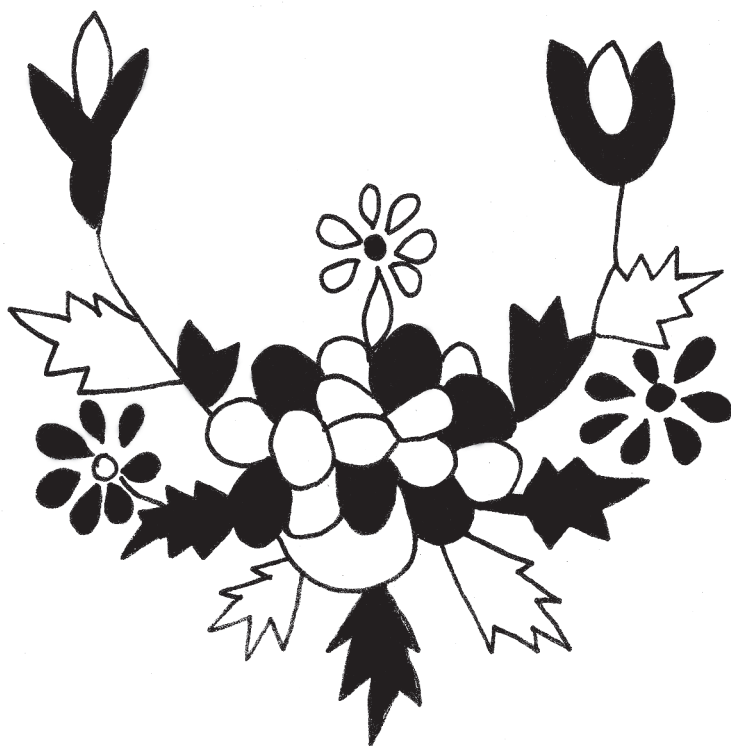
3

Haft z koszuli męskiej, poz. kat. 345.
1 – kołnierzyk, 2 – przód, 3 – mankiet,
rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

a

b

Hafty z zapaski, poz. kat. 212, rys. Elżbieta Piskorz-Branekova

Kolory haftów krzyżykowych na rysunkach

X	– czarny
V	– czerwony
+	– zielony
–	– żółty
/	– fioletowy
~	– modry
•	– różowy
o	– bordowy
^	– niebieski

Słownik terminów ogólnych

Tkaniny, terminy tkackie, kroje strojów

- aksamit** (gr. *heksamiton* – złożony z sześciu nici) – gładka lub wzorzysta tkanina z krótką ciętą lub pętelową okrywą włókienną, wytwarzana z jednego surowca (jedwabiu, wełny, lnu i bawełny) lub z połączenia dwóch z nich.
- barchan** (ar. *barrakan*) – grubsza od flaneli miękka tkanina półwełniana, zwykle z osnową bawełnianą, najczęściej jednostronnie drapana dla uzyskania puszystej powierzchni, barwiona na żywe kolory, kolorowo tkana lub drukowana.
- batyst** (fr. *batiste*) – najdelikatniejsza z tkanin, bardzo cienka, gładka i miękka z przędzy lnianej lub bawełnianej, gładka, pastelowa, jednobarwna lub drukowana.
- flanela** (ang. *flannel*) – miękka tkanina półwełniana, zwykle z osnową bawełnianą, najczęściej jednostronnie drapana dla uzyskania puszystej powierzchni, jednobarwna lub drukowana we wzory.
- folowanie** – rodzaj spłśniania, pierwszy etap wykańczania sukna polegający na zagęszczeniu struktury wyrobu i jego dekatyzacji. W wyniku folowania tkanina staje się gęsta, stanowi lepszą ochronę termiczną, nie przepuszcza wody.
- kanwa** (fr. *caneves*) – gruba tkanina lniana lub konopna, tkana rzadko, najczęściej splotem płóciennym, lekko krochmalona. Od co najmniej XVI wieku używana jako podkład do haftu krzyżkowego.
- jedwab** – tkanina z włókien otrzymywanych z rozwijania oprzędów gąsienic motyla nocnego z rodziny prządek (*Bombyx mori*).
- krój kontuszowy** (słupowy) – sukmany o tym kroju mają charakterystyczny krój pleców. Tworzy je jeden płat tkaniny (słup), do którego po obu stronach doszyte są kloszowe lub ułożone w fałdy boki.
- krój poncho podłużnego** – tkanina składana jest tak, że przód i tył krojony jest z jednego płata materiału (bez szwów na ramionach), a w jego środkowej części wycina się otwór na głowę.
- krój przyramkowy** – rodzaj kroju koszul zarówno męskich i kobiecych. Jego cechą charakterystyczną jest zasada, że wszystkie elementy koszuli (przód, plecy, rękawy, *przyramki*, kluny pod pachami) są prostokątnymi lub kwadratowymi kawałkami płótna i zszywane są wzdłuż linii prostych, bez jakichkolwiek podcięć i wykrojów.
- krój reglan** – rodzaj kroju koszul lub bluzek kobiecych. Jego cechą charakterystyczną jest zasada, że zarówno plecy jak i przody w części górnej mają formę trapezów, do których skośnych boków doszyte są ukośnie krojone rękawy, które w części górnej, przed wszyciem mają formę trójkąta równoramiennego.
- krój z karczkiem** – rodzaj kroju koszul, głównie męskich, ale także i kobiecych z prostymi rękawami. Ich przody i plecy mają formę prostokątów, łączy je i przedłuża tzw. karczek czyli doszyty do ich górnych części prostokątny płat tkaniny z wycięciem na głowę.
- osnowa** – układ nici wzdłuż całej długości tkaniny, stanowiący jej podstawę, zawsze prostopadła do wątku i zwykle w odróżnieniu od niego z nici mocniejszych, silniej skręconych i mocniej naprężonych.

- perkal** (tur. *pergale*) – dość cienka tkanina bawełniana, bielona lub drukowana bezpośrednio w czasie produkcji, z połyskiem po prawej stronie, mocno krochmalona.
- plótno samodziałowe** – tkanina lniana wykonana na domowym warsztacie tkackim.
- przyramki** – prostokątne płaty materiału łączące na ramionach przód i plecy koszuli, a od strony zewnętrznej koszulę z rękawami. Pełnią one nie tylko funkcję konstrukcyjną ale także wzmacniają koszulę na ramionach. Zwykle widoczne spod innych elementów stroju, często ozdobione haftem.
- samodział** (tkanina samodziałowa) – tkanina o wyraźnym splocie, w której nitki wątku i osnowy pokrywają się w układzie szachownicowym. W Polsce najczęściej lniana lub wełniana, niekiedy bawełniana wykonywana na ręcznym warsztacie tkackim, lniana zwykle gładka, wełniana najczęściej pasiasta.
- sukno** – najczęściej gładka tkanina wełniana, pierwotnie o wyraźnym splocie, po poddaniu procesowi folowania gruba, zbita, nie przepuszczająca wilgoci.
- tybet** – cienka, miękka tkanina z wełny czesankowej owiec lub kóz tybetańskich, produkowana w Europie, od końca XIX wieku często wzorzysta, najczęściej o wzorach kwiatowych.
- splot płócienny** – najprostszy splot tkacki, w którym nitki wątku i osnowy przecinają się pod kątem prostym, ma on budowę dwustronną, stosowany jest między innymi do tkania płótna, sukna i tkanin jedwabnych.
- splot rządkowy** – należy do grupy splotów tkackich zbudowanych na bazie splotu płóciennego, charakteryzuje się występującymi na powierzchni tkaniny wyraźnymi prążkami, o jednakowej lub różnej szerokości o kierunku poprzecznym, podłużnym lub skośnym.
- szczoteczka** – gruba bawełniana lub wełniana taśma o jednym strzyżonym włosiennym brzegu, używana do odszycia spódnicy.
- wątek** – układ nici biegnących w poprzek tkaniny wprowadzony pomiędzy nitki osnowy w czasie tkania.